

**A CSURGÓI KISTÉRSÉG
KÖZOKTATÁS-FEJLESZTÉSI
TERVE**

5-8 ÉVES KÖZÉPTÁVÚ TERV

2008

Tartalomjegyzék

I.	HELYZETFELTÁRÁS	3
1.	Alapvető gazdasági, társadalmi és migrációs folyamatok.....	3
1.1.	Demográfiai adatok	5
1.2.	Gazdasági aktivitás a kistérségben	7
1.3.	A települések elérhetősége, közlekedés	9
2.	Közoktatási intézmények a kistérségben.....	11
2.1.	A bölcsődei és óvodai feladatellátás jellemzői a kistérségben	13
2.1.1.	A bölcsődei és óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei	13
2.1.5.	Az óvodai alkalmazottak	21
2.1.6.	Programkínálat	23
2.1.	Általános és középiskolai, szakképzési, kollégiumi feladatellátás a kistérségben	24
2.1.1.	Az iskolai feladatellátás jogi és szervezeti keretei	24
2.1.2.	Bejárók, a gyermekek összetétele.....	26
2.1.3.	Intézményi létszámok.....	29
2.2.	A feladatellátás fizikai jellemzői.....	30
2.2.1.	Az iskolaépületek jellemzői, eszközellátottság	31
2.2.2.	Alkalmazottak	32
2.2.3.	Programkínálat	32
2.2.4.	Tanórán kívüli foglalkozások.....	34
2.3.	Szakszolgálatok.....	34
2.4.	Szakmai szolgáltatás.....	35
3.	Az iskolai szolgáltatások eredményessége.....	36
3.1.	Eredményesség az országos kompetenciamérések tükrében	36
3.1.1.	Olvasás, szövegértés	38
3.1.2.	Matematika, logikus gondolkodás.....	39
3.1.3.	A hozott (családi) érték index	39
3.1.4.	A pedagógiai hozzáadott érték (elvárt teljesítménytől való eltérés)	40
3.2.	Eredményesség a versenyek tükrében.....	40
3.3.	Eredményesség a továbbtanulási adatok tükrében.....	42
3.4.	Eredményesség az érettségiben.....	47
II.	A KÖZOKTATÁS-FEJLESZTÉSI STRATÉGIA ELEMELI	49
1.	A Csurgói Kistérség közoktatási helyzete	49
2.	A célok rendszere	51
3.	A fejlesztési célú beavatkozások	52
4.	A beavatkozások kapcsolódása a Humán SFP-hez és a régiós közoktatás-fejlesztési stratégiához	55
1.	Keretfeltételek	56
1.1.	Oktatáspolitikai követelmények.....	56
1.1.1.	Középtávú közoktatás-fejlesztési stratégia.....	56
1.1.2.	2006-os és 2007-es törvényi változások a közoktatásban.....	57
1.1.3.	A Humán Közszolgáltatások Stratégiai Fejlesztési Programja.....	60

1.1.4.	A Dél-dunántúli régió közoktatás-fejlesztési stratégiája 2007-2013 (OKÉV)	69
1.2.	Fejlesztési források körvonalai	69
1.2.1.	Az ÚMFT operatív programjai	69
1.2.2.	Megyei források	76
1.2.3.	Országos források	77
1.3.	Esélyegyenlőség: halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyerekek	84
2.	Szakmai megújulás a kistérségben	86
2.1.	Eredményesség a szakmai fejlesztési pályázatokban	86
2.2.	A pedagógiai munka megújításának szükségessége és lehetséges irányai a kistérség iskoláiban	92
2.3.	Javaslatok a pedagógiai munka megújításában résztvevő lehetséges partnerekre és tevékenységekre: szakszolgálat, szakmai szolgáltatás, munkaközösségek	129
2.3.1.	A pedagógiai szakszolgálat feladatai, ellátásuk	129
2.3.2.	Pedagógiai szakmai szolgáltatás	129
2.4.	Javaslat a közoktatási feladatellátás minőségirányításának kialakítására	131
3.1.	Közös irányelvek a külső értékelések számára (fenntartói értékelés)	106
4.	Építményi és műszaki fejlesztések, berendezések, járművek	107
5.	Tervezői állásfoglalás, javaslatok az intézménystruktúrára és a szakmai fejlesztésekre vonatkozóan	110
6.	Nyomon követés és értékelés	140
	MELLÉKLETEK	144
1.	A közoktatási intézmények részletes bemutatkozása	144
2.	Forráslista	152
2.	Táblázatok	153

I. HELYZETFELTÁRÁS

1. Alapvető gazdasági, társadalmi és migrációs folyamatok

Földrajzi helyzet

A csurgói kistérség 496,19 km²-es területével Magyarország dél-nyugati részén, Belső-Somogy tájegységben fekszik, marcali, barcsi, nagyatádi kistérségek övezésével. Somogy megyében az egyik legkisebb térségnek számít. A Dél-Dunántúli régió területének 3,5%-át teszi ki, a megye területének pedig 8,2%-át öleli fel.

Településszerkezet és közigazgatási rendszer

A kistérség 18 településből áll, melyből egy város, egy nagyközség, és 16 község. A térségen belül 4 körjegyzőség van. Ezenkívül 7 település lakosság száma van 500 fő alatt, illetve 4 település 500-1000 fő közötti. A térség lakóinak 30%-a városban él. Somogy megye városai közül Csurgó a legkevésbé fejlettek közé tartozik. A térség 18 települése közül 5 zsáktelepülés.

A 2001. évi köztársasági elnöki rendelet értelmében Zákány település a 2002. évi önkormányzati választásokat követően kettévált, így két önálló település jött létre, Zákány és Zákányfalu. Mivel a vagyonmegosztás még jelenleg is folyamatban van és a statisztikai adatok sem állnak teljes körűen rendelkezésre, ezért a tanulmányban több helyen a zákányi adatokat összesítve tudjuk figyelembe venni.

Mikrokörzeteink

Dráva-Völgye: Órtilos, Zákányfalu, Zákány, Gyékényes, Berzence, Somogyudvarhely,

Zalai-Dombság Dny.-i nyúlványa: Csurgó, Porrogszentkirály, Porrog, Porrogszentpál, Somogybükkösd, Csurgónagymarton, Pogányszentpéter

Belső-Somogy Ny-i tájegysége: Szentá, Somogycsicsó, Iharosberény, Iharos, Inke

Talajadottságok és természetvédelem

Kistérségünk felszíne változatos, nyugati fele a hosszanti irányban tagolt, löszös, agyagos Csurgói-dombság.

A védetté nyilvánított területek aránya 10,4% (5176 ha) ez magasabb a megyei (4,8%) és az országos (8,2%) átlagnál is, viszont a környezetvédelmileg érzékeny területek aránya 51,4% (25499 ha) csaknem háromszorosa a megyei átlagnak és hat és félszerese az országosénak. A zonális környezetvédelmi programok által érintett

területek aránya 54,6% 26908 ha valamivel alacsonyabb a megyei és az országos átlagnál. A természetvédelmi oltalom alatt álló területek közül a Duna-Dráva Nemzeti Park aránya a legjelentősebb. A Nemzeti Park 5164 ha-os kistérségi területéből 31,5% (1629 ha) fokozottan védett.

Az épített környezet, a kulturális örökség bemutatása

A kistérség több műemlékkel büszkélkedhet. Helyi védelemre különösen javasolt épületek vannak a kistérség szinte mindegyik településén. A kistérség egyetlen állandó kiállítóhelye a Csurgói Városi Múzeum. Folyamatban van a gyékényesi helytörténeti kiállítás összeállítása. A Református Gimnázium régi könyvtára bejelentkezésre, a gimnázium parkja (a Festetics kapuval, a Csokonai paddal, és Csurgó elhunyt nagyjainak emléket állító Panteonnal) szabadon látogatható.

A környékbeli kastélyok jelenleg közintézményként (iskola, szociális betegotthon, faluház) funkcionálnak - az iharosberényi Inkey-kastély, a berzencei volt Festetics-kastély, az inkei Rohonczy-kastély, a somogybükkösdi Perczel-kastély és a zákányi Zichy-kastély - ezek mindegyike azonban komoly mértékű rekonstrukcióra szorul.

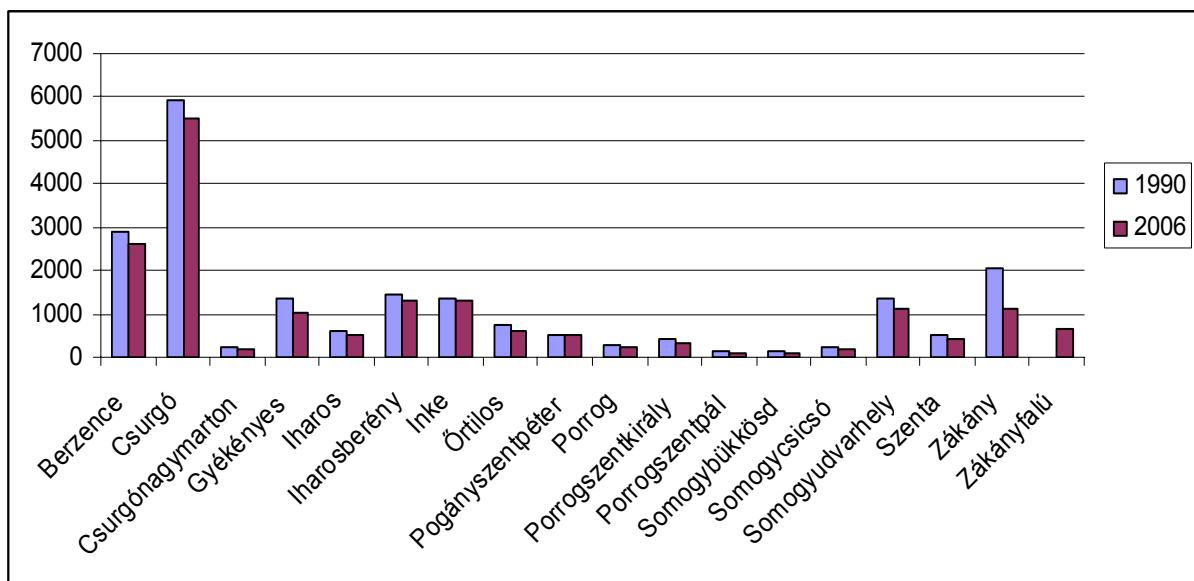
1.1. Demográfiai adatok

A csurgói kistérség 496 km²-es területével Somogy megye egyik legkisebb statisztikai térsége a tíz közül. A dél-dunántúli régiónak 3,5 %-át, a megye területének 8,2 %-át öleli fel. A kistérség lakónépessége 18 424 fő. Somogy megye lakónépességéből 5,7 %-kal részesedik.

Forrás: KSH

A megye egyik legritkábban lakott kistérsége, népsűrűsége 38,4 fő/km², ami a megyeinek 69 %-a, az országosnak pedig 35,2 %-a. A népsűrűség Csurgó és környékén magasabb, közelít az országos átlaghoz (97,05 fő/km²), ugyanakkor a kistelepüléseken (500 fő alatti) 20 fő/km² alatti.

A lakosság szám alakulása a kistérségben 1990-2006 között

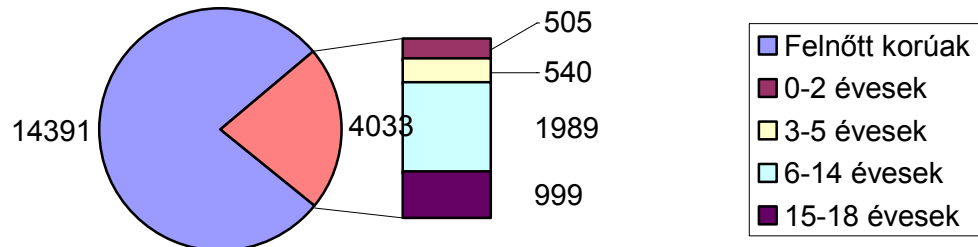
* Zákány 2004-ben kettévált: Zákányra és Zákányfalura.

Forrás: KSH

A lakosság száma évek óta kismértékben csökken, melynek oka a születések számának csökkenése, valamint a kedvezőtlen szociális viszonyok és a munkalehetőségek csekély száma miatti elvándorlás.

Az Európai Unió népsűrűségi kategóriái szerint az elnéptelenedéssel veszélyeztetett területnek minősül az, ahol a népsűrűség az országos átlag 50 %-a vagy kevesebb, és folyamatos a népességfogyás. Ez alapján a Csurgói kistérség is a veszélyeztetett területek közé tartozik. A térség öregedése jelentős mértékben emelkedik, a népességfogyás 10% feletti értéken van.

A Csurgói kistérség népesség-megoszlása korcsoportok szerint 2006-ban

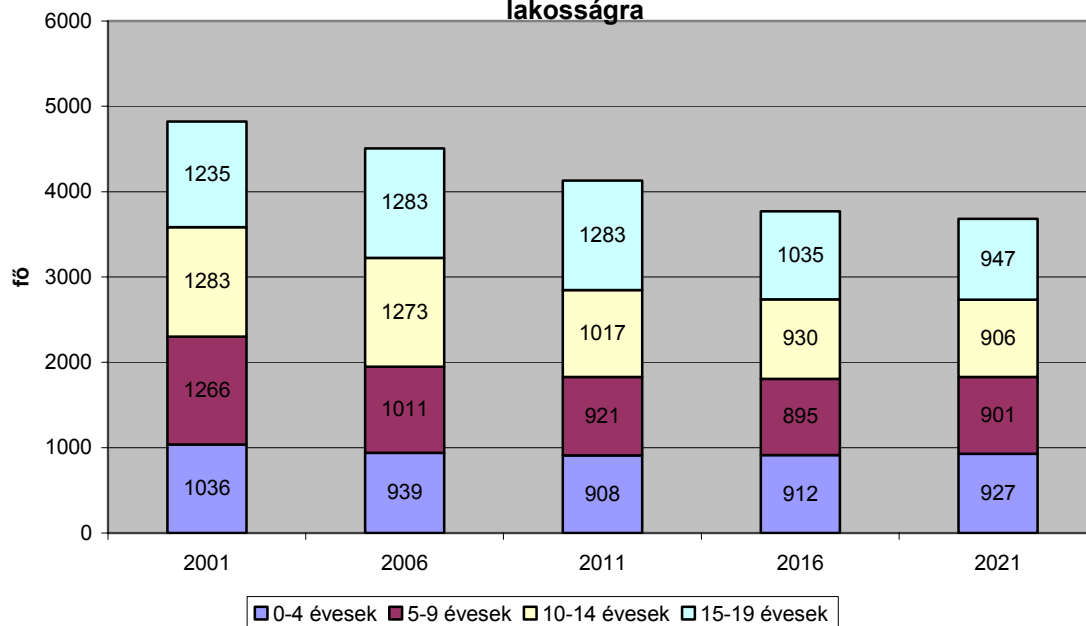

Forrás: KSH

A fenti gyermeklétszám ellátására a kistérség 18 településéből 13-on működik óvoda, 8 településen működik általános iskola, valamint Csurgón található 2 középiskola, amelyek azonban megyei illetve egyházi fenntartásúak.

A térség településein érzékelhető gyereklétszám-csökkenés miatt érdemes megvizsgálnunk a kistérségre vonatkozó népesedés-előreszámításokat elkövetkezendő évekre. A diagrammon is jól látható, hogy a következő 10 évben a gyermeklétszám elég jelentős (15% fölötti) visszaesésével kell a térségben számolni.

Népeség-előreszámítás a Csurgói kistérségben a 0-19 éves korú lakosságra

Forrás: KSH, Népeségtudományi Kutatóintézet, 2003

A várható létszámok alakulása is alátámasztja, hogy további szervezeti átalakításokra is szükség lesz. A kistérségben a fenntartók egy része előrelátóan, elkezdte a tárgyalásokat az összefogás alapján létrejövő átalakulásokról.

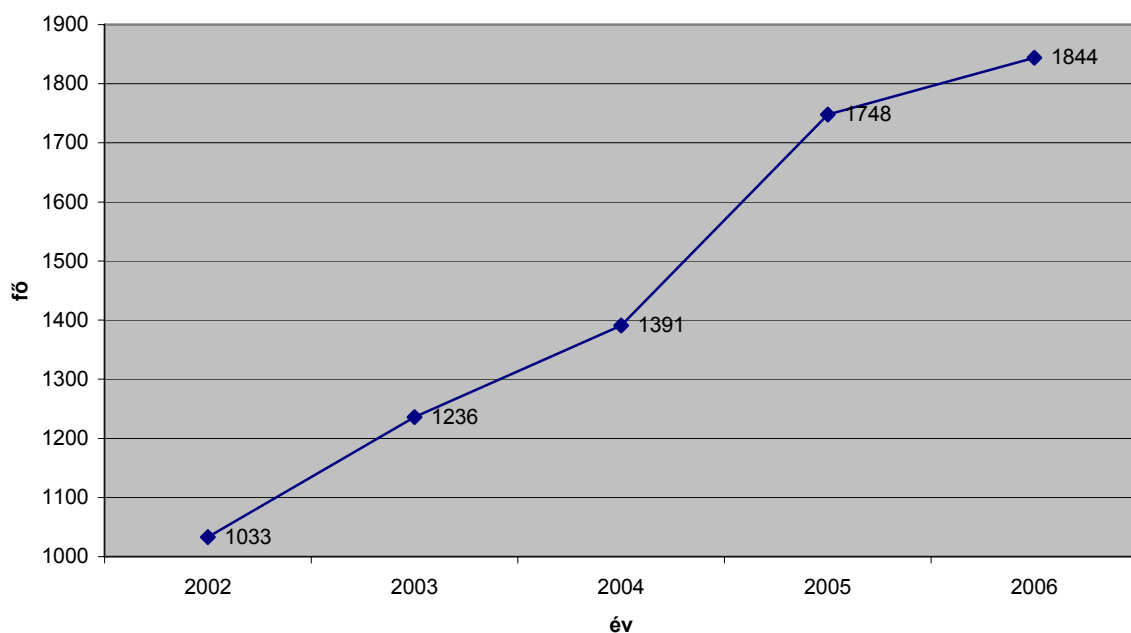
A roma lakosok korfája eltér a kistérség lakosságára általában jellemzőktől. A roma lakosság körében ugyanis alacsonyabb az idősek száma (melynek oka a cigány lakosok rossz egészségi állapota és az ebből következő magas halálozási arány). Az ellátórendszer kiépítése során figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy a roma lakosok körében a biológiai és a szociális életkor (házasságkötés, családalapítás, öregség értelmezése) eltérő. A migráció a roma kisebbség körében gyakoribb, mint a kistérség egyéb lakosainak vonatkozásában.

A fent leírtakat azonban speciálisan a kistérségre lebontott adatokkal nem tudjuk alátámasztani. Egy ilyen irányú kutatásra és a pontos adatokra alapuló elemzésre azonban feltétlenül szükség lenne, hiszen a kistérség közoktatási intézményei között (Iharosberény) van olyan, ahol kimondottan roma integrációs programot valósítanak meg.

1.2. Gazdasági aktivitás a kistérségben

A munkanélküliségi ráta mind a megyei átlagnál, mind a régiós értéknél jelentősen magasabb a térségben. Az előbbiek 8 és 10% között, az utóbbi pedig 20% fölött mozgott az elmúlt időszakban (Csurgói Kistérségben 23%). Tovább rontja a képet, hogy a tartós munkanélküliek részaránya nagyon magas. A Csurgói kistérségben ez az arány 63,4%-os, míg a megyében és a régióban ennél azért valamivel kevesebb, 52%-os.

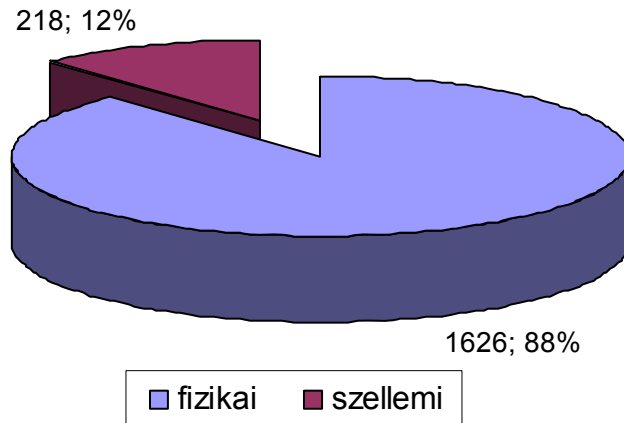
Az álláskeresőik számának alakulása a Csurgói kistérségben

Forrás: KSH, Pécsi Igazgatóság, 2006

A foglalkoztatottság alapján a térség a lemaradó kategóriába sorolható, minden 10 lakos közül legalább 1 álláskeresőt találunk. Az álláskeresők száma pedig – mint ahogy ezt a fenti grafikon is mutatja – folyamatosan és jelentősen emelkedik.

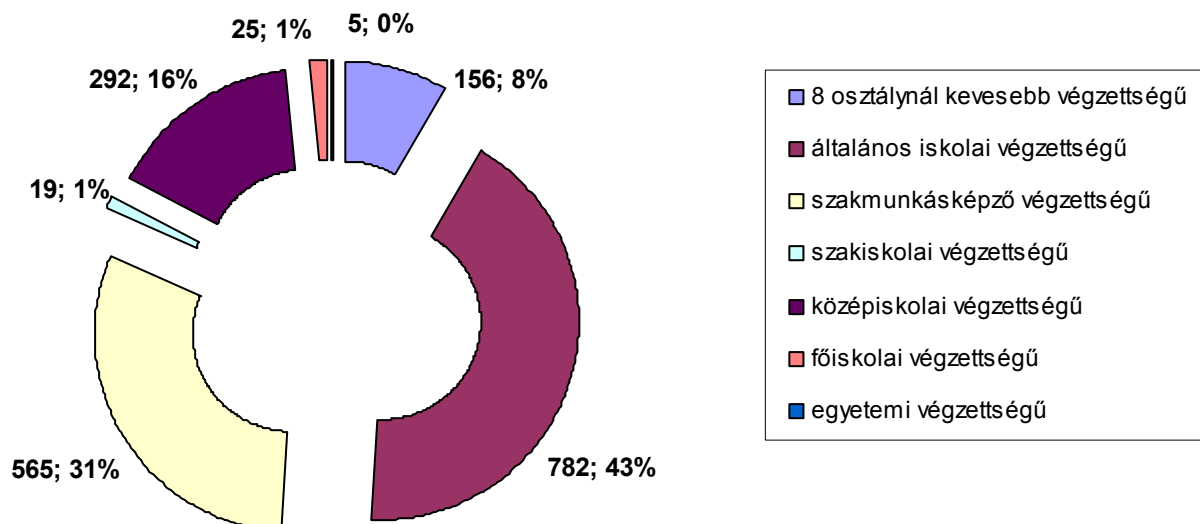
Az álláskeresők megoszlása foglalkozástípusonként, 2006

Forrás: KSH, Pécsi Igazgatóság

Magas a képzetlen illetve az alacsonyan képzett munkavállalók száma, a továbbtanulási hajlandóság az érettségit nem adó képzési formák felé tolódott el. Ehhez hasonlóan az álláskeresőknél is az alacsonyan képzett munkavállalók vannak túlnyomó többségben, érettségivel mindössze 17,5%-uk, diplomával csupán 1,5%-uk rendelkezik.

Az álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint, 2006

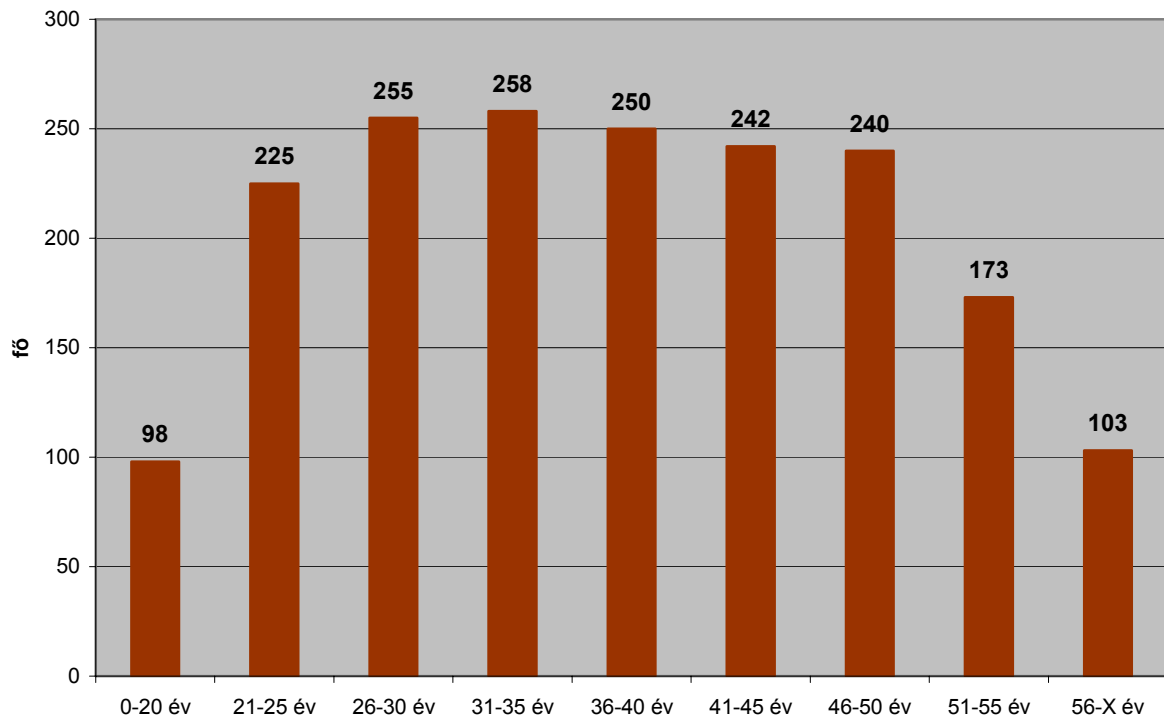

Forrás: KSH, Pécsi Igazgatóság, 2006

A munkanélküliek között a pályakezdők aránya 7,9%-os, amely a megyei és a régióban mért aránnyal közel azonos. Tovább nehezíti a térségben

élők helyzetét, hogy a munkanélküliség épp azokban a korcsoportokban a legmagasabb, amelyek jellemzően kisgyermekes családok eltartói, vagy épp családalapítás előtt állnának.

Az álláskereső megoszlása életkori csoportonként, 2006

Forrás: KSH, Pécsi Igazgatóság, 2006

1.3 A települések elérhetősége, közlekedés

A térség közúthálózatának sűrűsége 100 km²-re jutó főút tekintetében durván fele a megye, illetve a Dél-dunántúli Régióé. Az egyéb országos közút is elmarad mind a megye, mind a régió átlagától. Vasúthálózat tekintetében a térségben Inke-Iharosberény, Iharos, Pogányszentpéter, Porrog, Porrogszentkirály, Somogyicsicsó, Somogybükkösd kivételével valamennyi település, vasút-menti település, illetve állomással, megállóval rendelkezik. A Budapest-Gyékényes-Zágráb vasútvonal villamosított.

A települések Csurgótól való távolsága

TELEPÜLÉS	CSURGÓTÓL VALÓ TÁVOLSÁG (km)
Csurgónagymarton	2,7
Porrogszentkirály	3,8
Szenta	6,3
Porrog	6,8
Berzence	8,0
Iharos	8,1
Gyékényes	8,8
Somogycsicsó	8,9
Porrogszentpál	9,5
Somogybükkösd	9,8
Iharosberény	11,1
Somogyudvarhely	12,8
Zákány	15,0
Pogányszentpéter	16,4
Inke	19,1
Zákányfalu	19,3
Órtilos	23,3

2. Közoktatási intézmények a kistérségben

Csurgói Kistérségi Többcélú Társulás

244/2003. (XII. 18.) Kormány rendeletben lehatárolt, azonos kistérségben működő települési önkormányzatok számára, a „társulási kedv” fokozására 2004. tavaszán a Belügyminisztérium országos pályázatot írt ki.

A pályázaton a Csurgói kistérség a közoktatási feladatok ellátására, szociális alapellátásra, egészségügyi ellátás megszervezésére, területfejlesztési feladatokra, valamint belső ellenőrzési és hulladékgyűjtési feladatok ellátására, fejlesztésére összesen 100 millió forintot nyert.

A pályázat elnyerésére a Csurgói kistérség 18 települése, képviselő-testületi határozataikkal 2004. június 18-án megalakították a Csurgói Kistérségi Többcélú Társulást. A létrejött társulás az országban elsőként (itt kivételek a pályázat kiírását megelőző modellkísérletek során létrejött társulások) alakult meg.

A Csurgói Többcélú Kistérségi Társulás területén működő közoktatási intézmények 2007. szeptember 1.

1.	Csurgói Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (Csurgói Városi Iskolák és Óvodák) 8840 Csurgó, Kossuth u. 3.; OM azonosító: 201108	
	Tagintézmények:	Eötvös József Általános Iskola Címe: 8840 Csurgó, Kossuth u. 3.
		II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Címe: 8840 Csurgó, Rákóczi u. 61.
		Réti József Művészeti Iskola Címe: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 58.
		Pedagógia Szakszolgálat Címe: 8840 Csurgó, Kossuth u. 3.
		Gyékényesi Általános Iskola Címe: 8851 Gyékényes, Szabadság tér 44.
		Arany János Általános Iskola 7515 Somogyudvarhely, Kossuth u. 19.
		Városi Óvodák <ul style="list-style-type: none"> • Mókuskert Óvoda: 8840 Csurgó, Petőfi tér 27. • Mesevár Óvoda: 8840 Csurgó, Táncsics tér 27. • Hétszínvirág Óvoda: 8840 Csurgó, Arany J. u. 6.
Fenntartója:	Csurgó Város Önkormányzata (Önkormányzati Társulásos feladatellátásban)	
2.	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény 8725 Iharosberény, Hársfa u. 3.; OM azonosító: 034119	
	Tagintézmények:	Napköziotthonos Óvoda Iharosberény Címe: 8725 Eötvös u. 1.
		Napköziotthonos Óvoda Pogányszentpéter Címe: 8728 Pogányszentpéter, Dózsa u. 81.
		Napköziotthonos Óvoda Iharos Címe: 8726 Iharos, Béke u. 2.
Fenntartója:	Iharosberény, Iharos, Pogányszentpéter községek önkormányzatai	

3.	Zákány, Zákányfalú és Órtilos Önkormányzatai Körzeti Általános Iskolája 8852 Zákány, Petőfi u. 6.
	OM azonosító: 034124
	Tagintézmények: Zákány, Zákányfalú és Órtilos Önkormányzatai Zrínyi Miklós Iskolája Címe: 8853 Zákányfalú, Szabadság u. 92.
	Fenntartója: Zákány, Zákányfalú és Órtilos községek Önkormányzatai
4.	Kavulák János Általános és Zeneiskola 7516 Berzence, Virág u. 10.
	OM azonosító: 034117
	Fenntartója: Berzence Nagyközség Önkormányzata
5.	Arany János Általános Iskola 7515 Somogyudvarhely, Kossuth u. 19.
	—OM azonosító: 201134
	Fenntartója: Somogyudvarhely Község Önkormányzata
6. 5.	Gróf Bethlen István Általános Iskola és Óvoda Inke 8724 Inke, Szabadság park 1.
	OM azonosító: 034120
	Fenntartója: Inke Község Önkormányzata
7. 6.	Hársvirág Óvoda 8853 Zákányfalú, Szabadság u. 88.
	OM azonosító: 200982
	Fenntartója: Zákányfalú Község Önkormányzata
8. 7.	Napköziotthonos Óvoda Somogyudvarhely 7515 Somogyudvarhely, Szabadság tér 1.
	OM azonosító: 201135
	Fenntartója: Somogyudvarhely Község Önkormányzata
9. 8.	Óvoda Berzence 7516 Berzence, Kavulák u. 10.
	OM azonosító: 033933
	Fenntartója: Berzence Nagyközség Önkormányzata
10. 9.	Gyékényesi „Csemeték-Kertje” Óvoda 8851 Gyékényes, Szabadság tér 44.
	OM azonosító: 201129
	Fenntartója: Gyékényes Község Önkormányzata
11. 10.	Napköziotthonos Óvoda Porrog 8858 Porrog, Fő u. 55.
	OM azonosító: 033938
	Fenntartója: Porrog Község Önkormányzata
12. 11.	Lurkó – Kuckó Óvoda Órtilos 8854 Órtilos, Rákóczi u. 31.
	OM azonosító: 033957
	Fenntartója: Órtilos Község Önkormányzata
13. 12.	Arany János Nevelési és Művelődési Intézmény Szentá 8849 Szentá, Arany János u. 2.
	OM azonosító: 034126
	Fenntartója: Szentá Község Önkormányzata
14. 13.	Zákánytelepi Napköziotthonos Óvoda 8852 Zákány, Május 1 u. 37.
	OM azonosító: 200648
	Fenntartója: Zákány Község Önkormányzata

Forrás: Kistérségi Iroda

2.1. A bölcsődei és óvodai feladatellátás jellemzői a kistérségben

2.1.1. A bölcsődei és óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti keretei

A Csurgói Többcélú Kistérségi Társulás területén működő bölcsődék 2007.szeptember 1.

1.	Városi Egészségügyi és Szociális Gondozási Intézmények 8840 Csurgó, Baksay u. 9.	
	Tagintézmények neve:	Városi Bölcsőde
	Fenntartója:	Csurgó Város Önkormányzata
2.	Bölcsőde Berzence 7516 Berzence, Kavulák u. 10.	
	Fenntartója:	Berzence Nagyközség Önkormányzata

Forrás: Kistérségi Iroda

A bölcsődék helyzete a kistérségben

A bölcsődei ellátás visszaszorulóban van a Csurgói Kistérségben. Ennek oka a demográfiai hullámvölgy illetve a nagy mértékű munkanélküliség. A kistérség települési közül Csurgón és Berzencén működik bölcsőde. E tanulmány írása idején zárták be Somogyudvarhelyen a bölcsődét a jelentkező gyermekek nagyon alacsony száma miatt. Ugyanakkor Csurgón lényegesen nagyobb lenne az érdeklődés a bölcsődei ellátás iránt. A térségben megjelenni látszanak alapítványok által fenntartott családi napközök, melyek részben (alkalomszerűen vagy rendszeresen) próbálják a bölcsődék hiánya miatti szolgáltatást pótolni. **Szenta Község Önkormányzata élve az új törvény adta lehetőséggel bölcsődés-óvodás csoportot hoz létre 2009. szeptember 1-től.**

Az óvodák helyzete a kistérségben

A Csurgói Kistérségben a 18 település közül 13-ban van óvodai ellátás.

A kistérségi óvodák működésének szervezeti keretei 2007. október

1. CSURGÓ	Csurgói Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (Csurgói Városi Iskolák és Óvodák)
	<ul style="list-style-type: none">• Mókuskert Óvoda: 8840 Csurgó, Petőfi tér 27.• Mesevár Óvoda: 8840 Csurgó, Táncsics tér 27.• Hétszínvirág Óvoda: 8840 Csurgó, Arany J. u. 6.
	Fenntartója: Csurgó Város Önkormányzata (Önkormányzati Társulásos feladatellátásban)
2. IHAROSBERÉNY	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény
	Napköziotthonos Óvoda Iharosberény: 8725 Eötvös u. 1.
	Fenntartója: Iharosberény, Iharos, Pogányszentpéter

	községek önkormányzatai
3. POGÁNYSZENTPÉTER	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény
	Napköziotthonos Óvoda Pogányszentpéter: 8728 Dózsa u. 81.
	Fenntartója: Iharosberény, Iharos, Pogányszentpéter községek önkormányzatai
4. IHAROS	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény
	Napköziotthonos Óvoda Iharos: 8726 Béke u. 2.
	Fenntartója: Iharosberény, Iharos, Pogányszentpéter községek önkormányzatai
5. ZÁKÁNYFALU	Hársvirág Óvoda
	8853 Zákányfalú, Szabadság u. 88. Fenntartója: Zákányfalú Község Önkormányzata
6. INKE	Gróf Bethlen István Általános Iskola és Óvoda Inke
	8724 Inke, Szabadság park 1. Fenntartója: Inke Község Önkormányzata
7. SOMOGYUDVARHELY	Napköziotthonos Óvoda Somogyudvarhely
	7515 Somogyudvarhely, Szabadság tér 1. Fenntartója: Somogyudvarhely Község Önkormányzata
8. BERZENCE	Óvoda Berzence
	7516 Berzence, Kavulák u. 10. Fenntartója: Berzence Nagyközség Önkormányzata
9. GYÉKÉNYES	Gyékényesi „Csemeték-Kertje” Óvoda
	8851 Gyékényes, Szabadság tér 44. Fenntartója: Gyékényes Község Önkormányzata
10. PORROG	Napköziotthonos Óvoda Porrog
	8858 Porrog, Fő u. 55. Fenntartója: Porrog Község Önkormányzata
11. ŐRTILOS	Lurkó – Kuckó Óvoda Őrtilos
	8854 Őrtilos, Rákóczi u. 31. Fenntartója: Őrtilos Község Önkormányzata
12. SZENTA	Arany János Nevelési és Művelődési Intézmény Szentá
	8849 Szentá, Arany János u. 2. Fenntartója: Szentá Község Önkormányzata
13. ZÁKÁNY	Zákánytelepi Napköziotthonos Óvoda
	8852 Zákány, Május 1 u. 37. Fenntartója: Zákány Község Önkormányzata

Forrás: Kistérségi Iroda

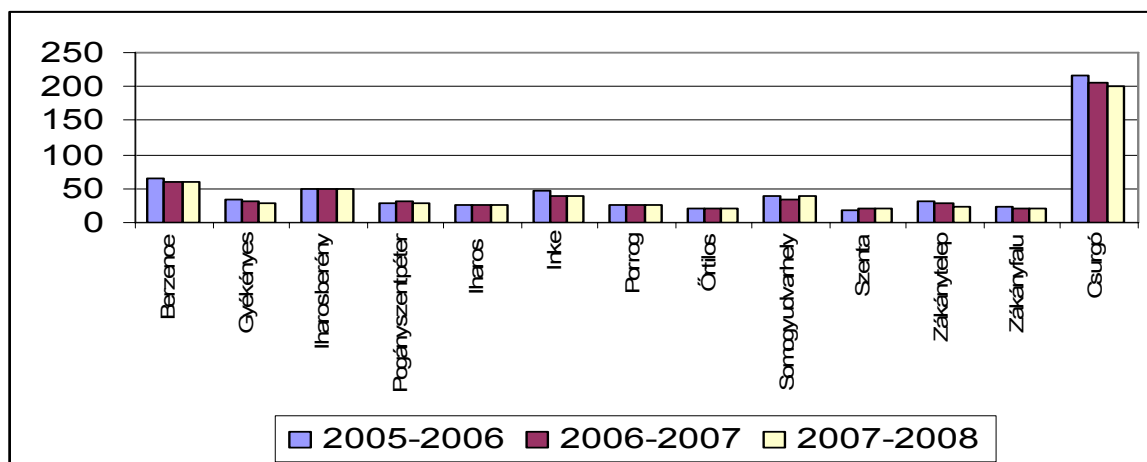
A 2006/2007 nevelési évben a Csurgói kistérségben összesen 613 óvodás gyermeket regisztráltak. A térségben 25 óvodai csoport van. Az intézmények személyi ellátottsága megnyugtató. Az óvodapedagógusok száma 52 fő.

Az óvodai csoportok és a pedagógusok száma a kistérségben

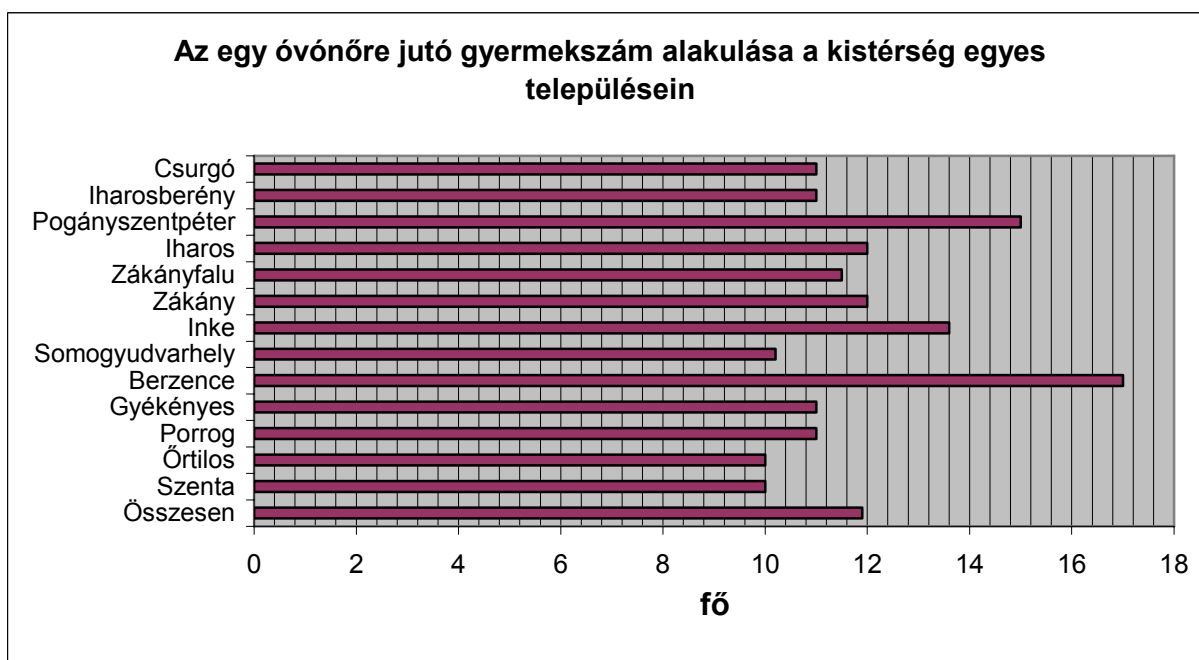
Óvoda neve	Település	Csoportok száma a 2008	Óvoda pedagógusok száma 2008	Csoportok száma 2009	Óvoda pedagógusok száma 2009
Városi Óvodák	Csurgó	9	19	9	19
Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény	Iharosberény	2	4	2	4
	Pogányszentpéter	1	2	1	2
	Iharos	1	2	1	2
Hársvirág Óvoda	Zákányfalu	1	2	1	2
Zákánytelepi NAKÖZIOTTHONOS ÓVODA	Zákány	1	2	1	2
Grf. Bethlen István Ált. Isk. és Óvoda	Inke	2	3	2	3
Napköziotthonos Óvoda	Somogyudvarhely	2	4	2	3
Óvoda Berzence	Berzence	2	4	2	4
Gyékényesi Csemeték Kertje Óvoda	Gyékényes	2	3	2	3
Napköziotthonos Óvoda	Porrog	1	2	1	2
Lurkó Kuckó Óvoda	Órtilos	1	2	1	2
Arany J. Nevelési és Művészeti Intézmény	Szenta	1	1	1	2
Összesen:		25	52	25	52

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az óvodai létszámadatok alakulása az elmúlt években

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Összességében megállapítható, hogy az óvodák működése stabilnak tűnik, de a demográfiai hullámvölgy még nem stabilizálódott. Az óvodapedagógusok létszáma egy kivételével elegendő a folyamatos működés biztosításához. A szentai intézményben azonban, ahol egy csoport van és egy óvónő nem biztosítható a folyamatos pedagógusi jelenlét.

Csurgón a Városi Óvodák integrálása is megtörtént a Városi Iskolák intézményéhez.

2.1.2. Bejárók, a gyermekcsoportok társadalmi összetétele

Az óvodai csoportokban a bejáró gyermekek aránya mintegy 10-15 % között mozog. A 2006. évi októberi statisztikai adatok szerint az abban az évben óvodába járó 613 kisgyerek közül, mintegy 64-nek (10,4%) kellett más település intézményébe utaznia. Közülük 24 utaztatásáról gondoskodott a falugondnoki szolgálat, 40 kisgyerek szülei maguk oldották meg az óvodába járást.

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya a kistérségben 2008

Település	Sajátos nevelést igénylő	Nemzeti etnikai nevelésben résztvevő	Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő	Étkezési támogatásban részesülő	Más, spec. ellátási formában részesülő
Csurgó					
Iharosberény		36	37	41	
Pogányszentpéter		16	19	17	
Iharos			8	13	
Zákányfalu	1		13	14	
Zákány			13	17	
Inke			38		
Somogyudvarhely					
Berzence			26	10	
Gyékényes	3		12	14	2
Porrog			13	3	
Órtilos	3		9	9	
Szenta	1		13	3	
Kistérség összesen	8	52	201	141	2

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya a kistérségben 2009

Település	Sajátos nevelést igénylő	Nemzeti etnikai nevelésben résztvevő	Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő	Étkezési támogatásban részesülő	Más, spec. ellátási formában részesülő
Csurgó	0	0	67	30	0
Iharosberény	0	0	41	41	6
Pogányszentpéter	0	0	18	17	0
Iharos	0	0	16	16	7
Zákányfalu	1	0	18	20	6
Zákány	5	0	7	2	0
Inke	1	0	35	35	0
Somogyudvarhely	0	0	19	9	0

Berzence	5	0	34	8	0
Gyékényes	1	0	15	18	0
Porrog	0	0	12	5	0
Órtilos	0	0	9	10	0
Szenta	0	0	13	13	0
Kistérség összesen	13	0	304	224	19

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő óvodások aránya a 2007-ben összegyűjtött adatok alapján, kistérségi szinten megközelítőleg a gyerekek 33 %-a. Ez az adat a valóságban azonban valószínűleg magasabb, hiszen az adatok között nem szerepelnek a somogyudvarhelyi, és az egyik legnagyobb létszámú intézmény a Csurgói Városi Óvodák adatai. A további adatok is felvetik az adatgyűjtési és adatszolgáltatási rendszer hiányosságait, hiszen az SNI gyerekek száma (8 fő) meglehetősen alacsonynak tűnik. A hiányos adatgyűjtés mellett persze azt is figyelembe kell vennünk, hogy a pedagógiai szakszolgáltatások elérése szempontjából is hátrányos helyzetűnek számított az elmúlt években a kistérség.

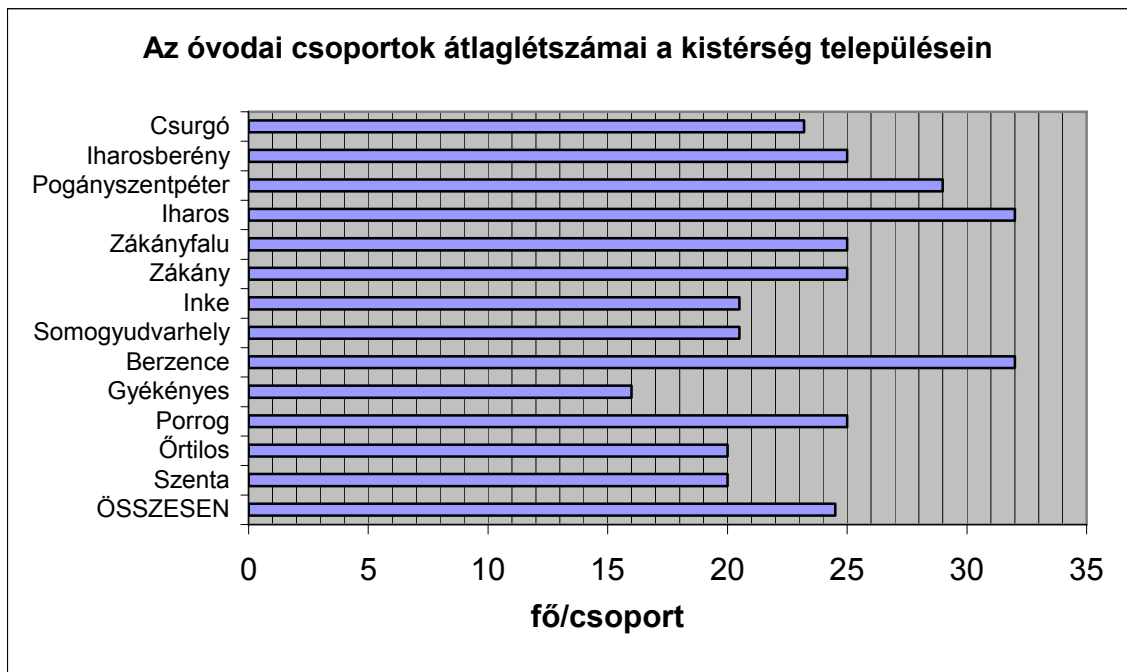
A 2007/2008-as nevelési év kezdetéig 2 fő gyógypedagógus kolléganő látta el a rászoruló gyermekek fejlesztését főállású alkalmazottként, heti 19 órában. Minden nagycsoportos gyermeket felmértek és a rászoruló gyermekeket részintegrációban (kiscsoportos foglalkozásokon) végezték a fejlesztést. 1 fő logopédus 2 Szenzoros Integrációs Terápiás (SZIT) és Diszkalkuliás végzettséggel rendelkező gyógypedagógus kolléganő végezte a fejlesztő munkát. 2007. szeptember 1.-től a két dolgozót átvette a megalakult pedagógiai szakszolgálat

2.1.3. Intézményi létszámok, férőhelyek

Az óvodai csoportok számának alakulása a kistérségben 2008

Óvoda neve	Település	Gyerekek száma	Csoportok száma	Átlag létszám
Városi Óvodák	Csurgó	209	9	23,2
Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény	Iharosberény	50	2	25
	Pogányszentpéter	29	1	29
	Iharos	32	1	32
Hársvirág Óvoda	Zákányfalu	25	1	25
Zákánytelepi Naköziotthonos Óvoda	Zákány	25	1	25
Grf. Bethlen I. Ált. Isk. és Óvoda	Inke	41	2	20,5
Napköziotthonos Óvoda	Somogyudvarhely	41	2	20,5
Óvoda Berzence	Berzence	64	2	32
Csometék Kertje Óvoda	Gyékényes	32	2	16

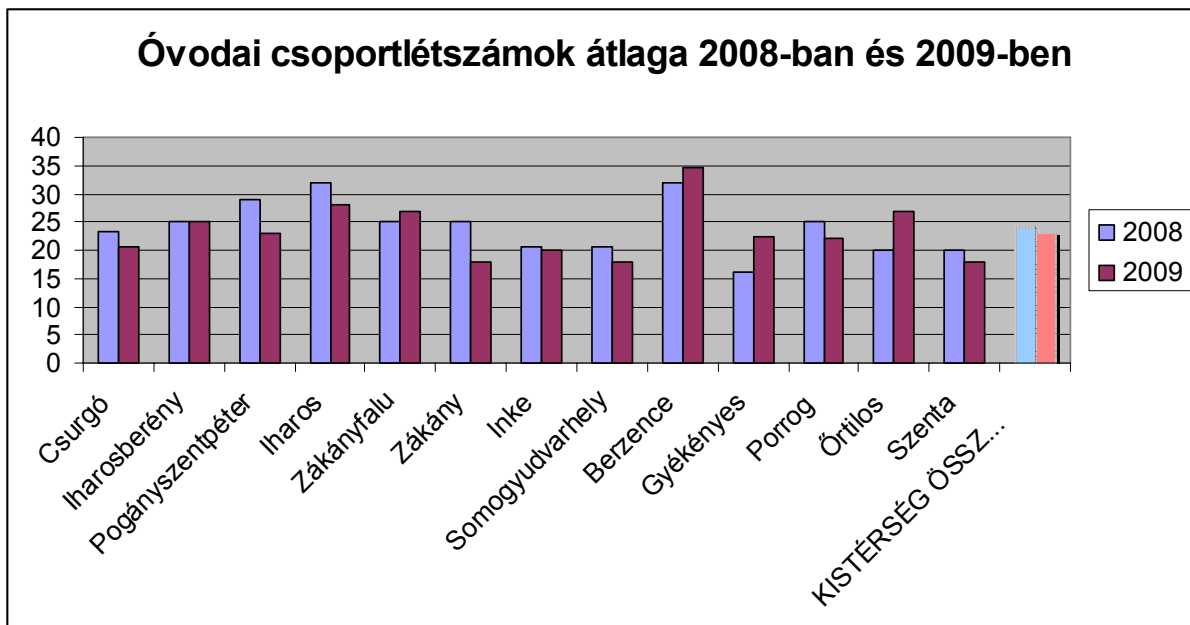
Napköziotthonos Óvoda	Porrog	25	1	25
Lurkó Kuckó Óvoda	Őrtilos	20	1	20
Arany J. Nev. És Műv. Int.	Szenta	20	1	20
Összesen:		613	-26	24,5

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az óvodai csoportok számának alakulása a kistérségben 2009

Óvoda neve	Település	Gyerekek száma	Csoportok száma	Átlag léttszám
Városi Óvodák	Csburgó	185	9	20,5
Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény	Iharosberény	50	2	25
	Pogányszentpéter	23	1	23
	Iharos	28	1	28
Hársvirág Óvoda	Zákányfalu	27	1	27
Zákánytelepi Naköziotthonos Óvoda	Zákány	18	1	18
Grf. Bethlen I. Ált. Isk. és Óvoda	Inke	40	2	20
Napköziotthonos Óvoda	Somogyudvarhely	36	2	18
Óvoda Berzence	Berzence	69	2	34,5
Csometék Kertje Óvoda	Gyékényes	45	2	22,5
Napköziotthonos Óvoda	Porrog	22	1	22
Lurkó Kuckó Óvoda	Őrtilos	27	1	27
Arany J. Nev. És Műv. Int.	Szenta	18	1	18
Összesen:		588	26	22,6

Az óvodai létszámok és az intézmények kihasználtsága változó. Általában 80-100%-ban mozog. A csurgói Mókuskert tagintézményben még a kívánatosnál kissé többen vannak. A kis létszámú óvodák közül a somogyudvarhelyiben várható a jövő években jelentős létszámcsökkenés. A következő 10 évben a KSH népesség-előreszámítása szerint (Lásd 1. fejezet Demográfiai adatok) mintegy 3,5 %-kal csökken a 0-4 éves korosztály lélekszáma. Ez a jelenleg óvodába járók számára vetítve ez 21,4 fő, tehát az előrebecslés alapján nem kell az óvodai ellátás férőhelyeinek drasztikus csökkentésével számolni.

Az egyenetlen területi megoszlás, és a sok helyen viszonylag magas csoportlétszámok miatt viszont, félő, hogy ez a viszonylag kis létszámcsökkenés is zavart okozhat az ellátás szervezésében, főleg, ha a csökkenés koncentráltan egy-egy nagyobb ütemben „elnéptelenedő” településen jelentkezik.

2.1.4. Épületállomány, infrastrukturális felszereltség

A Csurgói Kistérség óvodai épületei változatos képet mutatnak. Nemrégiben került felújításra Somogyudvarhelyen, Gyékényesen. Az óvodai épületek többsége részben nem is erre a célra készült, átalakított épület, vagy már idejét múlt, közösségi tereket nem tartalmazó, energetikai szempontból korszerűtlen, az akadálymentesítés szempontjából komoly hiányosságokkal küzdő. Amennyiben rendelkeznek udvari játékokkal azok, korszerűtlenek a szabványoknak nem, vagy csak részben felelnek meg. A csoportszobák felszereltsége már jobb, köszönhetően az óvónők kreativitásának és a szülők áldozatvállalásának. A kistérség két legnagyobb létszámú óvodájában van szükség sürgős beavatkozásra. A csurgói Mókuskert és Mesevár óvodákban a belső közösségi terek, az energetikai korszerűsítés és a részleges,

illetve teljes körű akadálymentesítés valamint a játszóudvar korszerűai alkalmazottak 2008

Óvoda neve	Település	Óvónők	Dajkák	Más munkakör	Egy óvónőre jutó gyermek
Városi Óvodák	Csurgó	19	9	9	11
Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény	Iharosberény	4	2		11
	Pogányszentpéter	2	1	2	15
	Iharos	2	1	1	12
Hársvirág Óvoda	Zákányfalu	2	1		11,5
Naköziotthonos Óvoda	Zákány	2	1		12
Grf. Bethlen I.Isk. és Ó.	Inke	3	1		13,6
Napköziotthonos Óvoda	Somogyudvarhely	4			10,2
Óvoda Berzence	Berzence	4	2	4	17
Csemeték Kertje Óvoda	Gyékényes	3	2		11
Napköziotthonos Óvoda	Porrog	2			11
Lurkó Kuckó Óvoda	Órtilos	2	1,5	1,5	10
Arany J. Nev. Int.	Szenta	1	1	3	10
Összesen:		52	22,5	20,5	11,9

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Óvodai alkalmazottak 2009

Óvoda neve	Település	Óvónők	Dajkák	Más munkakör	Egy óvónőre jutó gyermek
Városi Óvodák	Csurgó	19	8	6	9,7
Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény	Iharosberény	4	2	1	12
	Pogányszentpéter	2	1	2	11,5
	Iharos	2	1	2	14
Hársvirág Óvoda	Zákányfalu	2	1		13,5
Naköziotthonos Óvoda	Zákány	2	1	1	9
Grf. Bethlen I.Isk. és Ó.	Inke	3	1		13
Napköziotthonos Óvoda	Somogyudvarhely	3	2		12
Óvoda Berzence	Berzence	4	2	4	17
Csemeték Kertje Óvoda	Gyékényes	3	2	4	15
Napköziotthonos Óvoda	Porrog	2	1	2	11
Lurkó Kuckó Óvoda	Órtilos	2	1	2	14
Arany J. Nev. Int.	Szenta	2	1	4	9
Összesen:		50	24	28	12,4

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A főállásban foglalkoztatott óvodapedagógusok közül mindenki rendelkezik az előírt felsőfokú végzettséggel.

Az óvónők affinitásuknak megfelelően, és a Helyi Nevelési Program mind magasabb szintű megvalósításához folyamatosan továbbképzéseken vesznek részt. Többen tanultak tovább fejlesztő szakirányú szakokon. Speciális végzettséggel, mindössze 2 fő rendelkezik, a csurgói intézményben 1 fő gyógypedagógiai, és 1 fő logopédiai végzettséggel. A szakos ellátottság megfelelőnek tűnik a már említett szentai helyzetet kivéve. A térség dajkáinak többsége szakképzett, tudásukkal jól kiegészítik az óvónői tevékenységet, képesek a szakmai feladatok feltételei biztosítását hatékonyan elősegíteni.

Tanfolyamok továbbképzések

Tanfolyam megnevezése	Tanfolyamot végzettek száma	Tanfolyamot szervező intézmény	Végzettség
Szakkvizsgát adó tanfolyamok			
Tanügyigazgatási vezető	1	Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	Oklevél
Kistérségi Tanügyigazgatási Szakértő	1	Szegedi Tudomány Egyetem	Oklevél
Környezeti nevelő	1	Budapesti Tanítóképző Főiskola	Oklevél
Tanúsítványt, igazolást adó képzések			
Helyi Nevelési Program készítés	4	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Kezdő Óvodavezetők tanfolyama	2	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Művészeti nevelés	2	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Igazolás
Minőségirányítási Alapismeretek	2	T&T QUALITY ENGINEERING KFT Budapest	Tanúsítvány
Minőségbiztosítási alapkursus	9	Horváth és Dubez Oktatási Tanácsadó Bt. Budapest	Tanúsítvány
MIP az óvodában és az iskolában	3	TIT Jurányi Lajos Egyesület Nyíregyháza	Tanúsítvány
Hogyan tovább tanácsadó nélkül dolgozó intézmények minőségfejlesztési továbbképzése.	10	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
ECDL számítógépes tanfolyam	5	Neumann János Számítógéptudományi Társaság Budapest	
Számítógépes felkészítés	1	Esópus Tanoda Bt Kaposvár	Igazolás
Korszerű Óvodai Mozgásprogram	5	Tótszöllősiné Tünde Budapest	Tanúsítvány
Kézműves Műhely	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Rongybaba készítés elmélete és gyakorlata	1	Török Emőke Kaposvár	Tanúsítvány
Vizuális nevelés elmélete és gyakorlata	7	SZORT Bt Budapest	Tanúsítvány
Vizuális nevelés lehetőségei	2	SZORT Bt Budapest	Tanúsítvány
Barkácsolás az óvodában	1	SZORT Bt Budapest	Tanúsítvány

Drámapedagógia	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Érzelmi nevelés, érzelmi intelligencia	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Pedagógiai értékek	4	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Megújulás, megújítás	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Képességek fejlődése és fejlesztése	2	Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Pedagógiai Tanszék	Tanúsítvány
Tartalomba ágyazott kritériumorientált képességfejlesztés	2	Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Pedagógiai Tanszék	Tanúsítvány
Komplex Óvodai nevelés	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Komplex nevelő hatások a játékokban	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány
Prevenció szerepe	3	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Igazolás
Sindelár terápiás mérés	4	Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola	Igazolás
Tanulás és magatartászavar kiscsoportos terápiája	1	ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola	Tanúsítvány
Mentálhigiénés Alapprogram Pedagógusoknak	1	Pedagógus-továbbképzési és Módszertani Központ KHT Pilisborosjenő	Tanúsítvány
Aerobic oktató	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Igazolás
Komplex ökológia és ökológiai nevelés	1	Somogy Megyei Pedagógiai Intézet Kaposvár	Tanúsítvány

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

2.1.6. Programkínálat

Mindegyik Óvoda elkészítette az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (1999) alapján helyi nevelési programját. A térség óvodáinak többsége kialakította sajátos arculatát. Néhány programban hangsúlyosabb szerep jut a hagyományörzésnek, (pl. Őrtilos) az egészséges életmódra és a környezettudatos magatartásra nevelésnek, (pl. Csurgó)... stb. Valamennyi intézményben nagyobb figyelem jut az életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenységre, vagyis mindenhol központi szerephez jutott, a tapasztaláson alapuló játékba ágyazott tanulás. Terjedőben a differenciális pedagógiai gyakorlat, az egyénre szabott követelményrendszer, tevékenységi forma és módszer.

2.1. Általános és középiskolai, szakképzési, kollégiumi feladatellátás a kistérségben

2.1.1. Az iskolai feladatellátás jogi és szervezeti keretei

A Csurgói Többcélú Kistérségi Társulás területén működő alapfokú közoktatási intézmények 2007. szeptember 1.

1. CSURGÓ	Csurgói Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (Csurgói Városi Iskolák és Óvodák) 8840 Csurgó, Kossuth u. 3.
	<ul style="list-style-type: none"> • Eötvös József Általános Iskola: Csurgó, Kossuth u. 3. • II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola: Csurgó, Rákóczi u. 61.
	Fenntartója: Csurgó Város Önkormányzata (Önkormányzati Társulásos feladatellátásban)
2. GYÉKÉNYES	Csurgói Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (Csurgói Városi Iskolák és Óvodák) 8840 Csurgó, Kossuth u. 3.
	<ul style="list-style-type: none"> • Gyékényesi Általános Iskola: Gyékényes, Szabadság tér 44.
	Fenntartója: Csurgó Város Önkormányzata (Önkormányzati Társulásos feladatellátásban)
3. IHAROSBERÉNY	Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény, Hársfa u. 3.
	Fenntartója: Iharosberény, Iharos, Pogányszentpéter községek önkormányzatai
4. ZÁKÁNY	Zákány, Zákányfalu és Órtilos Önkormányzatai Körzeti Általános Iskolája, 8852 Zákány, Petőfi u. 6.
	Fenntartója: Zákány, Zákányfalu és Órtilos községek Önkormányzatai
5. ZÁKÁNYFALU	Zákány, Zákányfalu és Órtilos Önkormányzatai Körzeti Általános Iskolája, 8852 Zákány, Petőfi u. 6.
	<ul style="list-style-type: none"> • Zákány, Zákányfalu és Órtilos Önkormányzatai Zrínyi Miklós Iskolája: 8853 Zákányfalu, Szabadság u. 92.
	Fenntartója: Zákány, Zákányfalu és Órtilos községek Önkormányzatai
6. BERZENCE	Kavulák János Általános és Zeneiskola, Berzence, Virág u. 10.
	Fenntartója: Berzence Nagyközség Önkormányzata
7. SOMOGYUDVARHELY	Arany János Általános Iskola, Somogyudvarhely, Kossuth u. 19.
	Fenntartója: Somogyudvarhely Község Önkormányzata Fenntartója: Csurgó Város Önkormányzata (Önkormányzati Társulásos feladatellátásban)
8. INKE	Gróf Bethlen István Általános Iskola és Óvoda Inke 8724 Inke, Szabadság park 1.
	Fenntartója: Inke Község Önkormányzata

Forrás: Kistérségi Iroda

A Csurgói Kistérség 18 önkormányzatai közül 8 tart fenn iskolát. A területen két középiskola van, a Somogy Megyei Önkormányzat a Nagyváthy János Középiskola, a Somogyi Református Egyházmegye pedig a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium fenntartója. A művészeti képzés terén két alapítványi iskola (Táltos, Talentum) működik.

A csökkenő gyermeklétszám a közoktatási törvény és a költségvetési törvény változásai jelentősen befolyásolják az iskolák fenntarthatóságát. A korábbi időben felduzzadt pedagógus létszám, nem csökkent a tanulók demográfiai hullámvölgyének megfelelően.

Az elmúlt időszakban iskolát zártak be Pogányszentpéteren, Porrogszentkirályon. 6 osztályból álló tagiskola lett Zákányfaluban, Gyékényesen **és Somogyudvarhelyen**.

A középiskolák – éppen fenntarthatóságuk miatt – az általános iskolai korosztályokat megcélzó (6 és 8 osztályos gimnáziumok, általános iskolai tagozat) lépéseket tettek, mely az általános iskolákat még erősebb versenyhelyzetbe hozta. Ez különösen igaz a csurgói középiskolák elszívó hatására ebben a korosztályban. A szülők, élve a „szabad iskolaválasztás” lehetőségével néha még 25 km (pl.: Inke - Csurgó) távolságról is utazzatják a gyermekeiket (még az alsó tagozatba is!) a vélt jobb képzés reményében.

Nem helyi önkormányzati fenntartású iskolák és hatásaik a kistérségben

A kistérség területén két olyan oktatási intézmény van, amely nem a helyi önkormányzatok fenntartásában működik.

Nagyváthy János Középiskola, Szakiskola és Kollégium

A Nagyváthy János Középiskola, Szakiskola és Kollégium a Somogy Megyei Önkormányzat fenntartásában működik. A megye legnagyobb középiskolája. **Az elmúlt évben összevonták Somogy összes szakközépiskoláját egy intézménybe, s így a „Nagyváthy” a Somogyi TISZK Közép- és Szakiskola Nagyváthy János Középiskolája és Szakiskolája tagintézménnyé lett.** Az elmúlt 2006/2007-es tanévben az összes tanuló létszáma 652 fő volt. (Ebből az általános iskolás korosztály száma /5-8. évfolyam/: 63 fő – mintegy a fele csurgói; középiskolás korosztály száma /9-12. évfolyam/: 544 fő; a 13-14. évfolyamon tanulók száma: 45 fő.) A tanulócsoporthoz 30. Az iskola foglalkozik nyolcosztályos gimnáziumi (kifutó évfolyamokkal), szakközépiskolai és szakiskolai, valamint érettségi utáni szakképzéssel. Az iskola tanuló létszáma évek óta folyamatosan csökken, különösen az általános iskolai korosztály esetében. Ezért a következő tanévben már nyolcosztályos tagozatot nem is indítanak. A szakmai képzések: gépészet, mezőgazdaság, könnyűipar, faipar szakmacsoportokon belül vannak. A 13-14. évfolyamokon gyógypedagógiai asszisztens, mezőgazdasági gépésztechnikus és iskolatitkár-titkár képzés van. Ezenkívül tartanak még

ezüstkalászos gazdaképzést is. Az anyagi nehézségek miatt az iskola jelentős létszámleépítésre kényszerült.

Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium

A Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium a Somogyi Református Egyházmegye fenntartásában működik. 12 évfolyamos iskola. Korábban hatosztályos és négyosztályos gimnáziumi képzés volt az iskolában. A 9-10. évfolyamokon emelt szintű nyelvi irányultságú osztályokkal. **A felvételi hirdeteményük szerint a jövő tanévtől reál-tagozatot is indítanak majd.** 2003-ban alapították az általános iskolát és az elmúlt tanévre kialakult a teljes 12 osztályos rendszert. Az 1-4 évfolyamon egész napos iskolai képzés, 5-10. évfolyamon tanulószoba rendszerű képzés van. A tanulók létszáma az elmúlt tanévben 302 volt. (Ebből általános iskolás korosztály: 1-4. évfolyam: 86 fő, 5-8. évfolyam: 70 fő, összesen: 156; a gimnáziumi korosztály /9-12. évfolyam/ 146 fő.) Az általános iskolai korosztály kb. 40%-a helybéli. A tanulók mintegy 20%-a kollégista a többi bejáró. Az utóbbi években rohamosan csökkent a kollégisták száma, és meglehetősen nehézkesé vált a gimnáziumi korosztály beiskolázása – főként a helybéli tanulók jelentkezésének elmaradása miatt. Így a 9-10. évfolyamon szükségessé válik az osztályok, csoportok összevonása. Az iskola anyagi nehézségei miatt az elmúlt évben jelentős létszámleépítést hajtott végre, s a jelenlegi mutatók alapján újabbakra kényszerülhet.

2.1.2. Bejárók, a gyermekek összetétele

Az általános iskolás gyerekek között a bejárók aránya 20-25 % között mozog. A 2006. évi októberi statisztikai adatok szerint az abban az évben iskolába járó 1451 diák közül, 317-en (21,8 %) utaztak nap mint nap, hogy eljussanak az iskolába. Közülük mindössze 38 utaztatása történt iskolabusszal. A gyerekek iskolába jutása döntően a tömegközlekedés igénybevételével történik.

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás.

Az iskolás tanulók megoszlása sajátos nevelési igényeik, és szociális helyzetük szerint 2008

Iskolakörzetek	Integrációs oktatásban részesülő	Sajátos nevelést igénylő	Nemzeti etnikai nevelésben résztvevő	Rendszeres gyermek védelmi támogatásban részesülő	Étkezési támogatásban részesülő	Tankönyv támogatásban részesülő
CSURGÓ - II.RÁKÓCZI F. ÁLT- ISK.						
Alsó tagozat	5	8		61	71	78
Felső tagozat	5	16		55	59	84
Mindösszesen	10	24		116	130	162
CSURGÓ – EÖTVÖS ÁLT. ISK.						
Alsó tagozat	35	10		57	85	94
Felső tagozat	33	3		64	82	113
Mindösszesen	68	13		121	167	207
GYÉKÉNYES						
Alsó tagozat	21	17		15	17	20
Felső tagozat				10	13	12
Mindösszesen	21	17		25	30	32
IHAROSBERÉNY						
Alsó tagozat	45	7	59	72	89	92
Felső tagozat	27	17	53	70	63	82
Mindösszesen	72	24	112	142	152	174
ZÁKÁNYFALU						
Alsó tagozat		2		20	21	25
Felső tagozat		5		12	7	17
Mindösszesen		7		32	21	42
ZÁKÁNY						
Alsó tagozat		4		10	16	27
Felső tagozat		15		24	21	47
Mindösszesen		19		34	37	74
BERZENCE						
Alsó tagozat	18	10		35	36	44
Felső tagozat	16	21		48	22	55
Mindösszesen	34	31		83	58	99
SOMOGYUDVARHELY						
Alsó tagozat	13	6		29	36	38
Felső tagozat	10	9		19	20	26
Mindösszesen	23	15		48	56	64
INKE						
Alsó tagozat		12				
Felső tagozat		19				
Mindösszesen		30				
Kistérség összesen	228	180	112	601	651	854

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az iskolás tanulók megoszlása sajátos nevelési igényeik, és szociális helyzetük szerint 2009

Iskolakörzetek	Integrációs oktatásban részesülő	Sajátos nevelést igénylő	Nemzeti etnikai nevelésben résztvevő	Rendszeres gyermek védelmi támogatásban részesülő	Étkezési támogatásban részesülő	Tankönyv támogatásban részesülő
CSURGÓ - II.RÁKÓCZI F. ÁLT- ISK.						
Alsó tagozat	19	1		47	53	58
Felső tagozat	28	13		53	55	65
Mindösszesen	47	14		100	108	123
CSURGÓ – EÖTVÖS ÁLT. ISK.						
Alsó tagozat	23	2		63	91	93
Felső tagozat	38	22		78	98	112
Mindösszesen	61	24		141	189	205
GYÉKÉNYES						
Alsó tagozat	15	6		20	22	23
Felső tagozat	4	6		4	7	10
Mindösszesen	19	12		24	29	33
IHAROSBERÉNY						
Alsó tagozat	53	27	69	82	103	83
Felső tagozat	41	31	59	73	79	87
Mindösszesen	94	58	128	155	182	170
ZÁKÁNYFALU						
Alsó tagozat		1		22	24	25
Felső tagozat		3		13	12	15
Mindösszesen		4		35	36	40
ZÁKÁNY						
Alsó tagozat		1		17	26	33
Felső tagozat		9		32	19	51
Mindösszesen		10		49	45	84
BERZENCE						
Alsó tagozat	15	15	0	38	44	39
Felső tagozat	28	28	0	53	62	59
Mindösszesen	43	43	0	91	106	98
SOMOGYUDVARHELY						
Alsó tagozat	12	1		22	34	32
Felső tagozat	5	4		21	23	24
Mindösszesen	17	5		43	57	56
INKE						
Alsó tagozat	8	8		55	64	63
Felső tagozat	14	14		59	20	57
Mindösszesen	22	22		114	84	120
Kistérség összesen	303	188	128	717	800	889

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A Csurgói Kistérség a „leghátrányosabb helyzetű” kategóriába soroltatott. A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma magas a kistérségben, s várhatóan ez még növekedni fog. A hátrányos és

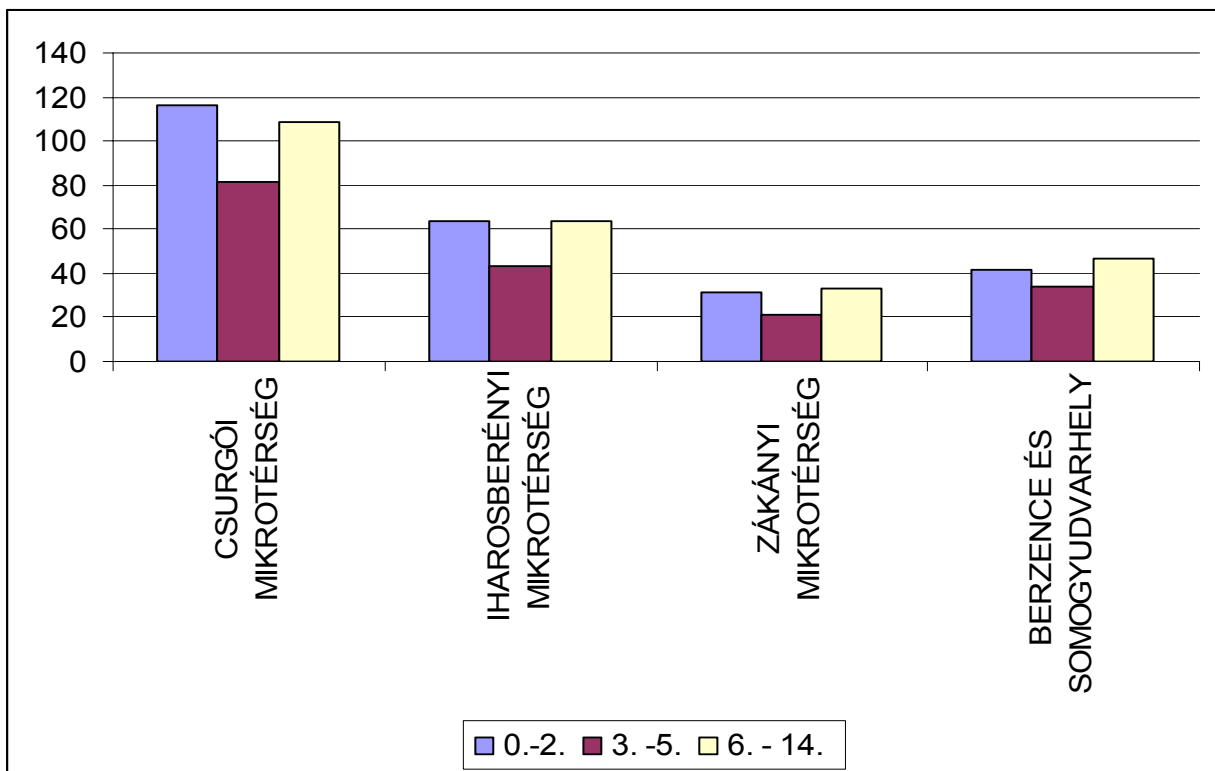
halmozottan hátrányos helyzetű tanulók területi megoszlása a mikrotérségekben egyenetlen.

2.1.3. Intézményi létszámok

Alapfokú oktatás

A KSH adatai alapján Csurgói Kistérségben 1.989,- általános iskoláskorú gyermek él. A települési önkormányzatok által fenntartott iskolákban a népesség mintegy 73%-a tanul. A jelentős különbség oka: a nem önkormányzati iskolákba való járás, az óvodában való visszamaradás és más térségben (pl.: Nagykanizsa, Csapi stb.) lévő iskolák előnyben részesítése.

A 0-14 éves gyermekek korosztályi összetétele éves átlagra bontva

Forrás: KSH

A fenti grafikon alapján látható, hogy a demográfiai mozgás – arányosítva a bölcsődés, óvodás és iskolai korosztályi adatokat – jelenleg az óvodákban van mélyponton, ezt követően a jelenlegi iskolai korosztály szintjére emelkedik, vagy még meg is haladhatja azt.

Az alábbi grafikon adatai alapján az látható, hogy a Csurgói Városi iskolákba jár a kistérség gyermekeinek közel fele. Azonban a demográfiai adatok alapján és a településekre alig jellemző migráció miatt a tanulók számának további, helyenként drasztikus csökkenése 5-6 éven belül újabb átrendeződésekhez vezethet. További hat osztályos tagintézményekre

való váltások várhatók, de nem lehetetlen csak az első négy évfolyam megmaradása sem.

Az iskolai létszámok megoszlása 2008

Települések		Tanulók száma		
Csurgó Városi Iskolák	II. Rákóczi	250	650	45 %
	Eötvös	335		
	Gyékényesi	65		
Iharosberény		210		14 %
Zákány	Zákányfalu	63	181	13 %
	Zákány	118		
Berzence		176		12 %
Somogyudvarhely		95		6 %
Inke		139		10 %
Kistérség összesen		1451		100 %

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az iskolai létszámok megoszlása 2009

Települések		Tanulók száma		
Csurgó Városi Iskolák	II. Rákóczi	170	628	47,78%
	Eötvös	332		
	Gyékényesi	51		
	S.udvarhely	75		
Iharosberény		203	-	15,46%
Zákány	Zákányfalu	59	178	13,35%
	Zákány	119		
Berzence		176	-	13,4%
Inke		128	-	9,74%
Kistérség összesen		1313	-	100%

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A tanulók intézmények közötti mozgása a kistérség iskoláiban három ponton észlelhető. Az első évfolyamon, az ötödiken és a hetediken. Jelentősebb az első kettőnél, elsősorban a csurgói Református Gimnázium Általános Iskolája hatása miatt. A Nagyváthy János Középiskolában már **két év óta** nem indítottak ötödik évfolyamot, így a korosztály mozgása lelassult. **A 2009-es létszámadatok azt mutatják, hogy 138 fővel csökkent a kistérség általános iskoláinak száma. Ez egy kis „falusi” iskola létszámának felel meg. Somogyudvarhely csatlakozásával a Csurgói Városi Iskolához az iskolák közötti arányok az elmúlt évéhez hasonlóak.**

2.2. A feladatellátás fizikai jellemzői

2.2.1. Az iskolaépületek jellemzői, eszközellátottság

A Csurgó Kistérség iskolaépületei meglehetősen változatos képet mutatnak. Felújított iskola van Gyékényesen és Somogyudvarhelyen. Új tornacsarnok épült Inken. „Modern” de részben, vagy teljesen felújításra szoruló épület van Csurgón (Eötvös Iskola, II. Rákóczi Iskola „új” épületszárnya) és Berzencén. A csurgói II. Rákóczi Ferenc Iskola főépülete bár iskolának épült a két háború között, de a jelenlegi szabványoknak és követelményeknek nem felel meg. **Az elmúlt évben a II. Rákóczi Ferenc tagiskolában megkezdődött az épület nyílászáróinak cseréje, illetve az épület részleges festése mázolás.** A zákányi, zákánytelepi, iharosberényi és inkei iskolák: kastélyokból, uradalmi központokból átalakított épületek. Az épületekre általánosságban jellemző, hogy néhány kivételtől eltekintve (pl.: Csurgó: Eötvös Iskola) nincsenek zárt közösségi terek, ha van is akadálymentesítésre való törekvés, az provizórikus és csak a tolókcosis közlekedést biztosítja földszintig. Az illemhelyek és az emeletek megközelíthetetlenek a mozgásukban korlátozottak számára. Ugyan csak általános probléma – különösen az idős épületeknél – az energetikai korszerűtlenség (fűtés, világítás elavultsága, a nyílászárók hibája stb.)

A taneszköz ellátottságban a fenntartók törekednek a megadott határidőre a teljes körű beszerzésre. Azonban ismerve a fenntarthatóság nehéz helyzetét ez a kis létszámú iskoláknál kérdéses. Különösen nehéz helyzet van a sportudvarok terén. Iharosberény mint mikrotérségi feladatokat ellátó iskola nem rendelkezik tornacsarnokkal.

Az iskolák szándékuk szerint törekednek a jövőben integrált pedagógiai program bevezetésére és a kompetencia alapú nevelés- és oktatásra, de az ehhez szükséges technikai feltételekkel nem rendelkeznek, az elnyert pályázatok HEFOP (Csurgó, Iharosberény, Inke, Gyékényes, Berzence), Roma-program (Iharosberény) csak részben segítik a megvalósulást.

Az intézmények fizikai kapacitás kihasználtsága 2008

Iskola		Tanulócsoportok száma	Osztályteremek száma	Fizikai kapacitáskihasználtság (Tanulócsoport/Tanterem)	
Csurgói Városi Iskolák	II. Rákóczi	10	12	83 %	82 %
	Eötvös	16	18	88 %	
	Gyékényesi	6	8	75 %	
Iharosberény		8	13	62 %	
Zákány	Zákányfalu	6	8	75 %	77 %
	Zákány	8	10	80 %	
Berzence		9	13	70 %	
Somogyudvarhely		8	10	80 %	
Inke		4	12	33 %	

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az intézmények fizikai kapacitás kihasználtsága 2009

Iskola		Tanulócsoportok száma	Osztályteremk száma	Fizikai kapacitáskihasználtság (Tanulócsoport/Tanterem)	
Csurgói Városi Iskolák	II. Rákóczi	9	12	75%	84,09%
	Eötvös	16	16	100%	
	Gyékényesi	6	8	75%	
	S.udvarhely	6	8	75%	
Iharosberény		11	14	78%	
Zákány	Zákányfalu	6	6	100%	100%
	Zákány	8	8	100%	
Berzence		10	11	90,9%	
Inke		8	8	100%	

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

2.2.2. Alkalmazottak

A Csurgói Kistérség iskolában az iskolaigazgatók többsége rendelkezik közoktatási szakvizsgával. Ugyancsak nagyrészüik már legalább a második vezetési ciklusukat viszik. Szinte valamennyi mikrotérségi iskolában hajtottak végre létszámleépítést (15 – 20 %) az elmúlt időszakban. A létszámleépítést elsősorban a nyugdíjba vonulókkal, illetve prémium évekre készülőkkel oldották meg.

A szakos ellátottság a nagyobb iskolákban megfelelő, a kisebb iskolákban nem minden szakon oldható meg a kis óraszámok miatt. Főként a természettudományi tárgyaknál tapasztalható az egyes iskolák közötti (Csurgó - Gyékényesi; Csurgó – Inke) áttanítás.

A kistérségben dolgozó 164 főállású pedagógus közül 1 nem rendelkezik a megfelelő szakképesítéssel.

2.2.3. Programkínálat

A Csurgó Kistérségben működő iskolák többsége általános képzést ad. A Csurgói Városi Iskolák és Óvodák Eötvös József Iskolai intézményegységében sport tagozat és angol nyelvi tagozat működik. Az iharosberényi iskola számos felzárkóztató programot kínál a hátrányos helyzetű diákok számára, jó eredményeket ért el a roma-programjával. A HEFOP – pályázaton az Eötvös Iskola gesztorságával a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gyékényesi, Iharosberény és Berzence iskolái konzorciális jelleggel vett rész az IPR bevezetésével. Inke önállóan próbálkozik a kompetencia alapú nevelés – oktatással bevezetésével. A Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium egész-napos iskolai programot vezetett be.

Alapfokú művészetoktatás

A rendszerváltást követően lehetőség nyílt az alapfokú művészetoktatási intézmények alapítására. A viszonylag kedvező feltételek, és a művészeti

nevelés akkori visszafogottsága miatt számos iskola élt ezzel a lehetőséggel. Jelenleg alapfokú művészetoktatás a következő a Kistérségben:

2008.

	Csurgó	Gyékényes	Iharosberény	Zákányfalu	Berzence	Somogyudvarhely
Képző és iparművészeti ág	x	x				
-grafika	x					
Zeneművészeti ág	x		x	x		
-szolfézs	x		x	x	x	
-hegedű	x					
-furulya	x		x		x	
-zongora	x		x	x	x	
-fuvola	x			x	x	
-klarinét	x			x	x	
-kürt	x					
-trombita	x			x		
-kamara zene						
Táncművészeti ág	x	x	x			x
Színművészet-bábművészet						
-színjáték		x				

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

2009.

	Csurgó	Gyékényes	Iharosberény	Zákányfalu	Berzence
Képző és iparművészeti ág	x				
-grafika	x				
Zeneművészeti ág	x		x		
-szolfézs	x		x	x	
-hegedű	x				
-furulya	x		x	x	
-zongora	x		x	x	
-fuvola	x			x	
-klarinét	x			x	
-kürt	x				

-trombita	X			X	
-kamara zene					
Táncművészeti ág	X		X	X	
Színművészet-bábművészet	X				
-színháték	X		X		

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az alapfokú művészetoktatás különböző fenntartásban működik a Kistérségben: önkormányzati fenntartású: Csurgói Városi Iskolák és Óvodák, Kavulák János Általános és Zeneiskola Berzence, alapítványi fenntartású iskolák: TÁLTOS: Gyékényes, Somogyudvarhely. TALENTUM: Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, Iharosberény. Zákány, Zákányfalu és Őrtilosban a Csurgói Zeneiskolából jártak ki külsős csoportként dolgozni. Sajnálatos, hogy Zákány, Zákányfalu és Őrtilosban, valamint Inkén és Iharosberényben a képzőművészeti oktatást anyagi okok miatt szüneteltetni kell. **Berzencén megszűnt a művészeti oktatás. Somogyudvarhely pedig beolvad a csurgói iskolába.**

Az alapfokú művészetoktatás helyzete országosan körülményessé vált. A helyzet jószerevel teljesen piacodott, észlelhetők a szakmai felhígulás jelenségei. Az állami normatívák folyamatosan csökkennek. Ez évben minden alapfokú művészetoktatási intézménynek egy követlen szakmai átvilágításon, minősítő eljáráson kell keresztül esnie. Az eljárás során megvizsgálják a tárgy és a szakmai feltételeket. Különösen fontos a megfelelő szakmai végzettség megléte. Így előfordulhat az is, hogy az egyébként jó hírnévvel és felhasználó megalégedettséggel működő iskola bezárja kapuit, vagy bizonyos tanszakok működését felfüggeszti. A jövőben várható, hogy jelentős átrendeződés lesz ezen a téren, s nem lehetetlen a sokszínűség visszaszorulása sem

2.2.4. Tanórán kívüli foglalkozások

A napközis foglalkozásokon tapasztalható a csoportok összevonása, mely néha már a szakmaiságot is kérdéssé teszi. A szakkörök száma visszaesett, inkább a pedagógusok lelkesedésén alapszik. Sok segítségre van az iskolákban működő, vagy annak helyet adó Alapfokú Művészeti Iskoláknak a tanórán kívüli nevelésnek. Jelentős szerepe van még az iskolai DSK-knak és DSE-knek.

2.3. Szakszolgálatok

Az esélyegyenlőség szempontjából fontos közszolgálatások egy része nem vehető igénybe a kistérségben: pályaválasztási tanácsadás csak a megyeszékhelyen elérhető. Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat nem rendelkezik elegendő szakemberrel és foglalkoztató hellyel, tornaszobával, fejlesztőszobával, irodahellyel.

A hátrányos helyzetű gyerekek alapfokú oktatási-nevelésének ellátása biztosított, a térség minden óvodájában és iskolájában integrált oktatás valósul meg, de az eredményes felzárkóztatás feltételei a Mesevár Óvodában és a Rákóczi Általános Iskolában részben hiányoznak. A testi és érzékszervi fogyatékkal élők ellátása nem biztosított, nincs gyakorlata a HH és HHH, valamint az SNI gyerekek eredményes, elfogadó oktatás-nevelésének. A térség egyetlen iskolája, vagy óvodája sem teljesen akadálymentesített.

A hátrányos helyzetű tanulók aránya nem tekinthető kiegyenlítettnek, sem óvodás korban, sem 1-8 osztályban és 9-12 osztályban sem. Szegregáló, vagy szegregációt eredményező oktatás a térségben nincs. Társulási szinten nem beszélhetünk iskolai szegregációról, bár jelentős eltérések vannak az óvodák és Iskolák között a hátrányos, halmozottan hátrányos és sajátos nevelésű igényű tanulók számában, a legmagasabb létszámuk a Gyékényesi Általános Iskolában és a Rákóczi Általános Iskolában. A 9-12 osztályos HH és HHH tanulókat 93%-ban a Nagyváthy Szakközépiskola és Szakiskola fogadja, többségében a szakiskolai tagozaton.

Az oktatás eredményességében nagy mértékű eltérés tapasztalható. A magas HH, HHH és SNI gyermeket fogadó általános iskolák kompetencia mérési eredményei szövegértés és matematika viszonylatban egyaránt nagyon alacsonyak, a lemorzsolódás és az iskolai sikeresség vizsgálata során szintén szélsőségesen rossz eredmények születtek ezekben az iskolákban. A Rákóczi Általános Iskolában és a Gyékényesi általános iskolában az oktatás eredményessége, hatékonysága, még kistérségi viszonylatban is elmarad az elvárttól.

A Társulás egyes feladatellátási helyei közt az oktatás-nevelés feltételeiben jelentős különbségek tapasztalhatók. A hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatásának, felzárkóztatásának technikai, tárgyi, személyi feltételei teljes mértékben hiányoznak a Rákóczi Általános Iskolában, a Gyékényesi Általános Iskola kedvező infrastrukturális ellátottsága ellenére sem képes minőségi oktatási szolgáltatást ellátni, bár a 7-8 osztályos tanulók bejárnak a csurgói iskolákba és így korrekcióra van lehetőség. A hátrányos helyzetű kisgyermek sikeres felkészítésének tárgyi és technikai feltételei hiányoznak a Mesevár Óvodában.

2.4. Szakmai szolgáltatás

Az iskolák szakmai szolgáltatás viszonylatában a Somogy Megyei Pedagógiai Intézetre számíthatnak. Az intézet továbbképzéseit azonban viszonylag ritkán veszik igénybe. Az iskolákba a legalapvetőbb szakmai folyóiratok is alig jutnak el. A Kistérségben viszont, ha nem is rendszeresen működik igazgatói munkaközösség. Az IPR és a Kompetencia alapú nevelés- oktatás paradigmájára való áttérés idején különösen igény lenne, az állandó változásban, a minden pedagógushoz könnyen eljuttatható, kevés anyagi ráfordítást igénylő szakmai anyagok megjelenítése, kurzusok, tréningek szervezése kistérségi szinten.

3. Az iskolai szolgáltatások eredményessége

3.1. Eredményesség az országos kompetenciamérések tükrében

Az országos mérések eredményei (eredeti)

		2004		2006	
		6.o	8.o.	4.o.	8.o.
II. Rákóczi	Olvásás, szövegértés				475
	Matematika, logikus gondolkodás				446
	A hozott (családi) érték index				
	A pedagógiai hozzáadott érték				
Eötvös	Olvásás, szövegértés	474	455		507
	Matematika, logikus gondolkodás	480	474		516
	A hozott (családi) érték index				
	A pedagógiai hozzáadott érték				
Gyékényes	Olvásás, szövegértés	491			442
	Matematika, logikus gondolkodás	498			407
	A hozott (családi) érték index				
	A pedagógiai hozzáadott érték				
Iharosberény	Olvásás, szövegértés	479	484		451
	Matematika, logikus gondolkodás	424	463		484
	A hozott (családi) érték index				-1,3
	A pedagógiai hozzáadott érték				mat 61 magy 28
Zákányfalu	Olvásás, szövegértés	465	473		438
	Matematika, logikus gondolkodás	438	407		429
	A hozott (családi) érték index	-0,21			
	A pedagógiai hozzáadott érték	-			
		54,60			
	-31,9				
Zákány	Olvásás, szövegértés	527	434		468
	Matematika, logikus gondolkodás	570	469		483
	A hozott (családi) érték index	0,27			
	A pedagógiai hozzáadott érték	48,7			
		0,96			
Berzence	Olvásás, szövegértés		486	76	449
	Matematika, logikus gondolkodás		502	22	458
	A hozott (családi) érték index				
	A pedagógiai hozzáadott érték				
Somogyudvarhely	Olvásás, szövegértés	509	451	46	456
	Matematika, logikus gondolkodás	450	496	63,5	422
	A hozott (családi) érték index				
	A pedagógiai hozzáadott érték				

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

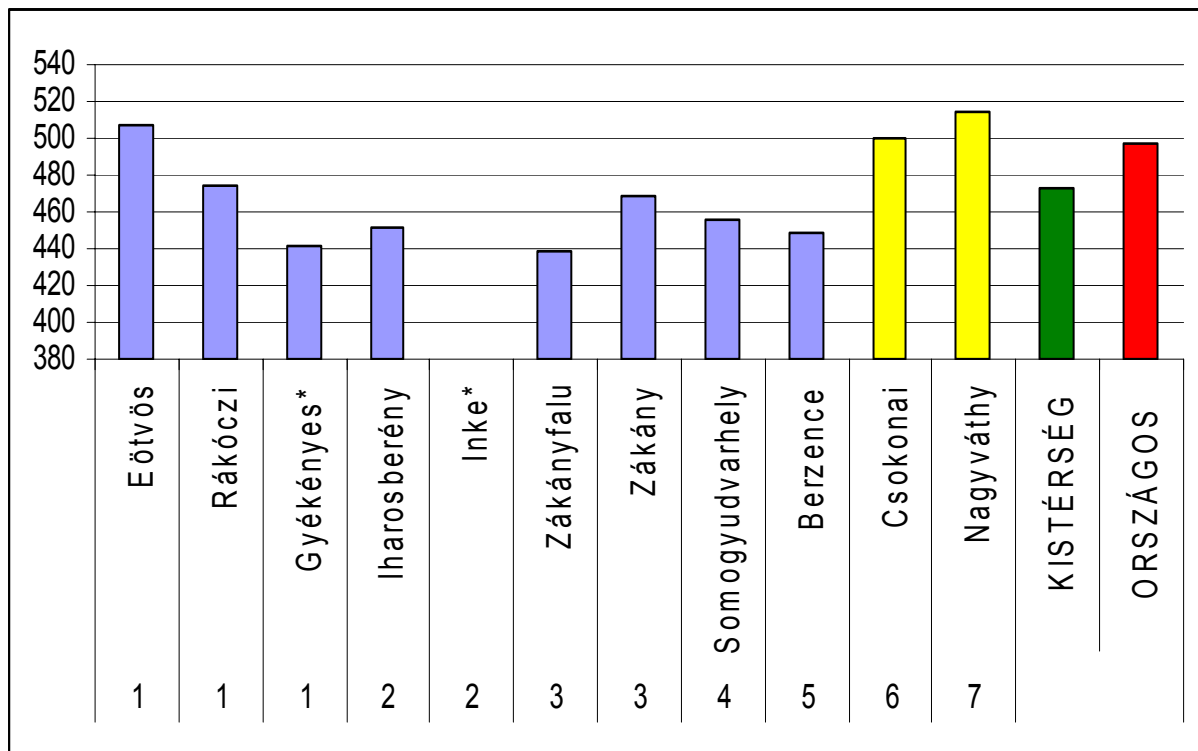
Az országos mérések eredményei (2008)

		2008	
		6.o	8.o.
II. Rákóczi	Olvásás, szövegértés	440	441
	Matematika, logikus gondolkodás	407	425
	A hozott (családi) érték index	-0,9	*
	A pedagógiai hozzáadott érték	*	*
Eötvös	Olvásás, szövegértés	510	465
	Matematika, logikus gondolkodás	484	470
	A hozott (családi) érték index	0,1	-0,25
	A pedagógiai hozzáadott érték	*	*
Gyékényes	Olvásás, szövegértés	433	
	Matematika, logikus gondolkodás	520	
	A hozott (családi) érték index	+	
	A pedagógiai hozzáadott érték	+	
Somogyudvarhely	Olvásás, szövegértés	526	541
	Matematika, logikus gondolkodás	420	555
	A hozott (családi) érték index	*	*
	A pedagógiai hozzáadott érték	*	*
Zákányfalú	Olvásás, szövegértés	482	
	Matematika, logikus gondolkodás	410	
	A hozott (családi) érték index	*	
	A pedagógiai hozzáadott érték	*	
Zákány	Olvásás, szövegértés	512	469
	Matematika, logikus gondolkodás	474	388
	A hozott (családi) érték index	*	*
	A pedagógiai hozzáadott érték	*	
Berzence	Olvásás, szövegértés	494	522
	Matematika, logikus gondolkodás	473	500
	A hozott (családi) érték index	*	-0,5
	A pedagógiai hozzáadott érték	*	*
Iharosberény	Olvásás, szövegértés	457	484
	Matematika, logikus gondolkodás	426	478
	A hozott (családi) érték index	n.a.	-0,9
	A pedagógiai hozzáadott érték	*	*

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

3.1.1. Olvasás, szövegértés

2006-os kompetencia mérés – olvasás 8. évfolyam

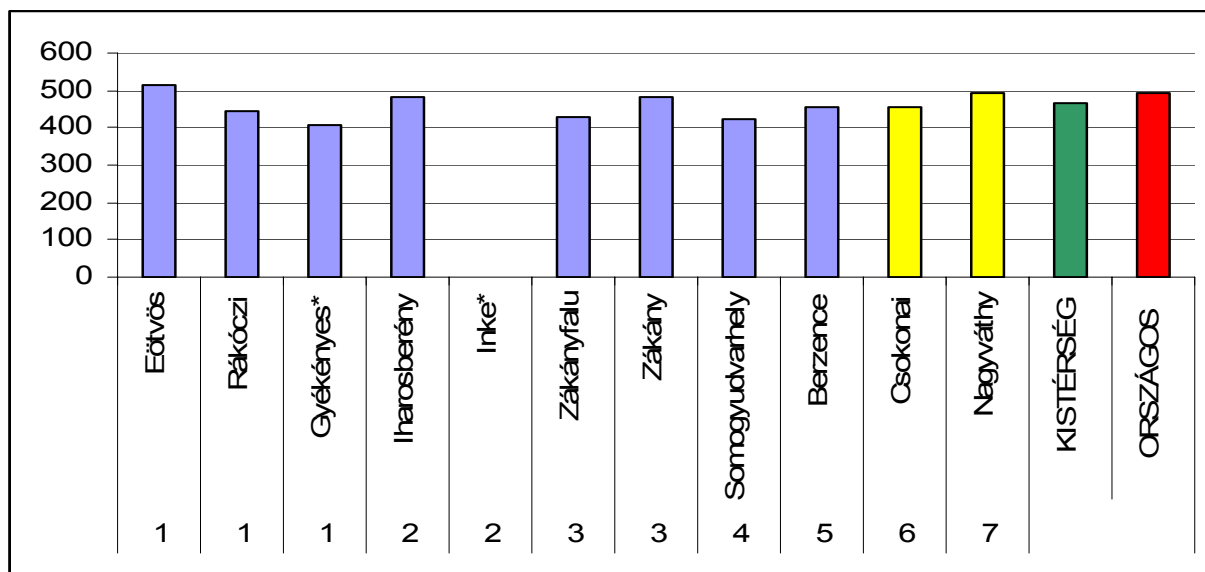

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A 2006-os kompetenciamérés – olvasás, szövegértés 8. évfolyam kistérségi adataiból kitűnik, hogy a területen lévő két, nem helyi önkormányzati fenntartású középiskola (Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium és a Nagyváthy János Középiskola), valamint a csurgói Eötvös József Általános Iskola eléri, vagy kissé meghaladja a mérés országos átlagát. A csurgói II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola az országos átlag alatt, de a kistérségi átlag szintjén, a zákányi iskola ennek közelében van. A többi iskola jóval az országos- és a kistérségi átlag alatt van. Legalacsonyabb értékben, az országos átlagtól mintegy 160 (!!!) ponttal maradt le a gyékényesi és a zákányfalui iskola.

3.1.2. Matematika, logikus gondolkodás

2006-os kompetencia mérés – matematika 8. évfolyam

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A 2006-os kompetencia mérés – matematika, logikus gondolkodás adatai 8. évfolyam kistérségi adatai kiegyenlítettebb képet mutatnak. Az országos átlagot meghaladja, illetve eléri a csurgói Eötvös József Általános Iskola és a Nagyváthy János Középiskola. Kissé az országos átlag alatt van, de a kistérségi átlagot meghaladja a zákányi és iharosberényi iskola. Az országos átlag alatt és kis mértékben a kistérségi átlag alatt a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és kollégium, a csurgói II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és a berzencei iskola. A leggyengébbek a zákányfalui, somogyudvarhelyi és a gyékényesi iskolák. Az utóbbi 100 ponttal van alatta az országos átlagnak

3.1.3. A hozott (családi) érték index

A kutatások által igazoltan a tanulói eredményesség legfontosabb determináló tényezője a családi háttér. Az országos kompetenciamérés minden évben vizsgálta a tanulók háttérének meghatározó elemeit (szülők iskolai végzettsége, anyagi helyzet, információhordozókhoz való hozzáférés, otthoni tanulást segítő eszközök, valamint a településtípus, stb.), amelyek alapján meghatározták a tanulók szocioökonómiai státuszát. Ennek rögzítése egy 0 átlagú skálán történt, melyen a negatív tartományában az átlag alatti, pozitív tartományában az átlagnál jobb családi háttérrel rendelkező tanulók helyezkedtek el.

Sajnos az iskolák napi pedagógiai gyakorlatában még nem terjedt el ennek az „indexnek” a használata. Erre utal az is, hogy az intézményi adatszolgáltatás során kitöltésre került táblázatok ezen rovatát mindegyik

intézmény üresen hagyta. Ugyanakkor a továbbtanulási adatok értékelésénél maguk is hangsúlyozzák ennek a mutatónak a fontosságát.

3.1.4. A pedagógiai hozzáadott érték (elvárt teljesítménytől való eltérés)

Az intézmények által elért teljesítménynek az előbbiekben vázolt hozott indexhez viszonyított értékét az elmúlt évek gyakorlatában mint „hozzáadott pedagógiai értéket” szokás nevezni. Mitől függ egy tanuló és egy intézmény teljesítménye? Iskola hatékonysága, tanárok felkészültsége, intelligencia, tanulási képesség, otthoni körülmények, anyagi és kulturális háttér, szülő iskolai végzettsége, értékrendje, olvasási szokások, otthoni tanulást segítő eszközök, iskolai attitűd, továbbtanulási ambíciók stb. A kompetenciamérés ezeknek az összetevőknek többségét önkéntes kérdőív segítségével vizsgálta, azonban a kapott eredményekből nem szabad elhamarkodott következtetéseket levonni. Az adatszolgáltatás önkéntes és nem teljes körű jellege miatt az iskolák hozzáadott pedagógiai értékének pontosabb és megbízhatóbb meghatározásához folyamatos, ismétlődő megfigyelések szükségesek, a mérések együttes elemzése és a trendek nyomon követése vezethet az iskolák helyzetének pontosabb meghatározásához.

Ez a bizonytalanság is érződik az iskolai adatszolgáltatás során kitöltött adatlapokon. Ugyan ezt a rovatot már két intézmény is megpróbálta értelmezni, de az adatok elemzéséhez értelmezéséhez ez még nem elegendő.

Sajnos nem része még a pedagógiai gyakorlatnak a rendelkezésre álló adatok állandó és folyamatos elemzése, értékelése. A központi adatszolgáltatás sem elég felhasználó barát, ehhez a fejlesztések tervezéséhez elengedhetetlen tevékenységhez, az intézmények nagy részének pedig nincs elegendő rutinja ehhez a munkához.

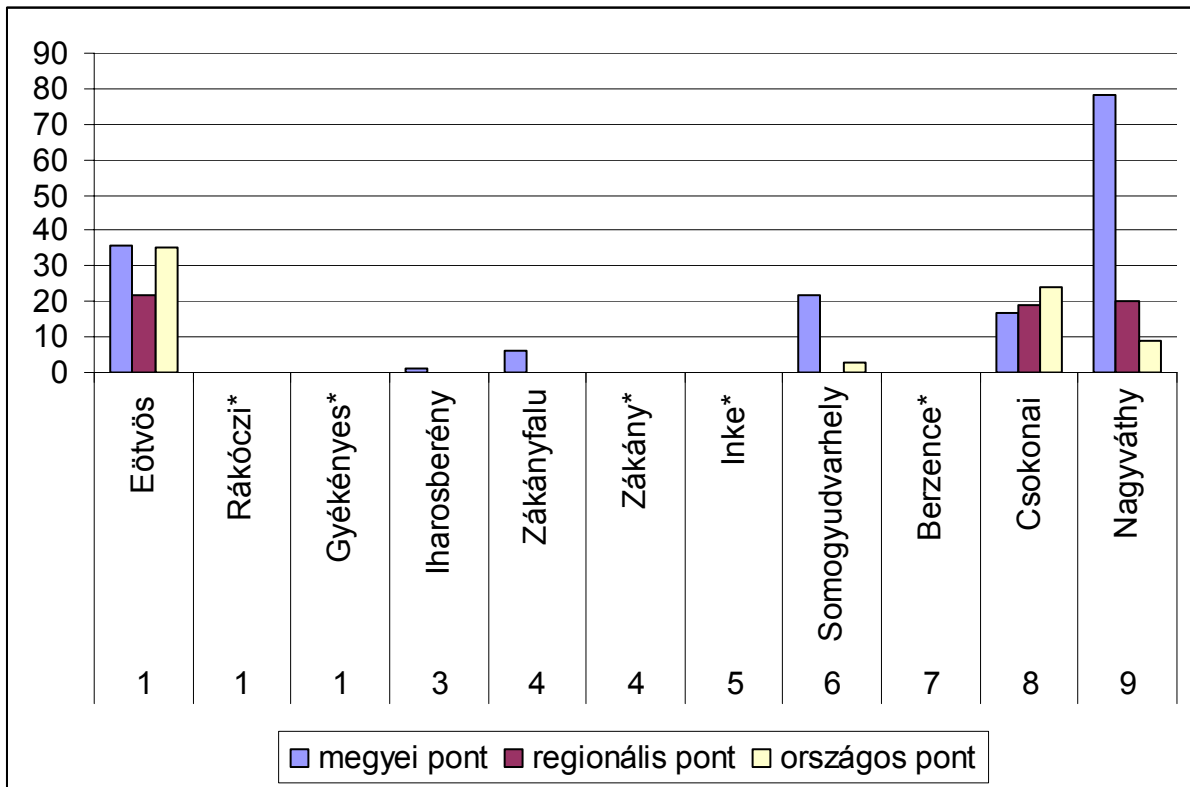
Az elkövetkező évek tervező munkáihoz, valamint a KKFT következő felülvizsgálatához mielőbb pótolni szükséges ezeket az adatokat, valamint a részletes elemzésüket.

3.2. Eredményesség a versenyek tükrében

Az iskolák adatközlésükben meglehetősen változatos képet mutattak. Így van olyan iskola aki nem közölt versenyeredményről adatot, de tudomásunk van róla, hogy a Szép Magyar Kiejtési Versenyen Péchy Blanka díjat nyertek (csurgói II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola.) A megadott szempontok alapján vizsgáltuk az országos, a regionális és a megyei versenyeredményeket. Az iskolák közöltek még egyéb (internetes, alapfokú nyelvvizsga stb. eredményeket is.

A beérkezett adatok alapján az eredményességet a versenyekkel kapcsolatban az olimpiai pontozásnak megfelelő módszerrel vizsgáltuk. (1 hely = 6 pont 6. hely = 1 pont)

Eredményesség a versenyeredmények tükrében 2007/2008

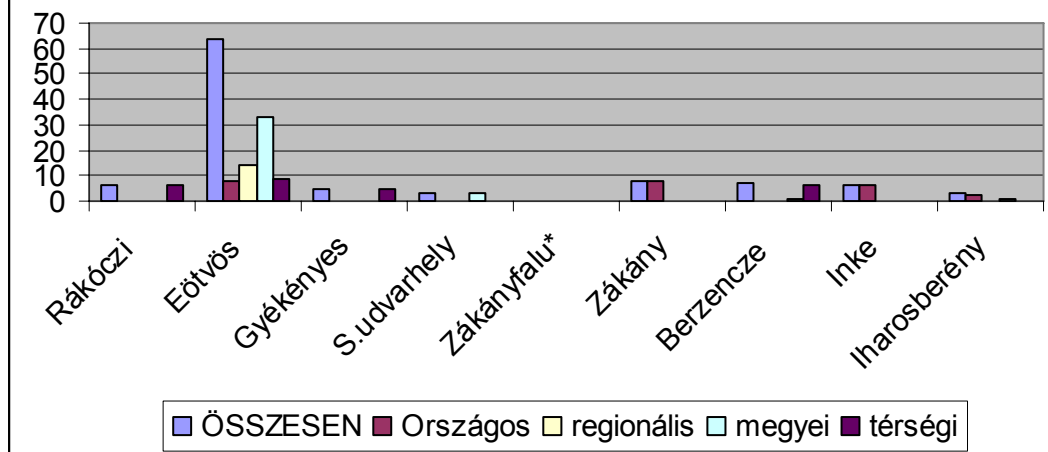

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

* Rákóczi, Gyékényes, Zákány, Inke, Berzence nem közölt ilyen adatokat.

A beérkezett adatok alapján – az olimpiai pontozást figyelembe véve a legeredményesebb iskola a versenyek tükrében a Nagyváthy János Középiskola összesen 107 ponttal; második helyen a csurgói Eötvös József Általános Iskola van 93 ponttal; harmadik helyen a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium van 60 ponttal. Országos versenyeken a csurgói Eötvös József Általános Iskola ért el legjobb eredményt 35 ponttal. A regionális versenyeken mindhárom – versenyeredményekben kiemelkedő - iskola 20 pont körül van. A megyei versenyeken a Nagyváthy János Középiskola szerepelt imponáló 78 ponttal. A „kisiskolák” közül ki kell még emelnünk Somogyudvarhely iskoláját, mely összesen 25 pontot ért el.

**A versenyeredmények összehasonlítása a kistérség
iskoláiban az olimpiai pontozás alapján
2007/2008. tanév**

3.3. Eredményesség a továbbtanulási adatok tükrében

Egy iskola továbbtanulási adatainak vizsgálata jó mérést ad az iskola szakmaiságáról. Azonban ezeket az eredményeket sem az általános iskolai, sem a középiskolai vizsgálatoknál nem szabad fetisizálni, hiszen a továbbtanulási irányokat azért nagymértékben befolyásolja a családok szociális és mentális háttere is.

Továbbtanulási adatok a kistérségben

Intézmény	Tanév:	2004	2005	2006
II. Rákóczi	végzősök létszáma	32	29	39
	gimnáziumba felvettek száma	2	17	13
	szakközépiskolába felvettek száma	10	2	6
	szakiskolába felvettek száma	20	10	20
Eötvös	végzősök létszáma	49	46	46
	gimnáziumba felvettek száma	20	20	24
	szakközépiskolába felvettek száma	20	13	8
	szakiskolába felvettek száma	9	13	14
Gyékényes	végzősök létszáma	9	13	13
	gimnáziumba felvettek száma	2	3	4
	szakközépiskolába felvettek száma	3	3	2
	szakiskolába felvettek száma	4	7	7
Iharosberény	végzősök létszáma	16	25	18
	gimnáziumba felvettek száma	1	4	4
	szakközépiskolába felvettek száma	7	7	3
	szakiskolába felvettek száma	8	14	10
Zákányfalu	végzősök létszáma	21	15	12
	gimnáziumba felvettek száma	2	0	2
	szakközépiskolába felvettek száma	12	7	6

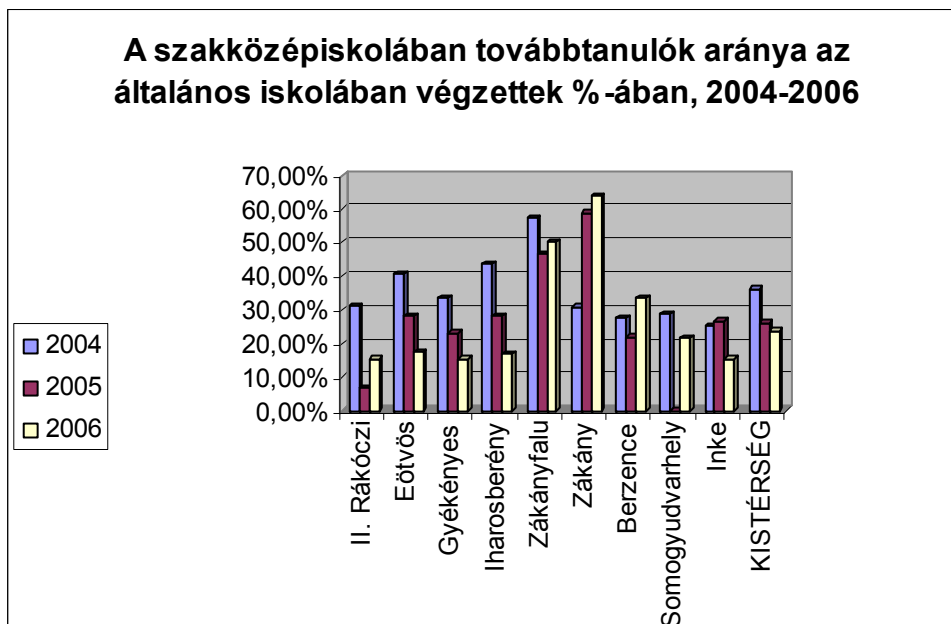
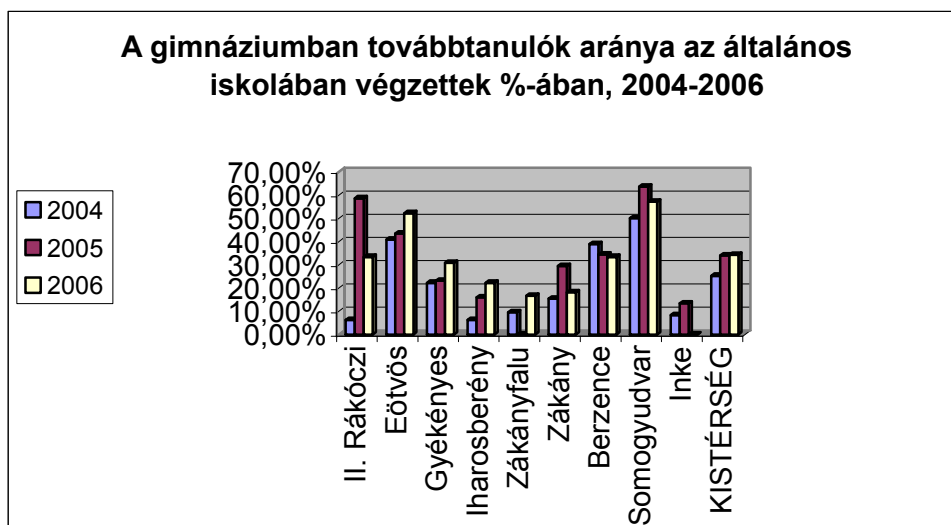
	szakiskolába felvettek száma	7	8	4
Zákány	végzősök létszáma	13	17	11
	gimnáziumba felvettek száma	2	5	2
	szakközépiskolába felvettek száma	4	10	7
	szakiskolába felvettek száma	7	2	2
Berzence	végzősök létszáma	36	32	24
	gimnáziumba felvettek száma	14	11	8
	szakközépiskolába felvettek száma	10	7	8
	szakiskolába felvettek száma	12	14	8
Somogyudvarhely	végzősök létszáma	14	11	14
	gimnáziumba felvettek száma	7	7	8
	szakközépiskolába felvettek száma	4		3
	szakiskolába felvettek száma	3	4	3
Inke	végzősök létszáma	12	15	13
	gimnáziumba felvettek száma	1	2	
	szakközépiskolába felvettek száma	3	4	2
	szakiskolába felvettek száma	7	8	11
KISTÉRSÉG	végzősök létszáma	202	203	190
	gimnáziumba felvettek száma	51	69	65
	szakközépiskolába felvettek száma	73	53	45
	szakiskolába felvettek száma	77	80	79

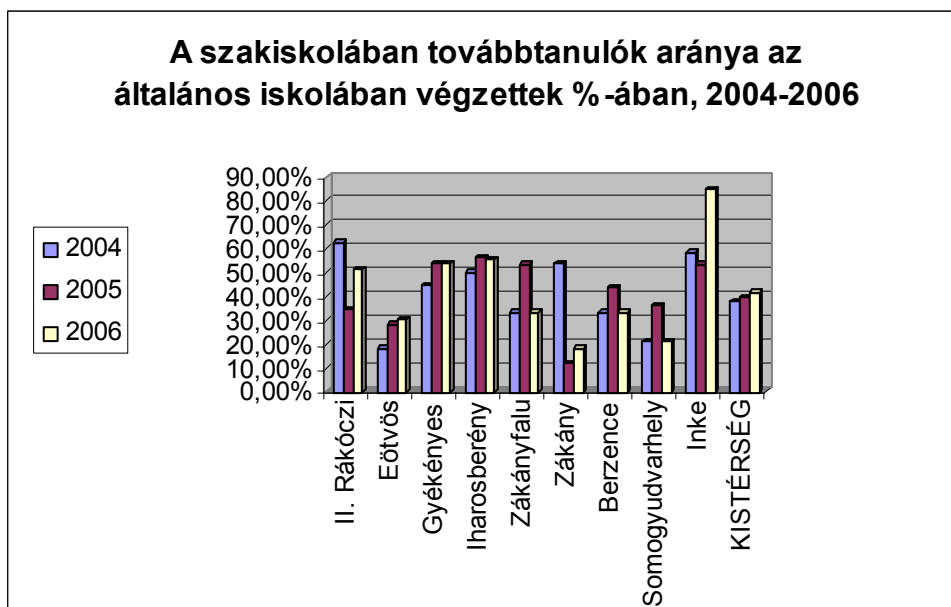
Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Intézmény	Tanév:	2008
II. Rákóczi	végzősök létszáma	28
	gimnáziumba felvettek száma	9
	szakközépiskolába felvettek száma	10
	szakiskolába felvettek száma	9
Eötvös	végzősök létszáma	54
	gimnáziumba felvettek száma	18
	szakközépiskolába felvettek száma	22
	szakiskolába felvettek száma	14
Iharosberény	végzősök létszáma	30
	gimnáziumba felvettek száma	7
	szakközépiskolába felvettek száma	6
	szakiskolába felvettek száma	17
Zákány	végzősök létszáma	23
	gimnáziumba felvettek száma	5
	szakközépiskolába felvettek száma	12
	szakiskolába felvettek száma	6
Berzence	végzősök létszáma	24
	gimnáziumba felvettek száma	8
	szakközépiskolába felvettek száma	12
	szakiskolába felvettek száma	4
Somogyudvarhely	végzősök létszáma	11
	gimnáziumba felvettek száma	5
	szakközépiskolába felvettek száma	1

Inke	szakiskolába felvettek száma	5
	végzősök létszáma	16
	gimnáziumba felvettek száma	1
	szakközépiskolába felvettek száma	3
	szakiskolába felvettek száma	9
KISTÉRSÉG	végzősök létszáma	186
	gimnáziumba felvettek száma	53
	szakközépiskolába felvettek száma	66
	szakiskolába felvettek száma	64

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

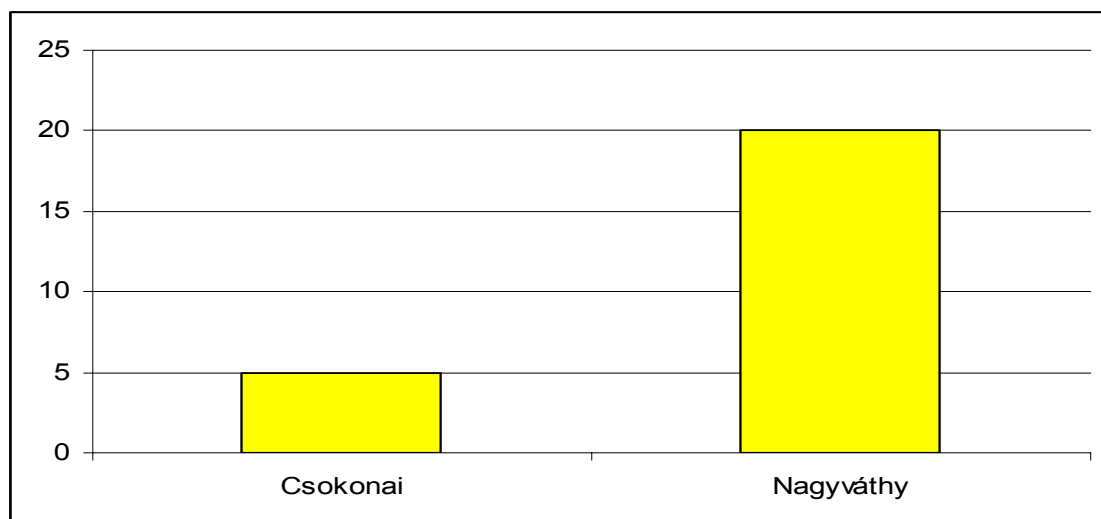

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

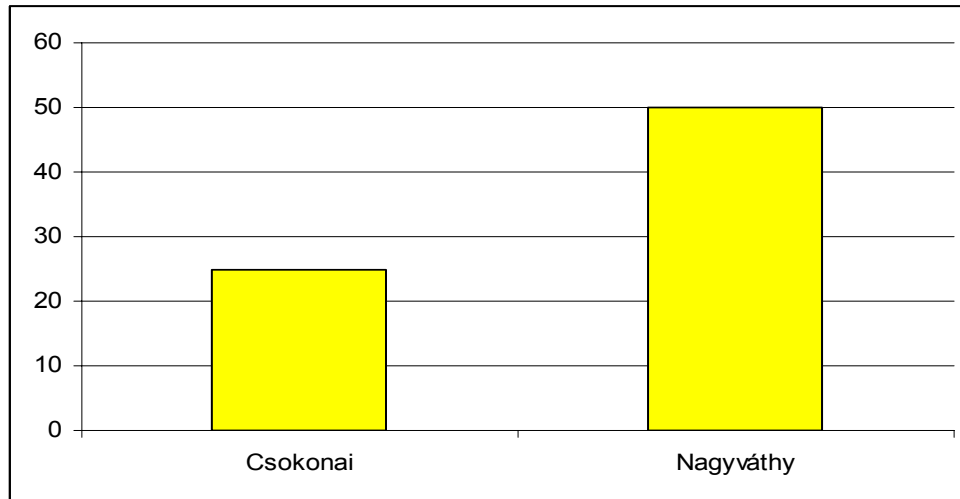
A fenti három grafikon nagyon szemléletes képet mutat. Meglepően intézmény-specifikusnak tűnik, hogy az iskolák tanulói a középfokú képzés mely szintereit „résztesítik” előnyben, melyik középfokú intézményekbe jutnak be. Ezeknek az adatoknak az elemzése azonban torz, és szakmaiatlan lenne a *hozzá adott családi értékindex*, és a *pedagógiai hozzáadott érték* vizsgálata nélkül. Komoly vizsgálatokat kell indítani, objektív diagnosztikai rendszert kell működtetni ahhoz, hogy az iskolák beiskolázási adatai mögött megbúvó igazságokra rátaláljunk. Ezek a grafikonok, csak felnagyítják az eltéréseket, az eltérések okait azonban nem mutatják meg.

Felsőfokú szakképzés

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

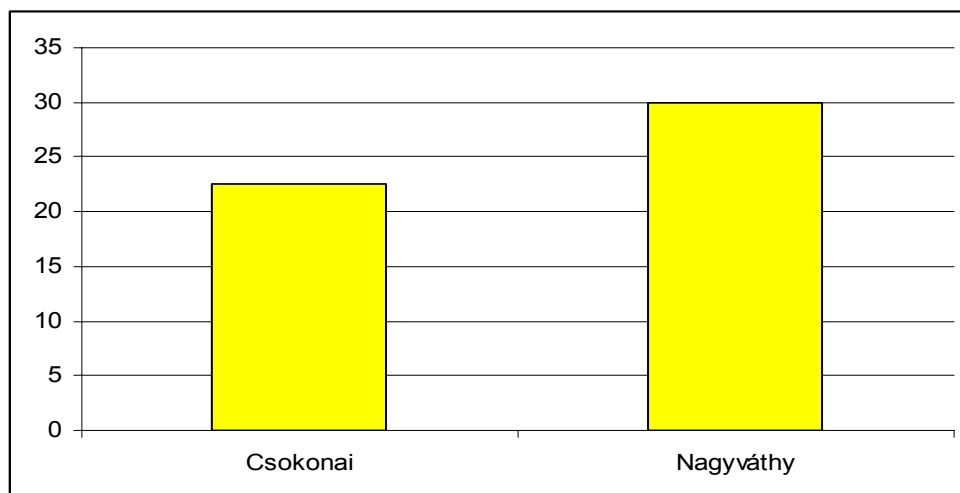
Az érettségizettek közül a felsőfokú szakképzés irányába a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégiumból meglehetősen alacsony (5%), a Nagyváthy János Középiskolából ez az arány a végzett tanulók ötöde.

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A két középiskolából a Nagyváthy János Középiskola tanulóinak 50 %-t, a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium tanulóinak 25 %-t vették fel főiskolai képzésre.

Egyetem

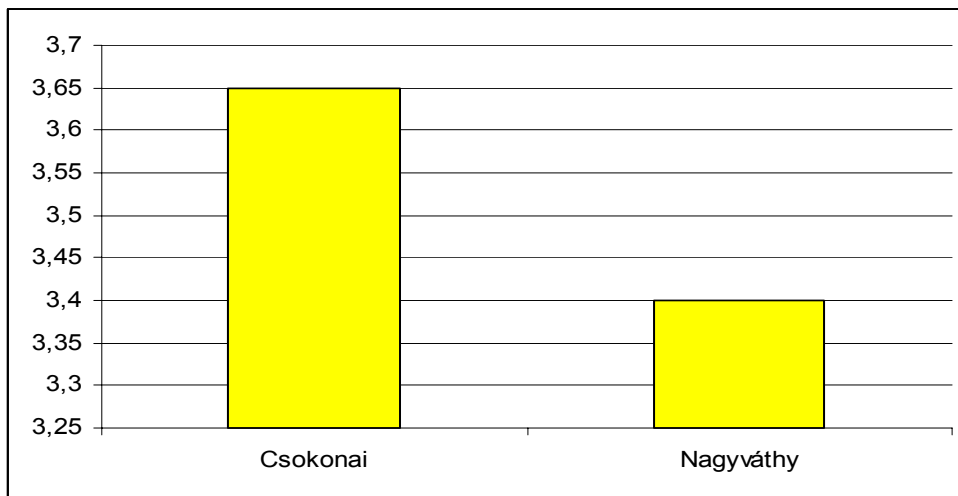

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A két középiskolából a Nagyváthy János Középiskola tanulóinak 30 %-t, a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium tanulóinak 23 %-t vették fel egyetemi képzésre.

3.4. Eredményesség az érettségin

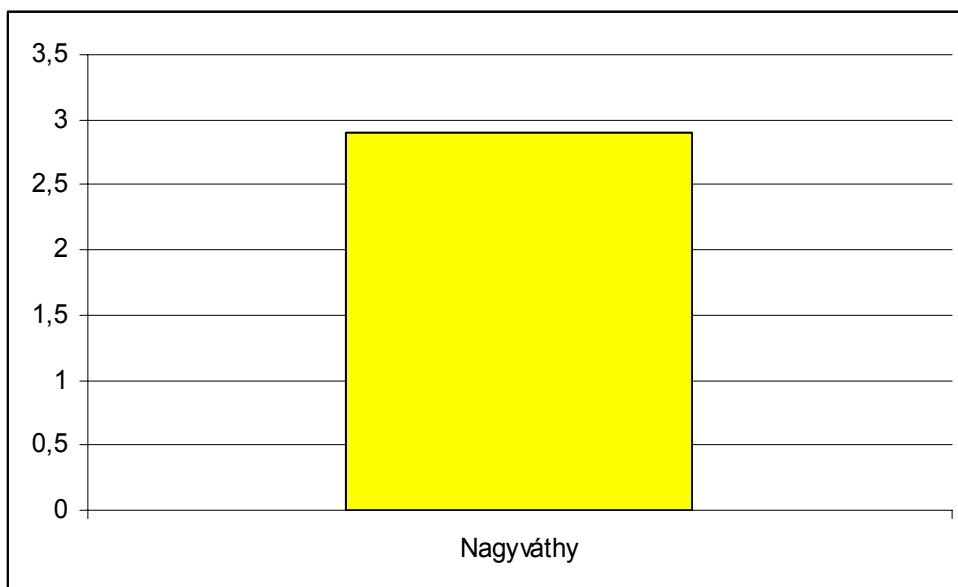
Gimnázium

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A területen lévő két középiskola gimnáziumi osztályaiban az érettségi eredmények a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium meghaladja az országos átlagot (3,6) a tagozatos osztály megközelíti a 4-es rendűséget. A Nagyváthy János Középiskola érettségi átlaga az országos átlag alatt van.

Szakközépiskola

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A szakközépiskolai átlag csak a Nagyváthy János Középiskolában mérhető. Ez nem éri el a 3 egész értéket.

II. A KÖZOKTATÁS-FEJLESZTÉSI STRATÉGIA ELEMEI

1. A Csurgói Kistérség közoktatási helyzete

SWOT- analízis a fenntartó szemszögéből

Erősségek	Lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> • A nevelési-közoktatási intézmények iránti felelősségérzet • Felismerik a társadalmi környezet változásából adódó cselekvés lehetőségét • A társulási hajlam általában pozitív • A kis települések továbbra is hozzáférhetnek az ÖNHKI-hez • A Társulásból adódó többlet normatívák lehetőségének kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> • A kötelező alapfeladatok ellátása társulási formában biztosított • A gyermekek számára biztosított a megfelelő szintű szakos ellátottság, nevelés és oktatás • A fejlesztéshez szükséges erőforrások társulási formákban lesznek hozzáférhetőek • A munkanélküli pedagógusok számára a Munkaügyi Központ lehetőséget kínál a „Mentor-program” keretén belül • A megüresedő oktatási intézmények épületeinek más célra való hasznosítása (pl.: idegenforgalom) • Önkormányzati és állami szabályozók segítségül hívása, kihasználása • A hátrányos helyzetű kistérségi státuszából adódó forrás- és fejlesztési lehetőségek kihasználása
Gyengeségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Nagyon képlékeny és változó a törvényi háttér, kevésbé érvényesülő jogbiztonság • Nincsenek tapasztalatok az új tanügy-igazgatási szemléletet illetően • Bizalmatlanság a társulásokkal, különösen a makro-társulással szemben • Nem egységes a szemlélet a közösen elfogadott koncepció hiánya miatt • A tanulói migráció erősödése • A tradicionális és egyéni érdekek felülírhatják a társadalmi, szakmai szükségszerűségeket 	<ul style="list-style-type: none"> • A helyi érdekek ütközhetnek a társulási érdekekkel • A mikro-társulásokhoz, vagy a bázisiskolához való csatlakozás hiányában magára marad az önkormányzat és az oktatásügy néhány éven belül kezelhetetlenné válik • Jelentősen nő a munkanélküliek, ezen belül a diplomás munkanélküliek száma • A kistépülések a társulás hiányában elesnek eddig hozzáférhető forrásoktól is (pl.: ÖNHKI)

SWOT- analízis a nevelési-oktatási intézmények szemszögéből

Erősségek	Lehetőségek
<ul style="list-style-type: none"> • A tantestületek elkötelezettsége a hivatásukkal szemben • A tantestületek innovatív képessége • Az összefogás mindig erősebb, mint a széthúzás • A korábbi tervezési szakaszban több intézmény bekapcsolódott a HEFOP fejlesztéseibe 	<ul style="list-style-type: none"> • A mikro-térséghez vagy a bázisiskolához való csatlakozás a gyermekek számára biztosítja a megfelelő ellátást • A folyamatos bizonytalanság megszűnése • Új projektek munkalehetőségeket kínálhatnak fel az állás nélkül maradt pedagógusok számára • A hátrányos helyzetű kistérségi státuszból adódó forrás- és fejlesztési lehetőségek kihasználása
Gyengeségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • A társadalmi és törvényi változások, a demográfiai hullámvölgy mélyülése ellehetetleníti a kis létszámú óvodák és iskolák működését • A társadalmi bázis (pl. szülők iskolázottsága) gyengül • A megfelelő felszerelések hiánya • A fenntartók közötti összhang hiánya • A fenntartók nehéz gazdasági helyzete miatt alig van tárgyi fejlesztés • A részképesség zavaros tanulók száma egyre növekszik. • Nő a hátrányos helyzetű (hh) és a halmozottan hátrányos helyzetű (hhh) tanulók száma • A tanulók számának radikális csökkenésével összefüggésben a pedagógusok száma nem csökkent 	<ul style="list-style-type: none"> • A korábbi döntések elmaradásának következtében ebben a tervezési szakaszban kell megküzdeni a magas pedagógus-számból adódó munkaügyi következményekkel • A letelepedett pedagógusok kilátástalan helyzetbe kerülhetnek • A részleges leépítés veszélyezteti a szakmaiságot a további működés feltételeit • A tartós bizonytalanság az intézmények körül mentálisan és morálisan is megroppanthatja a tantestületeket. • A tanulók elvándorlása másik intézményekbe.

2. A célok rendszere

Jövőkép

A Csurgói kistérség tudatos, megújuló és középtávon tervezett közoktatás-fejlesztési tevének segítségével a kistérség kilábal a hátrányos helyzetű kistérségek pozíciójából. Oktatási rendszere minden óvodás- és iskoláskorú gyermekének és fiatal felnőttjének méltányos és hozzáférhető, a modern pedagógiai módszertanokat alkalmazó rendszerré válik, amely az infrastrukturális beruházásoknak köszönhetően gazdaságos, hatékony és jó minőségű, egészséges tanulási környezetet biztosít az intézményeket használóknak. A szakszolgálati és szakmai szolgáltatási rendszernek, valamint a jól képzett pedagógusoknak köszönhetően a kistérség gyermekeinek versenyképessége és munkaerő-piaci sikerességének mutatói jelentősen javulnak.

Esélyegyenlőséget biztosító, mind szakmai, mind infrastrukturális szempontból korszerű oktatás megteremtése

2.1. Az életben való beválást, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítést középpontba helyező oktatási rendszer kialakítása

- A kompetencia-alapú oktatás és a hozzá kapcsolódó módszertani váltás terjedésének felgyorsítása a kistérségben;
- Az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR) elterjesztése
- A sajátos nevelési igényű tanulókat is befogadó inkluzív iskolai programok elterjesztése
- Az iskolák eszköz-ellátásának korszerűsítése a szakmai fejlesztésekhez kapcsolódóan;

2.2. Mindenki számára hozzáférhető minőségi oktatás, és szakmai szolgáltatás biztosítása

- A kistérség szolgáltatási hiányainak felszámolása, szakmai szolgáltatások és szakszolgálatok hozzáférhetőségének biztosítása;
- A szakos pedagógus ellátás javítása, az utazó pedagógusi hálózat kialakítása
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek célzott felzárkóztatási programjainak alkalmazása.

2.3. Gazdaságosan és hatékonyan működtethető intézményhálózat kialakítása.

- Javuljanak az intézményközi együttműködések, fejlődjön a munkamegosztás
- Együttműködésen, feladatmegosztáson és közmegegyezésen alapuló intézményszerkezet jöjjön létre
- A racionális intézményszerkezethez méretezett intézményi infrastrukturális fejlesztések minősége a gazdaságosságot szolgálja

Az új típusú intézményszerkezetben újszerű és adaptív foglalkoztatási formák jöjjenek létre.

3. A fejlesztési célú beavatkozások

3.1. Az életben való beválást, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítést középpontba helyező oktatási rendszer kialakítása

- 3.1.1.A kompetencia-alapú oktatás bevezetéséhez szükséges elemzési kultúrát fejleszteni kell, a kapcsolódó tevékenységek elvégzésének rendszerét ki kell építeni (pl. kistérségi elemző munkacsoport az évente ismétlődő kompetenciamérésekhez kapcsolódóan).
- 3.1.2.Meg kell egyezni a leginkább fejlesztendő kulcskompetenciák körében: olvasás-szövegértés, matematika, idegen nyelvi, szociális és életviteli kompetenciák erőteljes fejlesztési programja szükséges.
- 3.1.3.Erősíteni kell az IPR további terjedését, új intézményeket kell bevonni a programba. Kapcsolódni kell az ezen a területen induló országos fejlesztések rendszerébe, ki kell terjeszteni az óvodai és középiskolai területre is. A kistérségi jó gyakorlatokat hozzáférhetővé kell tenni.
- 3.1.4.Az inkluzív óvoda- és iskolahálózat kialakítása szempontjából pontos felmérést kell készíteni az SNI tanulókat befogadó kistérségi intézményrendszer kapacitásáról, a tanulókat oktató-nevelő pedagógusok kompetenciáiról, a segítő fejlesztők, gyógypedagógusok rendelkezésre állásáról. A szolgáltatások pályázati úton történő igénybe vételéhez kapcsolódóan be kell vonódni az országos fejlesztési programokba. Meg kell teremteni a kiváló minőségű szakszolgálati rendszert.
- 3.1.5.Szükséges az intézményi tartalmi fejlesztéseket támogató szülői és döntéshozói háttér kialakítása. Szülői klubok, tájékoztató megbeszélések, „nyitott terek” iskolalátogatások lehetőségének biztosítása. Az együttműködő társadalmi háttér bevonása, Szülők iskolája szervezése. A kistérség oktatásügyével foglalkozók folyamatos tájékoztatása, érzékenyítése, képzése. Az oktatásirányítás helyi normái és eljárásai megegyezéssel alapon kialakulnak.
- 3.1.6. A kompetencia-alapú oktatást és a módszertani váltást segítő korszerű fejlesztő és IKT eszközök beszerzése.

3.2. Mindenki számára azonos minőségben hozzáférhető oktatás, és szakmai szolgáltatás biztosítása.

- 3.2.1. Aktív pedagógus-képzési és továbbképzési politikát kell folytatni, felmérésekkel és prognózissal alátámasztani a kistérségben jelentkező hiányok vagy szükségletrendelkezésre állásának tervezését. A horizontális tanulás elvét alkalmazva először a kistérségi, később a szomszédos, majd a regionális intézményi (óvodai, iskolai) jó gyakorlatok megismertetését ösztönözni kell. A beavatkozáshoz kapcsolódó adatbank, honlap fejlesztése.
- 3.2.2. Kiemelt figyelmet kell fordítani a kistérség szakmai szolgáltatási hiányainak felszámolására. Minden pályázati lehetőséget igénybe kell venni ahhoz, hogy egy helyi (kistérségi) szakmai szolgáltató intézmény létrejöhessen, amelynek fő feladatai az alábbiak lehetnek: a kompetencia-alapú programcsomagok intézményi használatba vételének szakmai támogatása, a kistérségi versenyek találkozó programjának összehangolása, életpálya-építési, pályaaorientációs tevékenységek támogatása, vezetők és pedagógusok továbbképzése, illetve továbbképzésének szervezése, információk rendelkezésre bocsátása, szakmai műhelyek, munkaközösségek működésének támogatása, tanácsadás, mentorálás, a kistérségi mérési, értékelési rendszer működésének támogatása, a kistérségi oktatási-nevelési adatbank, honlap működtetése
- 3.2.3. A pedagógus-továbbképzés és a szakmai szolgáltatások keretei között, valamint a pedagógus-munkanélküliség levezetése összekapcsolásának céljából célzott pedagógus kompetenciabővítés szükséges a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók lemorzsolódásának megállítása és munkaerő-piaci sikerességének ösztönzése céljából. Pályázati források figyelése és pályázati tevékenység szükséges! Az automatizált, a hátrányos helyzetű kistérségekre koncentrálódó zászlóshajó programokba való bekapcsolódás ösztönzése szükséges. A kistérségben működő családi napközök mellett a bölcsődei igények pontos felmérése is szükséges annak érdekében, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű családok fiatal, munka- és keresőképes tagjai képzési programokba kapcsolódhassanak. A felesleges kistérségi oktatási kapacitásokat (munkaerő többlet) a fiatal felnőttek képzési programjainak szolgálatába kell állítani.

3.3. Gazdaságosan és hatékonyan működtethető intézményhálózat kialakítása.

- 3.3.1. A kistérségi fejlesztéseket priorizálni kell és ennek megvalósítása során a kiemelt helyzetben lévő kistérségi központot fel kell készíteni a négy alapfeladat ellátására (óvoda, iskola, szakszolgálat, művészeti oktatás). Az integrációs folyamatot kistérségi szinten irányítani kell.
- 3.3.2. A közoktatási törvény változásának figyelembevételével a 7-8. évfolyamon a minimális létszám alatt működő intézményeket tagiskolává kell alakítani.
- 3.3.3. Az 5-8 évfolyamon az integrációs folyamat megvalósítása során tartósan és hosszú távon kell biztosítani a legalább 18 fős osztálylétszámok biztosítását.
- 3.3.4. Az intézmények (óvoda, iskola) szakmai elszigetelődésének megelőzése érdekében fokozatosan meg kell szüntetni a legkisebb intézmények önállóságát, támogatni kell tagintézménnyé válásukat. A továbbra is önállóan működő intézmények szakmai fejlődését mikrotárségi szinten megkötött szakmai együttműködési megállapodásokkal kell támogatni.
- 3.3.5. A kiemelt kistérségi központban az alapfokú művészetoktatást ellátó intézményekkel a hatékony együttműködés megvalósítása érdekében feladatellátási megállapodást kell kötni.
- 3.3.6. Kistérségi munkaerő-gazdálkodási, foglalkoztatási és helyettesítési rendszer (utazó gyógytestnevelő, gyógypedagógus, kis óraszámú tanító pedagógus) kiépítése. Az intézményi integráció megvalósulása pedagógus álláshelyek megszüntetését is eredményezhetik. A felszabaduló álláshelyeket a SNI tanulók ellátását segítő, fejlesztő pedagógusok alkalmazására lehet fordítani. A pedagógusok átképzésére külön tervet kell készíteni.
- 3.3.7. A tanulói előrehaladás, ezzel együtt a tanulási utak kistérségi tervezhetősége és biztosítása érdekében meg kell vizsgálni a kistérségi központban 12 évfolyamos egységes iskola kialakításának lehetőségét a jelenleg megyei önkormányzati fenntartásban működő középiskola bevonásával.
- 3.3.8. Az infrastrukturális fejlesztésnek köszönhetően minden gyermek számára biztosítani kell a lakóhelyéhez a lehető legközelebb eső korszerű és egészséges óvodai és iskolai környezet megteremtését.

4. A beavatkozások kapcsolódása a Humán SFP-hez és a régiós közoktatás-fejlesztési stratégiához

A **Dél-dunántúli Humán közszolgáltatások fejlesztése Stratégiai Fejlesztési Program**¹ (HSFP) a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség a **Dél-Dunántúli régió közoktatás-fejlesztési stratégiája (2007-2013)**² (DDKFS) c. dokumentum pedig az OKÉV (a jelenlegi Oktatási Hivatal jogelődje) Dél-Dunántúli Regionális Igazgatóságának megbízásából készült. Jelen fejlesztési terv az alábbi pontokon illeszkedik a két stratégiai tervdokumentum prioritásaihoz:

- **Az életben való beválást, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítést középpontba helyező oktatási rendszer kialakítása**
 - Biztosítsa a szektorba fektetett szakmai munka hatékony hasznosulását, hosszú távú tudást és kompetenciákat eredményezzen (HSFP)
 - Az egész életen át tartó tanulást megalapozó és lehetővé tevő intézményi programok elterjesztésének támogatása, ezt támogató intézményi programok, innovációk fejlesztése. (DDKFS)
- **Mindenki számára azonos minőségben hozzáférhető oktatás, és szakmai szolgáltatás biztosítása.**
 - Tegye lehetővé a legfrissebb pedagógiai módszerek és a tudás minden oktatási intézményhez való eljutását úgy, hogy e tekintetben a területi különbségek minimálisak legyenek (HSFP)
 - Hatékonyan szervezett, eredményes neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés biztosítása valamennyi tanuló számára, különös tekintettel a kistelepülések, aprófalvak gyermekeire, tanulóira (DDKFS)
 - Korszerű, hatékony és eredményes pedagógiai szakszolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltatások biztosítása valamennyi tanulóknak és nevelési-oktatási intézménynek (DDKFS)
- **Gazdaságosan és hatékonyan működtethető intézményhálózat kialakítása.**
 - Biztosítsa az erőforrások, köztük a munkaerő és a pénzügyi források optimális elosztását, egyúttal a gazdasági hatékonyságot úgy, hogy közben javuljon az infrastruktúra, a tudás és a szolgáltatások (köztük a speciális szolgáltatások) elérhetősége (HSFP)
 - Az oktatási infrastruktúra fejlesztése a régió egészében, különös tekintettel mikrotérségi központokra. (DDKFS)
 - Hatékonyan szervezett, eredményes neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés biztosítása valamennyi tanuló számára, különös tekintettel a kistelepülések, aprófalvak gyermekeire, tanulóira (DDKFS)

¹ Készítette az EcoCortex/Ilex/VitalPro/Forrásközpont konzorcium.

² Készítette: E. Vámos Ágnes, Palotás Zoltán, Sipos János.

KISTÉRSÉGI KÖZOKTATÁSI TERV 2007-2013 (2015)

1. Keretfeltételek

1.1. Oktatáspolitikai követelmények

1.1.1. Középtávú közoktatás-fejlesztési stratégia

Az **Oktatási Minisztérium középtávú közoktatás-fejlesztési stratégiája (2004)** hét fejlesztési területet határoz meg:

1. Az *oktatás eredményessége és az alapvető készségek fejlesztése*, melynek fontosságára az elmúlt évek nemzetközi felmérései világítottak rá.
2. Az *esélyegyenlőség biztosítása*. A PISA felmérések eredményei felhívták a figyelmet arra, hogy a magyar iskolák közti jelentős eredménykülönbségek közvetlen összefüggésben állnak a tanulók szociális helyzetével, a településtípussal, azzal, hogy az iskola mely régióban, faluban vagy városban található.
3. Az *oktatás minőségének biztosítása és ennek értékelése*. Az oktatáspolitikai lépéseket kíván tenni a *pedagógus szakma helyzetének javítása, a tanári pálya presztízsének emelése* érdekében is.
4. Az *információs és kommunikációs technológia* alkalmazásának elterjesztésére folyamatosan erősödik az igény a társadalom különböző rétegeiben.
5. A *tárgyi feltételek biztosítása*. A hazai közoktatási intézmények többsége felújításra szorul, az épületek, berendezések állapota nem felel meg az európai normáknak.
6. Az *idegen nyelvtanuláshoz szükséges eszközállomány* az iskolák nagy részében – főként a kistelepüléseken – elégtelen.
7. A *közoktatás hatékonyságának biztosítása és irányításának javítása*. A magyar oktatási rendszer – az oktatás eredményességéhez viszonyítva – jellemzően alacsony hatékonysággal használja fel a rendelkezésre álló anyagi erőforrásokat.

A **Magyar Köztársaság Kormányának stratégiája az egész életen át tartó tanulásról (2005)** c. stratégiai dokumentum kiemelt célja a tudásalapú társadalom eszközeinek kialakítása, fejlesztése. A stratégiában megfogalmazott prioritások:

1. Az oktatás, képzés esélyteremtő szerepének erősítése,
2. Az oktatás, képzés és a gazdaság kapcsolatának erősítése,
3. Új kormányzási módszerek és közpolitikai eljárások alkalmazása,

4. Az oktatás, képzés hatékonyságának javítása, állampolgári ráfordításainak növelése, valamint
5. Az oktatás, képzés minőségének javítása.

A megfogalmazott célok elérését segítő kiemelt beavatkozási területek az alábbiak: alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése a közoktatásban, azaz a *kompetenciaalapú oktatás* megvalósítása; széles és gazdag kínálat a szakképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttkori tanulásban; folyamatosan bővülő tanulási lehetőségek; pályorientáció, tanácsadás, pályakövetés; az informális és nem-formális tanulás elismerése; a *hátrányos helyzetű* és munkaerő-piaci szempontból veszélyeztetett *csoporthoz* támogatása; és *újfajta tanítási/tanulási kultúra* meghonosítása.

1.1.2. 2006-os és 2007-es törvényi változások a közoktatásban

A közoktatási intézmények tekintetében

A 2006. évi LXXI. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról. – a továbbiakban 2006. évi LXXI tv. –, 5.§ (1) / . szerint: *„Az általános iskolának 8 évfolyama van.”*

Az új szabályozás alapján a 8 évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolák csak tagiskolaként 8 évfolyamos, szerkezetváltó osztályokkal működő gimnázium vagy egységes iskola tagiskolájaként működhetnek a továbbiakban. E rendelkezések alkalmazásában nyolc évfolyamnál kevesebb évfolyammal működő általános iskolának kell tekinteni azt az iskolát is, amelyekben – az alapító okiratban meghatározottak ellenére – egymást követő két tanítási évben nem indult osztály a hetedik és a nyolcadik évfolyamon.

A módosított oktatási törvény a *többcélú közoktatási intézmények* körében a 33. § alatt felsorolt szervezeti lehetőségeket³ kettővel kibővíti: a d) egységes gyógypedagógiai, konduktív-pedagógiai módszertani intézménnyel és e) az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézménnyel. /2006. évi LXXI tv. 8. § (1)/. Az egységes iskola fogalmát tágítja a törvény.

Az *egységes iskola* és az összetett iskola meghatározását két mozzanattal tovább bővíti a rendelkezés: az egységes iskola 12 vagy 13 évfolyammal is működhet – a törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén. Az egységes középiskola az alapozó szakaszon (5-6. évfolyam) folyó oktatást nem szakrendszerű oktatásként is megszervezheti. Ha az

³ A többcélú intézmény lehet a) egységes vagy összetett iskola, b) közös igazgatású intézmény illetve c) ÁMK. Részletes lásd: Szakmai követelményrendszer és háttér a DDOP „Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjainak fejlesztése” c. konstrukciójának lebonyolításához

egységes iskola az általános iskola mellett középfokú intézményi feladatok közül legalább egyet ellát, úgy biztosítani kell a tanuló részére a folyamatos továbbhaladás feltételeit, és ennek tartalmi és szervezeti követelményeit pedagógiai programjában rögzítenie kell.

Az egységes iskolának át kell dolgoznia pedagógiai programját oly módon, hogy a továbbhaladás feltételeit a 2007/2008-as tanévtől kezdve biztosítani tudja. /2006. évi LXXI tv. 18. § (6)/.

Az egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény több különböző pedagógiai szakszolgálatot egységes intézményként lát el. Az intézmény – a szakértői és rehabilitációs bizottsági feladatok kivételével – részt vehet a pedagógiai szakszolgálatok ellátásában, az utazó szakember-hálózat működtetésében, a gyógytestnevelés ellátásában.

A többcélú közoktatási intézmény, ha általános iskolai feladatok mellett középfokú intézményi feladatok közül legalább egyet ellát, nem tarthat felvételi vizsgát azoknak a tanulóknak, akik a többcélú intézmény keretében fejezték be az általános iskolai tanulmányaikat. A felvételi kérelmek elbírálásánál a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat előnyben kell részesíteni.

A mérés-értékelési rendszer tekintetében

A módosított törvény szerint: a méréseknek minden tanévben ki kell terjednie a közoktatás 4., 6., 8. és 10. évfolyamán minden tanuló esetében az anyanyelvi és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálatára. /2006 évi LXXI tv. 16.§ (5)/. Az országos mérés, értékelés összesített és intézményekre vonatkozó eredményét az OKM honlapján közzé kell tenni. Az OKM a 2008/2009-es tanévtől kezdődően köteles az értékelések hozzáférhetőségéről gondoskodni.

Az intézményeknek a minőségirányítási programban (IMIP) figyelembe kell venniük az országos mérés és értékelés eredményeit. A nevelőtestület évente értékeli a program végrehajtását, az országos mérés, értékelés eredményeit – ezeket és a javasolt intézkedéseket meg kell küldeni a fenntartónak. A javasolt intézkedések a fenntartó jóváhagyásával válnak érvényessé. A fenntartónak az értékelést és a javasolt intézkedéseket a honlapján nyilvánosságra kell hozni. /2006 évi LXXI. tv. 9.§ (11)/. A közoktatási intézményeknek az új jogszabály alapján első ízben a 2008/2009-es évet kell értékelniük, s 2007. március 31-ig kell megküldeniük a fenntartónak minőségirányítási programjaikat jóváhagyás céljából. /2006. évi LXXI. tv. 18.§ (5)/.

Az OH minden fenntartónak megküldi az országos mérés, értékelés eredményeit és köteles felhívni a fenntartó figyelmét, amennyiben az eredmények alapján indokolt valamelyik iskolában az intézkedése. Ha az adott iskolában folyó pedagógiai tevékenység az országos mérés, értékelés eredményei szerint nem éri el a jogszabályban meghatározott minimumot, a *fenntartó* köteles felhívni az iskola igazgatóját, hogy készítsen intézkedési tervet.

A fenntartók tekintetében

A helyi önkormányzat önállóan vagy más helyi önkormányzattal közösen köteles önkormányzati döntés-előkészítést szolgáló *feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervet* készíteni a *megyei fejlesztési terv* figyelembe vételével. Az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell, hogy az önkormányzat kötelező feladatait milyen módon látja el, illetve, hogy milyen nem kötelező feladatokat kíván a helyi önkormányzat ellátni. /2006 évi LXXI. tv. 85. § (4)/. Az új szabályozás az előbbieket egy elemmel egészíti ki: „Az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.” /2006 évi LXXI. tv.15.§ (4)/. A helyi önkormányzat a helyi intézkedési terv végrehajtását legalább két évente felülvizsgálja. Nem kell az önkormányzatnak intézkedési tervet készítenie, ha tagja többcélú kistérségi társulásnak, feltéve, hogy a többcélú kistérségi társulás önálló intézkedési terve – települések szerinti bontásban – tartalmazza mindazt, amit az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell.

Az idegennyelv-oktatás tekintetében

A módosított közoktatási törvény a Kt 11. §-a, a tanuló jogai között felsorolt lehetőségek közé beemeli az *angol nyelv oktatását* is, ezzel az eddigi meghatározatlan célnyelvű kötelező idegen nyelvoktatás a hazai oktatási rendszerben az angol nyelv oktatására tért át. /2006. évi LXXI. tv. 3.§/. Ez a rendelkezés a középiskolákra ró ilyen irányú kötelezettséget. A törvény más rendelkezései a nyelvi előkészítő évfolyam illetve – ha a jelentkezők létszáma alapján indokolt – a nyelvi előkészítő évfolyam további osztályának megszervezését teszi kötelezővé a gimnáziumok és a szakközépiskolák számára. A nyelvi előkészítő évfolyam több középiskola tanulóiból is megszervezhető. (2006 évi LXXI. tv. 6-7.§).

A pedagógusok munkaideje és tanítási óraszám tekintetében

A 2006/2007-es tanévben a munkáltató elrendelheti, hogy a pedagógus a rendes munkaidőn belül, munkaköri feladatként, külön díjazás nélkül a munkakörére, beosztására megállapított kötelező órájánál többet taníthasson, ha erre egyéni foglalkozás, szabadidős foglalkozás, tanórán kívüli foglalkozás megtartása érdekében szükség van. Az így elrendelt órák száma egy héten a két órát nem haladhatja meg. /2006. évi LXXI. tv. 18.§ (8)/.

A pedagógusok kötelező óráit megemelték a 2006-os LXXI tv. 1. sz. mellékletében: az óvodapedagógusok 32, a nem szaktanítást végző tanítók és a szaktanítást végző tanítók és tanárok egyaránt 22 órát kell tanítsanak. (2006. évi. LXXI. tv.20.§).

Az intézmény vezetője elkészíti a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak kötelezőóra-beosztását és megküldi a fenntartónak. A fenntartó és az intézményvezetők közösen áttekintik az órabeosztást, és

kirendelés keretében történő foglalkoztatás szabályainak alkalmazásával biztosítják az ellátatlanul maradt feladatok végrehajtását. A kirendelés ideje egy tanítási évben nem haladhatja meg a 190 tanítási órát. /2006. évi LXXI. tv. 20.§. (5)/.

1.1.3. A Humán Közszolgáltatások Stratégiai Fejlesztési Programja

A program oktatásüggyel foglalkozó része a régió hosszú távú, 2020-ig megvalósítandó alapvető közoktatási stratégiai céljaként a következőt határozza meg⁴:

Az oktatás egészére vonatkozóan mindenki számára elérhető, magas szolgáltatási minőséget biztosító, a gazdaság fejlődéséhez alkalmazkodó, azzal rugalmas kapcsolatot fenntartó, gazdaságosan működő oktatási ellátó rendszer kiépítése.

Ezen belül:

Az alap- és középfokú oktatás körében regionális szinten olyan összehangolt pedagógiai szolgáltatási háttér által támogatott, integráltan működő intézményhálózat létrehozása, amely biztosítja a diákok számára az azonos szintű infrastruktúrához, tudáshoz és pedagógiai szolgáltatásokhoz, szakszolgálathoz való hozzáférést.

Olyan felnőttképzési rendszer kialakítása, amely az átalakuló és fejlődő gazdaság gyorsan változó munkaerőigényéből fakadó felnőtt humán erőfejlesztési és átképzési feladatokhoz, a munkaerő piaci igényekhez gyorsan, rugalmasan tud igazodni.

A régió felsőoktatása európai színvonalú, a gazdasággal szoros, strukturált kapcsolatokat fenntartó, a regionális gazdaság fejlődésére mérhető hatást gyakorló, egymással együttműködő intézményekbe koncentrált, egyes – mindenekelőtt az életminőséghez kapcsolódó környezet-, egészség- és kulturális iparhoz kapcsolódó szakterületeken - európai szinten is kiemelkedő eredmények elérésére legyen .

A közoktatás regionális fejlesztési koncepciója a HSFP-ben

Az alapfokú oktatás terén a legfontosabb, hogy a tanulók ott kapják meg a magasabb szintű oktatási szolgáltatást, ahol a legközelebb igénybe tudják venni. Az erőforrások koncentrálása a régió középső területein kívánatos, (somogyi, tolnai kistérségek), a dél baranyai kistérségekben, ahol jelentős koncentráció van már, a fejlesztés tartalmi elemeire kell helyezni a hangsúlyt: oktatási programok, humán erőforrás képzése. A régió egészének területén sürgető azoknak az oktatási épületeknek a felújítása és modernizációja, ahol a kihasználtság hosszabb távon biztosított.

⁴ Csak a terv szempontjából releváns elemeket emeltük ki.

Ezen a képzési szinten merül fel a legmarkánsabban a pedagógiai szolgáltatások és szakszolgálatok vidéki elérhetőségének kérdése, e szolgáltatásoknak az oktatás hatékonyságát befolyásoló szerepe, az oktatás és nevelés szakmai színvonalának egyenletességi problémája, a kistelepülések intézményfenntartó képességének kritikus kérdése és a megszűnt iskolák miatt a bejáró tanulók közlekedésének rendszere, az infrastruktúra elérhetősége. A felsorolt területeket kivétel nélkül a jelentősen különböző elérhetőség és színvonal jellemzi, ami a demokrácia, az alkotmányosság és az oktatási törvény alapkérdéseit veti fel.

A régió társadalmi-gazdasági lesüllyedésének megakadályozásában az iskolarendszer alapvető szerepet játszik, a legmélyrehatóbb szemléletváltást az alapfokú oktatásban lerakott alapoktól remélhetjük.

Javasolt Intézkedési tervek

- 1. Intézkedés:** Regionális Pedagógiai Fejlesztési és Információs Hálózat létrehozása, szakmai-tartalmi, szervezeti és erőforrás rendszerének kialakítása

Az intézkedés célja:

A régió egészének közoktatási rendszerét adekvátan támogató, területi szintekre tagolt, minden intézmény számára elérhető fejlesztési, módszertani, és szakmai szolgáltatási hálózat kiépítése.

- 2. Intézkedés:** Integrált közoktatási központok hálózatának kialakítása a régióban

Az intézkedés céljai

Kistérségenként olyan integrált intézményi hálózat kiépítése, amely a közoktatás valamennyi feladatát ellátó intézményeket (közoktatási törvény 20. 21. §) magában foglalhat, valamint szakmai és szolgáltatási kapcsolatot tart fenn nem közoktatási, de azok tevékenységéhez szorosan kapcsolható szociális, közművelődési és egészségügyi intézményekkel.

Az integrált központok fizikailag megközelíthetők, bennük a hozzá kapcsolódó intézmények munkamegosztása révén a lehető legtöbb, és legmagasabb minőségű szolgáltatást tudják nyújtani a gyermekeknek. E szolgáltatási központok a racionális szervezés és az igényekre építő tervezés következtében költség-hatékonyan működtethetők.

A központok és a hozzájuk tartozó, vagy velük együttműködő intézmények a kistérség valamennyi, jelenleg oktatási intézményt fenntartó települését lefedik, ezáltal a területi különbségek minimálisra csökkenthetők.

Az integrált központ és a tagintézmények által használt épületek mindegyike megfelel az akadálymentesítés, a 11/1994 (VI.8.) MKM rendelet 7. melléklet követelményeinek, az udvari játékok, sport- és szabadidős terek esetében az EU szabványoknak

3. Intézkedés: a régió munkaerő piaci igényeihez, szakmakultúrájához igazodó TISZK-hálózat létrehozása

Az intézkedés céljai

A társadalmi kohéziót elősegítő, a szakképzésben érintettek közötti új együttműködési, irányítási, fejlesztési, értékelési módszerek elterjesztése a szakképzésben, amely képes költség-hatékonyan és rugalmasan reagálni a helyi munkaerő-piaci igényekre, s mint kistérségi szövetségi rendszerben szervezett intézményhálózat módot ad a regionális szintű szakképzési beiskolázási tervezés és menedzselés beindítására

4. Intézkedés: az ÁFSZ által összehangolt, a térségi munkaerő piaci igényekhez igazodó szakképzés-fejlesztés megvalósítása

Az intézkedés céljai

A TISZK-ek hálózata által képviselendő szakmastruktúra ismeretének hiányában feltételezhető, hogy nem minden szakmában sikerül lefedni a régió igényeit. A jelenlegi helyzetben a területi eloszlást, a szakmastruktúrát és a kapacitásokat illetően hiányzik az összhang. Arra számítunk, hogy a kevésbé technikaigényes, szűkebb piaci kört érintő és a helyi munkaerő piaci igényekhez szorosabban kötődő szakmákban megmarad az ÁFSZ által összehangolandó szakképző intézmények szerepe. Várható, hogy az ágazati fejlesztési források a TISZK-ekre koncentrálódnak, így a fenntartói körben, a helyi érdekek és fenntarthatósági korlátok figyelembe vétele mellett kapacitáscsökkenésre kell számítani. Célszerű a kistérségi, mikrotérségi integrált humán szolgáltató központok körébe integrálni ezeket a szervezeteket azért is, mert a szakképzés gyakran a gimnáziumi oktatással közös intézményben jelenik meg. Az integráció azonban feltételezhetően nem valósítható meg zavartalanul az egyes tárcák, alapítványok által fenntartott, vállalkozások által támogatott intézmények esetében. A fejlesztési igények támogatására ez esetben a ROP keretében nyílhat mód, így különösen nagy figyelmet szükséges fordítani a valóságos piaci igények érvényesülésének.

5. Intézkedés: A régió stratégiai céljaihoz való hozzájárulás a környezetfejlesztés, a tudásvezérelt gazdasági versenyképesség és az életminőség fejlesztése terén

Az intézkedés céljai

Az intézkedés célja, hogy a régió környezetipari növekedési pólusához kapcsolódva valósítsanak meg olyan fejlesztéseket a célcsoport tagjai, amelynek révén a régió gazdasági versenyképessége és életminősége javul úgy, hogy néhány területen ez európai mércével is kiemelkedő eredményeket hoz. A fejlesztések a felsőoktatási kutatást, fejlesztést és innovációt, a képzést, az ezeket, kiszolgáló infrastruktúrát és a célcsoport közötti együttműködés fejlesztését kell szolgálják. Az intézkedésnek további célja, hogy mind a közvetlen érintett felsőoktatási, mind az

együttműködő gazdasági-társadalmi szférában kialakítson -részben a már meglévő tudásra és anyagi erőforrásokra alapozva- egy olyan új tudásbázist, amely az egész régió markáns megkülönböztető kompetenciájaként értékelhető.

6. Intézkedés: A pedagógiai/nevelési programok közötti kooperáció megteremtése, a regionális pedagógiai és oktatási ellátás pedagógiai kutatási hátterének biztosítása

Az intézkedés céljai

Az intézkedés célja, hogy a felsőoktatási pedagógiai/pedagógiai szolgáltatási bázis biztosítson folyamatos szakmai támogatást a Regionális Pedagógiai Fejlesztő, Szolgáltató és Információs Központ számára közös kutatási –fejlesztési -innovációs tevékenység végzése által.

7. Intézkedés: A felsőoktatási infrastruktúra helyi, valós, integrált (humán) igényeket megjelenítő fejlesztése

Az intézkedés céljai

Az intézkedéssel az a cél, hogy a felsőoktatási infrastruktúra olyan irányú fejlesztése történjen meg az elkövetkező időszakban, amelynek segítségével fennmarad a régió felsőoktatásának kiemelkedő szerepe mind a régió gazdasági életében, mind az ország felsőoktatási szereplői között. Ehhez fenn kell tartani, illetve fejleszteni kell infrastrukturális oldalról is azokat a képességeket, amelyek ezt a kialakult vonzerőt minden képzési kínálati irányban fenntartják, sőt, erősítik.

1.1.4. A Dél-dunántúli régió közoktatás-fejlesztési stratégiája 2007-2013 (OKÉV)

A dél-dunántúli régió közoktatás-fejlesztési céljai a régió gazdasági, társadalmi, településszerkezeti, intézményhálózati és demográfiai jellemzői alapján az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013. és az Oktatási Minisztérium Középtávú Közoktatás-fejlesztési Stratégiája céljainak és prioritásainak figyelembevételével kerültek meghatározásra.

A dokumentumban felvázolt Jövőkép

A dél-dunántúli régió közoktatás-fejlesztésében tervezési és megvalósítási szinten egyaránt együttműködik az állami és önkormányzati oktatásirányítás, valamint a kistérségi, megyei és regionális területfejlesztés. A régióban fejlődik az oktatásirányítás minősége, a

kistérségi és települési önkormányzatok körében egyaránt a szükséges mértékben növekszik az irányítás területén megfelelő szakértelemmel rendelkezők száma, amelynek eredményeképpen javul a közoktatási-irányítás és a közoktatási feladatellátás színvonala.

Valamennyi kisgyermek lakóhelyén, vagy annak közvetlen közelében hozzájut az óvodai neveléshez hároméves korától kezdve az iskolába lépés időpontjáig. A hátrányos helyzetű társadalmi rétegek, valamint a roma családok számára teljes körűvé válik az óvodai ellátás biztosítása, az igénybevevők köre jelentős mértékben növekszik.

Az önkormányzatok együttműködésével az óvodai nevelésben és az általános iskolai oktatásban megvalósuló intézményintegráció következtében olyan intézményhálózat alakul ki, amely mind az aprófalvas, mind az ettől eltérő településszerkezetű térségekben hosszútávon képes biztosítani a gyermekek, tanulók beiskolázását és előrehaladását. Azon gyermekek és tanulók számára, akik nem saját lakóhelyükön jutnak hozzá az óvodai és az általános iskolai ellátáshoz kiterjedt és összehangolt iskolabusz hálózat áll rendelkezésre.

Az aprófalvas dél-baranyai, belső-somogyi és tolnai térségben kiemelkedően, a régió egészében jelentős mértékben javul a feladatellátó intézmények infrastruktúrája, rendelkezésre állnak a sikeres oktatáshoz szükséges korszerű eszközök és felszerelések. A demográfiai, valamint a közoktatás-fejlesztési folyamatokból következően kialakulnak kistérségenként azok a mikrotérségi centrumok, amelyek hosszútávon képesek biztosítani az eredményes és hatékony alapfokú oktatást. A kistérségek és a megyei önkormányzatok együttműködésével valamennyi tanuló számára biztosított a teljes tankötelezettség ideje alatt a tanulási út.

A közoktatási rendszerhez a régió munkaerő piaci igényeinek lehető legnagyobb mértékben megfelelő szakképzési kínálat áll rendelkezésre, amelyben kiemelkedő szerepet játszanak a gyakorlati képzés megszervezését és lebonyolítását végző Térségi Integrált Szakképzési Központok. A szakképzési kínálatot kiegészíti a munkaerő piaci igényeknek nem megfelelő végzettséggel rendelkezők számára lehetőséget biztosító ún. második esélyt kínáló képzési formák, amelyek a régiót alkotó mindhárom megyében, ezen belül elsősorban a megyeszékhelyeken és a kistérségi központokban, egymással összehangolt képzési struktúrával állnak rendelkezésre.

A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók fejlődését regionális szinten kidolgozott iskolafejlesztési program segíti, amelyben meghatározó szerepe van a halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban a roma tanulók, a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésének, a szegregáció csökkentésének, felszámolásának, ugyanakkor speciális program segíti a roma többségű, vagy kizárólag romák által lakott településeken a tanulók általános iskolai előrehaladását, valamint középiskolai beiskolázását és előrehaladását.

Az egész életen át tartó tanulás feltételeinek folyamatos javítása következtében régió egész területén elterjed mind az általános mind a középiskolák körében a kompetencia alapú oktatási programok alkalmazása, gazdagodik a pedagógusok módszertani kultúrája, amelynek következtében javul a tanulók tanulási eredményessége, növekszik a munkaerőpiacon történő sikeres megjelenésük esélye.

A Dél-Dunántúl nemzeti és etnikai kisebbségei, horvátok, szerbek, németek, romák önálló és a többségi nemzettel közös intézményeikben megőrzik kisebbségi kultúrájukat, anyanyelvüket, hagyományaikat, egymással, a többségi nemzet tagjaival harmonikusan együtt élve segítik e történelmileg sokszínű kultúrájú régió fejlődését. A többségi nemzet

intézményeiben a tanulók megismerik a területileg velük együtt élő kisebbségek kultúrájának, történetének, hagyományainak legfontosabb elemeit, megbecsülik értékeit.

A közoktatási feladatellátást, a nevelési-oktatási intézmények működését hatékony és színvonalas állami, önkormányzati szak- és szakmai szolgáltató rendszer segíti, amely megyei és regionális szinten a meglévő intézményhálózat koordinált együttműködésén, kistérségi szinten új többcélú intézmények létrehozásán, azoknak a kistérségi irányítással valamint a megyei regionális szolgáltatókkal való együttműködésén alapul.

A regionális stratégiai célok megvalósítását szolgáló középtávú fejlesztési célok rendszere

Hatékonyan szervezett, eredményes neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés biztosítása valamennyi tanuló számára, különös tekintettel a kistelepülések, gyermekeire, tanulóira

- *Óvodafejlesztés*
- *Alapfokú oktatási intézmények integrációjának támogatása*
- *Középiskolai kollégiumok szakmai fejlesztése*
- *12 évfolyamos egységes iskola hálózat kialakítása a kistérségi, illetve mikrotérségi központokban*
- *A nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás feltételrendszerének fejlesztése különös tekintettel a német, a horvát és a roma kisebbség vonatkozásában*
- *A tartósan kórházi kezelésre szoruló tanulók fejlesztése érdekében a régióban egészségügyi intézmények keretében működő nevelési-oktatási intézmények létrehozása*
- *A többi tanulóval együtt nem nevelhető, képzési kötelezettségű gyermekek nevelését, oktatását ellátó intézmények fejlesztése*
- *A bejáró tanulók biztonságos közlekedésének biztosítása érdekében összehangolt iskolabusz hálózat kialakítása és működtetése*

Az oktatási infrastruktúra fejlesztése a régió egészében, különös tekintettel a mikrotérségi központokra

- Óvodaépületek építése, felújítása fejlesztése
- Iskolaépületek építése felújítása, fejlesztése
- A mikrotérségi központokban multifunkcionális, közoktatási, közművelődési, szociális és egészségügyi feladatok ellátására is alkalmas intézmények kialakítása
- A 21. századi iskola eszközszükségletének, ezen belül a korszerű infokommunikációs eszközök biztosítása

A régió közoktatási humánerőforrásának fejlesztése a közoktatás-irányítás és a pedagógiai feladatokat ellátók területén egyaránt

- Kistérségi foglalkoztatási és helyettesítési rendszer kialakítása
- A települési és kistérségi közoktatás irányításában résztvevők képzése és továbbképzése
- Középtávú regionális pedagógusképzési és továbbképzési terv kialakítása és megvalósítása
- A gyermek- és a tanulólétszám csökkenése miatt feleslegessé váló pedagógusok felnőttképzésbe vagy szociális ellátásba való bevonása
- A szülők és az intézmények társadalmi környezete tájékozódását és tájékoztatását segítő rendszer fejlesztése

Az egész életen át tartó tanulást megalapozó és lehetővé tevő intézményi programok elterjesztésének támogatása, az ezt támogató intézményi programok, innovációk fejlesztése

- A kompetencia alapú oktatási programcsomagok felhasználásának regionális szintű kiterjesztése az alap és a középfokú intézmények körében egyaránt
- Hatékony tanulásszervezési eljárások és módszerek minél szélesebb körű elterjesztése a régió nevelési-oktatási intézményei körében
- Az idegen nyelv tanítás feltételeinek javítása
- A közismereti oktatás fejlesztése a szakközépiskolákban és szakiskolákban

- *A környezettudatos szemlélet kialakítása és fejlesztése a régió nevelési-oktatási intézményeiben*
- *A tehetségsegítés programjának kidolgozása és megvalósítása*

Az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése

- *Az együttnevelést megvalósító iskolafejlesztési program kialakítása és elterjesztése*
- *A szegregált településeken lévő roma többségű, vagy teljes mértékben roma tanulókból álló alapfokú intézmények nevelési, pedagógiai programjának fejlesztése*

A régió speciális munkaerőpiaci jellemzőinek megfelelő szakképzési rendszer kialakítása a rendelkezésre álló intézményi kapacitások felhasználásával

- *Regionális szakképzési stratégia kialakítása a területfejlesztéssel és a közoktatás-fejlesztéssel összhangban*

Korszerű, hatékony és eredményes pedagógiai szakszolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltatás biztosítása valamennyi tanulónak és nevelési-oktatási intézménynek

- *A tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottságok regionális tevékenységének összehangolása, eljárásrendjük egységesítése*
- *Egységes pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmények kialakítása a kistérségi központokban*
- *A régió pedagógiai szakmai szolgáltatási rendszerének kialakítása*

1.2. Fejlesztési források körvonalai

1.2.1. Az ÚMFT operatív programjai

Az **Új Magyarország Fejlesztési Terv** operatív programjai közül kettő érinti közvetlenül a közoktatást.

A **Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP)**, alapvető célja a közoktatás tekintetében, „az oktatás eredményességének és hatékonyságának növelése és az egész életen át tartó tanulás feltételeinek megteremtése”. Az összes az operatív programhoz kapcsolódó dokumentum (így a ROP-ok is) ezt a fő célt a pedagógiai szakma megújításán, az esélyegyenlőség megteremtésén keresztül kívánják elérni. A pedagógiai szakmai megújulásban döntő szerepet kapnak a kompetencia alapú oktatás megteremtéséhez nélkülözhetetlen módszerek elterjesztése, és az azokhoz kapcsolódó eszközök beszerzése. Mindkét program (TIOP, TÁMOP) egymásra épül. Egyik a másik nélkül nem valósítható meg, nem csak az elvek, és célok, de a pályázati kiírások szintjén sem. A régiós szinten kiírásra került pályázatokban (Jelenleg a TIOP kiírása ismert.) a két program feltételrendszere összekapcsolódik. Nem lehet csak az egyikre pályázni.

A TAMOP lehetséges pályázati körvonalai 2007 nyara óta ismertek. Több olyan forráslehetőség áll majd a kistérség és az itt működő intézmények rendelkezésére, amelyek alapvetően segítik a KKFT-ben jelzett fejlesztések megvalósítását.

A táblázatban azokat a programokat hagytuk bent, amelyek 2008-2009 folyamán a kistérségi intézmények számára pályázati úton hozzáférhetőek lesznek.

A támogatási konstrukciók összefoglaló adatai (2007-2008)

Sor-szám	Konstrukció neve	Alkalmazott eljárás	Támogatás formája	Támogatás kerete	Kedvezményezettek köre	Támogatás min-max összege	Támogatás mértéke (%)	Támogatott projektek száma
3.1 A kompetencia alapú oktatás elterjedésének támogatása								
3.1.3.	Innovatív iskolák	Egyfordulós pályázat (automatizált pályázat)	Vissza nem térítendő	19,2 mrd	Közoktatási intézmények fenntartói minden közoktatási intézményükkel közösen	5 millió – 20 millió forint	100%	960
3.1.4	Infrastrukturális fejlesztés tartalmi támogatása	Egyfordulós pályázat (automatizált pályázat) (A kiválasztás)	Vissza nem térítendő	19,2 mrd	Közoktatási intézmények fenntartói (az intézménnyel szoros)	5-20 millió Ft	100%	960

3.1.5	Pedagógiai kultúra korszerűsítése	Egyszerűsített pályázat	Vissza nem térítendő	2,2 mrd	Közoktatási intézmények fenntartói, azok konzorciumai <u>Felsőoktatási intézmények</u>	10-50millió	100%	62
3.1.6	EGYMI	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő	0,8 mrd	Gyógypedagógiai intézmények alapítványok, civil szervezetek (szakmai szervezetek, fejlesztő műhelyek, munkaközösségek)	20 millió - 51 millió	100%	16
3.1.7	Pedagógusok új szerepben	Egyfordulós pályázat (automatizált pályázat)	Vissza nem térítendő	1,19 mrd	Közoktatási intézmények fenntartói és felsőoktatási intézmények	50 millió Ft-tól 100 millió Ft	100%	12

3.3.2. A közoktatási rendszer hatékonyságának javítása, újszerű megoldások és együttműködések kialakítása

3.2.1	Formális, nem-formális és informális rendszerek	Kiemelt projekt	Vissza nem térítendő	2,9 mrd	Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet	Kiemelt program esetén 2,9	100%	1
3.2.2	Területi együttműködések	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő	6,57 mrd	TIOK konzorciumok, illetve TIOK partnerség alapján létrejött non profit szervezetek, pedagógiai szakmai szolgáltatók az NFT HEFOP 2.1. és 3.1 központi vagy pályázati programjában képzett, illetve menedzsment tapasztalatokat szerzett szakemberekkel integrációs, inklúziós hálózat	150 – 822 millió	100%	8

3.2.3	Intézményi, fenntartói társulások megrendelő szerepének erősítése	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő	0,226 mrd	Kistérségek közoktatási társulásai, egyéb települési vagy más térségi alapon létrejött intézményi, fenntartói együttműködések	10 millió – 18 millió	100%	14
-------	---	----------------------	----------------------	-----------	---	-----------------------	------	----

3.3. A halmozottan hátrányos helyzetű és a roma tanulók szegregációjának csökkentése , esélyegyenlőségük megteremtése a közoktatásban

3.3.2	Az oktatási esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása	Egyfordulós pályázat	vissza nem térítendő támogatás	6,787 mrd	Iskolafenntartók Non-profit szervezet (egyesület, egyház, alapítvány, kht, egyéb jogi személyiségű non-profit szervezet Általános iskola, középfokú intézmények, óvoda	15-100 M Ft	100%	Kb. 170
-------	---	----------------------	--------------------------------	-----------	--	-------------	------	---------

3.3.3	Integrációs gyakorlatot folytató iskolák minőségbiztosítása, szakmai szolgáltató hálózatokkal történő együttműködésük támogatása	Egyfordulós pályázat.	vissza nem térítendő támogatás	1,319 mrd	A főpályázó: általános iskola, melynek kötelező konzorciumi partnerei: legalább egy óvoda (abban az esetben, ha az intézmény nem lát el óvodai szakfeladatot) és egy, <u>pedagógusképzéssel</u> foglalkozó felsőoktatási intézmény. Bevonható további partnerek: <u>középfokú intézmények</u> , alapfokú művészeti iskola, cigány kisebbségi önkormányzat, pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény, civil szervezet.	A bázisiskolai konzorcium kötelező összetétele: 1 általános iskola + 1 óvoda + 1 felsőoktatási intézmény maximum 23 -31 Mft	100%	35-45
3.3.4	A halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú képzésbe irányuló továbbtanulási útjainak megerősítése, „Láthatatlan kollégiumi” programok támogatása felsőoktatási intézményekben tanuló roma fiatalok számára	Egyfordulós pályázat	vissza nem térítendő támogatás	0,78 mrd	(A, B) <u>Középfokú intézmények</u> , érettségi előkészítőt tartó felsőoktatási intézmények, © Roma civil szervezetek	A: nyelvvizsgára felkészítő B: előkészítőkon résztvevő tanulók C: 54 m Ft pályázónként 2 évre	100%	A:75 B:70 C:4
3.3.5	Tanoda programok támogatása	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő támogatás	1,65 mrd	Non-profit szervezetek: egyesület, egyház, alapítvány, közhasznú társaság, egyéb jogi személyiségű non-profit szervezet. (A 28 leghátrányosabb helyzetű <u>kistérség civil szervezetei</u> előnyt élveznek -	14 – 22 millió Ft	100%	50-75
3.3.6	Lemorzsolódás kezelését célzó programok működtetése, Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai pályafutásának nyomon követése	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő támogatás	0,33 mrd	Második Esély Gimnáziumok: Civilszervezetek, egyházak, települési önkormányzatok, középiskolák, közoktatási intézmények fenntartói Digitális Középkiskola: Közoktatási intézmények fenntartói hozzájárulásával, amelyek felnőttek középiskolai (gimnáziumi vagy szakközépkolai oktatását végzik.	Második Esély Gimnázium: 16-18m Digitális Középkiskola: 9-11,4 M Ft. 1 projektre kérhető maximális támogatás: 11,4 M Ft, melynek megoszlása	100%	
3.4. Az eltérő oktatási igényű csoportok oktatásának és a sajátos nevelési igényű tanulók integrációjának támogatása, az interkulturális oktatás								

3.4.1	Nemzetiségi és migráns tanulók nevelésének és oktatásának segítése	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő	0,35	Közoktatási intézmények és fenntartók, felsőoktatási intézmények, alapítvány, civil szervezet (szakmai szervezetek, fejlesztő műhelyek, munkaközösségek) Tankönyvkiadók	1 millió - 5 millió	100% for-profit intézmények esetében a 85/2004. (IV.19.) Korm. Rendelet szerint	70
3.4.2	Sajátos nevelési igényű tanulók integrációja	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő	1,31	Közoktatási intézmények fenntartói (a közoktatási intézménnyel szoros együttműködésben)	10 millió - 30 millió	100%	30-45
3.4.3	Tehetséggondozás	Egyfordulós pályázat	Vissza nem térítendő	0,811	Közoktatási intézmények fenntartói (pedagógiai szakmai szolgáltatók) - közművelődési intézmények, illetve ezek konzorciumai	5 millió -25 millió	100%	20-50

Forrás: www.nfu.gov.hu

A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) Regionális Operatív Programokban (ROP) megjelenő pályázati kiírásai olyan mértékű, és minőségű infrastruktúrafejlesztési és beruházási célokat tűznek ki a sikeres pályázók elé, amilyenek a magyar közoktatás történetében egyedülállóak. A pályázati feltételek, ennek megfelelően meglehetősen szigorúak, nem csak az elszámolás, és a tervezés szigorú kritériumai miatt, de a kiírásból egyértelműen kiderül, hogy a rendelkezésekre álló forrásokból, csak olyan beruházások támogathatók, amikkel kapcsolatban egyértelműen bizonyítható, hogy legalábbis stagnáló gyereklétszámmal működtethetők. Ez a szigorú feltétel is az intézményi integráció felé „tolja” a fenntartói gondolkodást.

A KKFT készítésének időpontjában a TIOP-1.1.1/07/1 kódszámú, „A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése támogatására” c. automatizált pályázat él, melyet 2008. február 1-jétől lehet benyújtani.

A Regionális Operatív Programok (ROP) fő motívumaikban az OKÉV stratégiák célrendszerét vették át. Minden régió elköteleződött az infrastrukturális beruházások és a szakmai-tartalmi fejlesztések összekapcsolása mellett.

Dél-dunántúli Régió

Az egész életen át tartó tanulást, a változó környezethez való aktív alkalmazkodást az emberek számára az teszi lehetővé, ha rendelkeznek mindazokkal a kompetenciákkal, amelyek a tanuláshoz szükségesek, továbbá a tanulás iránti motivációjuk fennmaradt, illetve felkelthető. Mindezek kialakításában, elsajátításában és fenntartásában alapvető feladata és felelőssége van a közoktatás valamennyi intézményének. Az intézményeknek a tankötelezettség idejére eső nevelő-oktató munkája során minél eredményesebben szükséges közreműködniük a kulcskompetenciák fejlesztésben, ezért a pedagógusoknak rendelkezniük kell az ehhez szükséges tartalom és módszertan alkalmazására képes tudással, az intézményeknek pedig mindazokkal az eszközökkel, amelyek lehetővé teszik az eredményes működést. Mindezek az elvek a DDROP-hoz kapcsolódó Szakmai követelményrendszerben⁵ az alábbi módon érvényesülnek:

- A kompetencia alapú oktatási programcsomagok felhasználásának regionális szintű kiterjesztése az alap és a középfokú intézmények körében egyaránt
- Hatékony tanulásszervezési eljárások és módszerek minél szélesebb körű elterjesztése a régió nevelési-oktatási intézményei körében
- Az idegen nyelv tanítás feltételeinek javítása
- A közismereti oktatás fejlesztése a szakközépiskolákban és szakiskolákban
- A környezettudatos szemlélet kialakítása és fejlesztése a régió nevelési-oktatási intézményeiben
- A tehetségsegítés programjának kidolgozása és megvalósítása
- Az együttnevelést megvalósító iskolafejlesztési program kialakítása és elterjesztése
- A szegregált településeken lévő roma többségű, vagy teljes mértékben roma tanulókból álló alapfokú intézmények nevelési, pedagógiai programjának fejlesztése

Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése c. pályázati kiírás

Alapvető cél:

Mikrotérségi alapon, racionálisan és hatékonyan szervezett, mindenki számára hozzáférhető, esélyegyenlőséget biztosító, szakmai tartalmában a kulcskompetenciák fejlesztésére alapozott, integrált intézményi hálózat kiépítése, az azonos minőségű szolgáltatás nyújtása és a gazdaságos működtetés érdekében. Kiemelt cél a hosszú távú működésre alkalmas közoktatási intézmények korszerűsítése, a helyi adottságok talaján létrejött, különböző jellegű helyi együttműködések révén a területi

⁵ Szakmai követelményrendszer és háttér a DDOP „Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése” c. konstrukciójának lebonyolításához. Készítette a TINTA Tanácsadó Kft.

különbségek minimálisra csökkentése, valamint a régió belüli társadalmi kohézió, az egyenlő esélyek és a korszerű iskola megteremtése a régió hosszú távú versenyképessége érdekében.

Kétfordulós eljárás

A rendelkezésre álló forrás: 10 285 millió Ft

A pályázatok benyújtása 2007. szeptember 25-től, 2008. január 2-ig lehetséges.

A jelenleg ismert DD ROP keretében kiírt „Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése” c. pályázat, a címéből adódóan, az intézményi integrációt támogatja. A megpályázható összegek nagyságrendje (egy pályázó esetében 20 és 1200 millió Ft között a kiírás különböző kritériumainak megfelelően) is arra ösztönzi a fenntartókat, hogy 5-10 évre előre gondolkodva, tervezve írják meg a pályázataikat. Ez az előre tervezés a pályázati dokumentációban konkrét feladatokban, konkrét tervezősablonokon is megjelenik.

A DDROP-hoz kapcsolódó TÁMOP pályázati kiírás ugyan még nem jelent meg, de a jelenleg futó pályázat, már az erre vonatkozó, a TÁMOP-hoz kapcsolódó feltételek egy részét, az ún. szolgáltatási kosarat is tartalmazza. A központi programok elveinek megfelelően, nem lehet pályázni „csak” infrastruktúra beruházásra, már ebben a pályázatban el kell köteleznie magát a pályázónak a szakmai megújulás mellett. Az ebben a pályázatban nyertes pályázók viszont „szinte automatikusan” be tudnak kapcsolódni a TÁMOP-hoz kapcsolódó kiírásba. Ez a szolgáltatási rendszer jól fogja támogatni azokat a tartalmi fejlesztéseket, melyeket jelen terünkben is vázoltunk, hiszen az infra pályázat elnyerése esetén az alábbi ingyenes szolgáltatások igénybevételét teszi majd lehetővé:

1. Közoktatási esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv a pályázó számára. A pályázó számára 15% halmozottan hátrányos helyzetű vagy 40% hátrányos helyzetű tanuló felett <i>kötelező</i>
2. Komplex szakértői helyzetelemzés és szakvélemény elkészíttetése - <i>kötelező</i>
3. IKT szakértői helyzetelemzés a feladatellátási hely vonatkozásában- <i>kötelező, kivéve az óvodákat</i>
4. Kompetenciafejlesztő óvodai programcsomag nevelési eszközeinek beszerzése. Egy óvópedagógus részvétele esetén egy, több pedagógus részvétele esetén két programcsomag beszerzése kötelező, a játékgyűjteményből egy beszerzése szükséges. <i>Óvodák számára kötelező.</i>
5. Kompetenciafejlesztő oktatási programcsomagok nyomtatott tanári, tanítói segédletének, kézikönyvének beszerzése - feladatellátási helyenként <i>kötelező.</i>

6. Kompetenciafejlesztő oktatási programcsomagok nyomtatott tanulói modulfüzeteinek, segédleteinek beszerzése - iskolák számára kötelező
7. Kompetenciafejlesztő oktatási programcsomagok bevezetéséhez szükséges egyéb eszközi elemek (demonstrációs segédletek) és licencek beszerzése - kötelezően választható
8. „Jó gyakorlatok” átvétele, adaptációja, hálózati tanulás - <i>legalább egy „jó gyakorlat” átvétele kötelező.</i> A költségvetés keretei között nemzetközi jó gyakorlat megismerése, átvétele is lehetséges.
9. A pedagógiai fejlesztést támogató értékelő eszközök alkalmazása - <i>kötelezően tervezendő</i>
10. Menedzsment-képzés a közoktatási intézmények/feladatellátási helyek vezetői számára - <i>kötelezően tervezendő</i>
11. A kompetenciafejlesztő oktatási <i>programcsomagok alkalmazását segítő, a pályázatban résztvevő egyes pedagógusok számára kötelező felkészítések</i>
12. A feladatellátási helyen az egyes pedagógusok által <i>kötelezően választható, a tanítási folyamat módszertanára irányuló</i> képzések.
13. Az <i>integrációra érzékenyítő</i> képzés olyan 1-8. évfolyamon oktató-nevelő pedagógusok számára, amelyekben a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma nem éri el a 15%-ot <i>vagy a hátrányos helyzetű tanulók száma a 40%-ot.</i>
14. Az IPR alkalmazására felkészítő kötelező képzéscsomag olyan óvodák, iskolák és kollégiumok számára, amelyekben a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók száma meghaladja a 15% -ot, vagy a hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók száma a 40%-ot. 3/b.1. Óvodák esetén a képzés akkor is kötelező, ha az óvoda körzetében az óvodáskorú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kevesebb, mint 60 %-a, illetve az óvodáskorú hátrányos helyzetű gyermekek (kirstatnak szolgáltatott adatok alapján) kevesebb 70%-a jár rendszeresen óvodába a kötelező beóvodázást megelőző években. Illetve azon településeken, amelyekben a helyi iskoláskorú tanulók között az enyhén értelmi fogyatékos tanulók aránya eléri az 5%-ot.
15. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek együttnevelésére felkészítő <i>kötelező képzés abban az esetben, ha a pályázó intézmény SNI gyermeket tanít/nevel.</i>
16. Az infokommunikációs technológiák (IKT) oktatásban történő alkalmazását, IKT alapú módszertani és a Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT) használatát elősegítő <i>kötelező vagy választható képzések</i>
17. Mérés-értékelési felkészítés; a tantestület/nevelőtestület egy vagy két tagja számára kötelező
18. Ajánlott képzések, melyekből a pályázó belátása szerint választhat, vagy eltekint ezek tervezésétől

19. Innovatív oktatásszervezési eljárások beépítése a közoktatási intézmény/feladatellátási hely pedagógiai programjába. <i>Kötelezően tervezendő.</i>
20. <i>Folyamattanácsadói támogatás.</i> A pályázó intézmény/feladatellátási hely számára kötelezően tervezendő
21. <i>Kompetenciaterületi mentor szolgáltatás.</i> A programcsomagok adaptációt végző pedagógusok számára igénybevétele kötelező
22. <i>Módszertani mentor</i> A szolgáltatás 15% halmozottan hátrányos helyzetű iskolai tanulói arány felett, vagy ha a hátrányos helyzetű tanulók száma meghaladja a 40%-ot, kötelező.
23. IKT mentor szolgáltatás Minden IKT programcsomagot választó pedagógus számára kötelező
24. Intézményi IKT folyamattanácsadási szakértő szolgáltatás. Iskolák és kollégiumok számára kötelező

1.2.2. Megyei források

A vonatkozó jogszabályok alapján létrejött megyei közalapítvány alapító okiratának célrendszerében is megjelenik a megyében működő közoktatási intézmények korszerű és hatékony, hálózatszerű működésének támogatása, a megyei intézményi struktúra- és funkcióváltoztatások segítése, a közoktatási célú fenntartói társulások és intézményszövetségek területi és térségi ellátói szerepének fokozása, ilyenek létrejöttének elősegítése. A területi és térségi célkitűzések megvalósíthatóságával összhangban lévő pedagógusképzés és továbbképzés segítése, korszerű személyi feltételrendszer kialakításának elősegítése.

A **Somogy Megyei Közoktatás-fejlesztési Közalapítvány** Somogy Megye Önkormányzata és Kaposvár Város Önkormányzata által 1996-ban létrehozott jogi személyiséggel rendelkező szervezet.

Fő feladata a Somogy megyében működő közoktatási intézmények korszerű és hatékony, hálózatszerű működésének támogatása, a megyei területi közoktatási együttműködésben cselekvően résztvevők szolgálata, a Somogy megyei közoktatási-feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervben megfogalmazott célok és feladatok eredményes megvalósításának segítése. Ennek érdekében a Közalapítvány évente kiírt pályázatok útján támogatja közoktatási intézmények, társulások közoktatás-fejlesztési törekvéseit.

1.2.3. Országos források⁶

Az alábbiakban áttekintést adunk azon ágazati közalapítványok tevékenységéről melyek a stratégia szempontjából relevánsak. Az alapítványok bemutatását nem választottuk szét hazai és uniós elemekre, mert ezek ma már át- és átszövik egymást: pl. a TEMPUS közalapítvány tevékenységrendszerre számos hazai fejlesztési program integrálásával bővült (Útravaló, Világ-Nyelv program).

Ezek az ágazati irányítású alapítványok, alapok kifejezetten jól kiegészítik az uniós forrásokat, pályázati kiírásaik figyelemmel kísérése a kisebb projektek, helyi innovációk szempontjából kiemelten fontos.

Oktatásért Közalapítvány

A Magyar Köztársaság Kormánya a Közoktatási Modernizációs Közalapítvány, a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány, az Esélyt a Tanulásra Közalapítvány, a Bursa Hungarica Közalapítvány és az Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatások Közalapítvány egyesítésével, ezen közalapítványok jogutódjaként 2005. szeptember 21-i jogerővel létrehozta az Oktatásért Közalapítványt.

Az egyesítés célja az állami közfeladatot ellátó szervezetek működési kiadásainak csökkentése, a hatékonyabb gazdálkodás kialakítása, valamint hosszú távon a különböző felső- és közoktatási fejlesztések hatékonyabb összehangolása volt. A közalapítvány anyagi erőforrásai meglehetősen szűkösek, de néhány közoktatási témában (pl. óvoda, napközi otthon fejlesztése) hiánypótló jellegűek.

A közalapítvány alprogramjai:

- Közoktatás Modernizációja Program
- Esélyt a Tanulásra Ösztöndíj Program
- Kollégiumi Fejlesztés Program
- Társadalomtudományi Kutatások Program

Fogyatékos Gyermekek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány

A Fogyatékos Gyermekekért Közalapítványt a közoktatási törvény 119. § (2) bekezdésében meghatározottak segítése céljából hozta létre 1997-ben a Magyar Köztársaság Kormánya.

A Magyar Köztársaság Kormánya a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékos gyermekek és tanulók személyiségének kibontakoztatása, szellemi és fizikai tehetségének és képességeinek kifejlesztése, ezáltal esélyegyenlőségük növelése érdekében közalapítványt hozott létre.

⁶ A Dél-dunántúli Régió közoktatás-fejlesztési stratégiája (2007-2013) c. dokumentum alapján.

A közalapítvány céljai

1. A közalapítvány a Magyar Köztársaság Alkotmánya 67. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a gyermek megfelelő testi, szellemi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondozásra való jog érvényesülése, az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett, a Gyermekek jogairól szóló New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény 23. cikk 2. pontjában található a fogyatékos gyermek különleges gondozáshoz való joga megvalósítása, továbbá a közoktatásról szóló törvény 95. §-a (1) bekezdésének a) és g) pontjában szabályozott, a fogyatékos gyermekek, tanulók ellátásában közreműködő intézményrendszer tervszerű fejlesztése, valamint d) pontjában előírt, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását szolgáló pedagógiai programok, megoldások, eljárások kifejlesztése közfeladatok végrehajtásának segítése érdekében:

- közreműködik a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékos gyermekek, korai fejlesztésével és gondozásával, a többi gyermekkel együtt, illetve külön történő óvodai nevelésével, iskolai nevelésével és oktatásával, fejlesztő felkészítésével kapcsolatos feladatok megvalósításában,
- részt vesz a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és más fogyatékos gyermekek, tanulók ellátását biztosító pedagógiai szakszolgálatok szervezésében,
- segíti az érintett tanulók továbbtanulását,
- segíti az érintett gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésével, sportolásával kapcsolatos tevékenység szervezését,
- támogatja az érintettek munkába állását elősegítő tevékenységet.

Tempus Közalapítvány

Az 1996-ban létrehozott Tempus Közalapítvány az Oktatási és Kulturális Minisztérium felügyelete alatt működő, kiemelten közhasznú szervezet, amely az általa kezelt programokon keresztül a legnagyobb mértékű mobilitási programokat bonyolítja le Magyarországon.

Socrates -Az Európai Bizottság oktatást támogató programja

A Socrates az Európai Bizottság oktatást támogató programja. A változatos pályázati formák lehetőséget nyújtanak hallgatói és oktatói mobilitások szervezésére, tantervfejlesztésekre, iskolai együttműködésekre, tanárok szakmai továbbképzésére, tanulmányutakon való részvételre, illetve európai közös kezdeményezések megvalósítására a felnőttoktatás, a nyelvoktatás vagy a kommunikációs és információs technológiák oktatásban való felhasználása terén.

A Socrates program 2000-ben indult második szakaszának célja, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen a tudás: két kulcsfontosságú alap gondolata az élethosszig tartó tanulás támogatása, illetve a „Tudás Európájának” megteremtése.

A Socrates céljai:

- az oktatás európai dimenziójának fejlesztése
- az európai nyelvek ismeretének javítása
- az oktatási együttműködések és mobilitások elősegítése
- az oktatási újítások támogatása
- az egyenlő esélyek biztosítása az oktatás minden területén.

A Socrates 7 alprogramja:

1. Comenius: közoktatás
2. Erasmus: felsőoktatás
3. Grundtvig: felnőttoktatás és egyéb oktatási formák
4. Lingua: az európai nyelvek oktatása
5. Minerva: új információs és kommunikációs technológiák az oktatásban
6. Megfigyelés és újítások az európai oktatási rendszerekben és politikákban
7. Kiegészítő tevékenységek.

A Leonardo da Vinci program az Európai Bizottság 1994-ben indult együttműködési programja a szakképzés területén. Az 1999. december 31-én lezárult első szakaszt, amelynek célja az európai uniós szakmai képzési politika megvalósítása, illetve a tagállamok szakképzési politikájának harmonizációja volt, 2000. január 1-jétől kezdődően új, hétéves szakasz követi.

A program hármas célkitűzése:

- a szakmai készségek és a szakmai tudás fejlesztése a szakmai alapképzésben résztvevők - különösen a fiatalok - körében, főként gyakorlati képzés segítségével;
- a szakmai továbbképzés minőségének fejlesztése, és az élethosszig tartó képzés jegyében mind szélesebb társadalmi rétegek bevonása ezen képzési formákba;
- a szakmai képzéssel kapcsolatos újítások (innováció) támogatása, különösen a versenyképesség fejlesztése és a vállalkozói kedv bátorítása.

A Leonardo II a következő öt pályázattípust foglalja magába:

[mobilitási projektek](#)
[kísérleti projektek tematikus projektek](#)
[nyelvi készségek fejlesztése](#)
[nemzetközi hálózatok létrehozása](#)
[referenciaanyagok kidolgozása.](#)

A Pestalozzi program tanár-továbbképzési szemináriumai

A programban Magyarország 1994 óta vesz részt. A program hálózati rendszerként működik, a tagországok az Európa Tanács projektjeihez kapcsoló témákban maximum 7 napos szemináriumokat szerveznek, amelyeken a pedagógusok valamennyi tagországból pályázat útján vesznek részt.

Ezek a szemináriumok a szakmai tapasztalatszerzés mellett lehetőséget nyújtanak idegen nyelven folyó szakmai munkavégzésre kapcsolatok kiépítésére, valamint további együttműködések megalapozására

is. A Pestalozzi program tanár-továbbképzési szemináriumain való részvétel a 185/1999. (XII. 13.) Kormányrendelet 3 § (2) bekezdés b) pontja alapján beszámít a pedagógusok számára kötelező, hétévenkénti továbbképzésbe.

Világ - Nyelv program

A Világ - Nyelv pályázati csomag az Oktatási és Kulturális Minisztérium által 2003-ban újtára indított átfogó idegennyelv-tudás fejlesztési koncepció egyik legfontosabb eleme, mely a meghirdetett tevékenységek révén a nyelvoktatás minden szintjét támogatja. Célja, hogy elősegítse hazánk felzárkózását az idegen nyelveket beszélő európai országok sorába, azaz minden, a közoktatásból kilépő fiatal rendelkezzen legalább egy idegen nyelv középszintű és egy másik nyelv alapszintű ismeretével, legyen képes nyelvtudását fenntartani, továbbfejleszteni és más idegen nyelveket is megtanulni.

A Világ - Nyelv alprogramok a nyelvoktatás különböző területeit érintik, és anyagi támogatást nyújtanak a fejlesztésekhez különféle pályázati formák keretében.

1. A **Forrás** alprogram a közoktatás hátrányos helyzetű résztvevőinek felzárkóztatását támogatja az önálló tanulást lehetővé tevő idegen nyelvi könyvtár-tanulóközpontok működtetése révén. Tanulóközpontok létesítéséhez az alprogramban először pályázó intézmények, a tanulóközpontok fenntartásához pedig a már korábban létrehozott Forrás központok pályázhatnak támogatásra.

2. Az **Előre fuss** alprogram a nyelvoktatás terén hátrányt szenvedő diákok sajátos igényeinek megfelelő nyelvoktatási programok létrehozását támogatja. A kísérleti oktatási projektek megvalósítására olyan intézmények vagy projektársulások pályázhatnak, amelyek a nyelvoktatás és a hátrányt szenvedő tanulók oktatásának terén egyaránt kiemelkedő szakértelemmel rendelkeznek.

3. Az **Élesztő** alprogram a Magyarországon kevésbé gyakran oktatott élő idegen nyelvek iskolai oktatását támogatja. A kevésbé gyakran oktatott élő idegen nyelvek oktatásának bevezetésére vállalkozó közoktatási intézmények a szükséges tanmenetek kidolgozására és a választott idegen nyelv oktatásának egy tanulócsoporthoz belüli bevezetésére pályázhatnak.

4. A **Satöbbi** alprogram a Világ - Nyelv Program általános célkitűzéseivel összhangban az innováció és a bevált gyakorlat terjesztésének érdekében a nyelvoktatás hatékonyságát növelő szakmai kiadványok előállításai, illetve szemináriumok és műhelyprogramok szervezési költségeihez biztosít hozzájárulást.

5. A **Nyelv + szakma középfokon** alprogram támogatást biztosít a szakképző intézmények nyelvvizsgával nem rendelkező oktatóinak alapfokú nyelvtanfolyamokon való részvételéhez. A Nyelv + szakma középfokon alprogramot az Oktatási és Kulturális Minisztérium a Munkaerőpiaci Alap képzési alaprészből támogatja.

Útravaló Ösztöndíjprogram

Az Útravaló Ösztöndíjprogram a Magyar Köztársaság által 2005-ben létrehozott, az Oktatási Minisztérium felügyelete alá tartozó pályázati lehetőség. A program átfogó célja az ösztöndíjrendszer megújítása, a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének elősegítése, a természettudományos érdeklődésű tanulók tehetséggondozása, melynek megvalósítására 4 alprogram által kínált pályázati lehetőségeken keresztül nyílik lehetőség.

Az ún. esélyegyenlőségi alprogramok célja a mélyszegénységben élő, tartós munkanélküli, gazdaságilag versenyképtelen társadalmi réteg gyermekei számára a társadalmi és gazdasági életben való sikeres integráció az oktatási rendszeren keresztül. A program keretében a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, az átmeneti

nevelésbe vett, az ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint az utógondozói ellátott diákok támogatására nyílik lehetőség.

Az egyes alprogramok célja igazodik a pályázói célcsoportokhoz:

- az **Út a középiskolába** alprogram célja az általános iskola 7. vagy 8. évfolyamát végző tanulók felkészítése érettségit adó középiskolában való továbbtanulásra;
- az **Út az érettségihez** alprogram célja a középiskolai tanulók támogatása tanulmányaik során a középiskola sikeres befejezése céljából;
- az **Út a szakmához** alprogram célja a szakképzésben résztvevő, hiányszakmát tanuló diákok esetében megteremteni a kapcsolatot a munkaerőpiac és a beiskolázás között. A program sajátossága, hogy az ösztöndíjas diákokat mentorok segítik tanulmányaik során, így az ő közbenjárásukkal a diákok az anyagi ösztönzés mellett közvetlen segítséget is kapnak;
- az **Út a tudományhoz** alprogram célja a természettudományos, műszaki és matematikai tehetségek gondozása, az ugyanis egyértelmű, hogy az EU célkitűzéseinek megvalósítása érdekében hazánkban a jelenleginél sokkal nagyobb figyelmet kell szentelni arra, hogy a diákok (és a pedagógusok) nagyobb érdeklődést tanúsítsanak a fenti területek iránt, és nagyobb vonzerőt jelentsenek számukra azok a pályák, ahol ezen ismeretek alkalmazása szükséges.

Gandhi Közalapítvány

A pécsi Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium Magyarország és egyben Európa első roma nemzetiségi, érettségit adó intézménye, amelyet a Gandhi Alapítvány 1994-ben alapított. A régió roma tanulóinak szempontjából jelenléte kiemelt jelentőséggel bír.

Céljuk, hogy „nyitott szellemű, tudományok iránt fogékony, népéhez és anyanyelvéhez kötődő cigány fiatalokat képezzenek”, továbbá, hogy Magyarországon az összes roma gyerek olyan minőségű képzésben részesüljön, mint nem cigány társaik, valamint a magyarországi

nemzetiségekhez hasonlóan egy részük nemzetiségi intézményekben tanulhasson.

Az oktatás szervezeti kerete 4, 5 és 6 osztályos nyelvoktató típusú, nemzetiségi gimnáziumi képzés. Nemzetiségi programok keretében a diákoknak lehetőségük van arra, hogy megismerkedjenek mindkét, a magyarországi romák által beszélt nyelvvel: beás és lovári, lássák szépségeit és legyen identitásuk szerves része a többnyire a nemzetiségi nyelven közvetített roma kultúra elemeivel együtt. Jelenleg a Gandhi Gimnázium és Kollégium birtokában egy 340 férőhelyes kollégium van, amely kiegészül egy könyvtárral, egy olvasóteremmel, számítógépekkel, 10 tanteremmel, 6 csoportszobával, egy kézműves teremmel, 3 közösségi helyiséggel és egy sportcsarnokkal. A jól felszerelt, kényelmes igényesen kialakított 3-4 ágyas kollégiumi szobákba a dél-dunántúli régióból, valamint esetenként azon túlról érkeznek gyerekek.

2000-ben érettségizett az első osztály, s a tanulók csaknem fele a felsőoktatásban folytatja tanulmányait. A diákok nagy része tanulmányaik végén a tanult két nemzetiségi és két idegen nyelv valamelyikéből felsőfokú nyelvvizsgát tesz.

1.3. Esélyegyenlőség: halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyerekek

Minden településnek meg kell tervezni és végre kell hajtani a **Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét**. Fenntartói (pl. többcélú kistérségi, mikrotérségi, intézményfenntartó, stb.) társulásoknak a társulásban résztvevő települési önkormányzatok összességére vonatkozóan egyetlen, **Társulási Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet** szükséges készíteniük. A közoktatási intézményeknek a települési, társulási intézkedési tervben rájuk vonatkozóan tervezett feladatok megvalósítását **Közoktatási Intézményi Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben** kell kidolgozniuk. A Települési, társulási és intézményi intézkedési tervek elkészítéséhez a 40%-os „hátrányos helyzetű” arányú általános iskolával rendelkező intézmények részére az OKM szakértőt biztosít.

Regionális közoktatás-fejlesztési dokumentumok által meghatározott stratégiai célok, az esélyegyenlőség tekintetében

- Hatékonyan szervezett, eredményes neveléshez-oktatáshoz való hozzáférés biztosítása valamennyi tanuló számára, különös tekintettel a kistelepülések, aprófalvak gyermekeire, tanulóira
- A szegregáció csökkentése, az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése
- A régió speciális munkaerőpiaci jellemzőinek megfelelő szakképzési rendszer kialakítása a rendelkezésre álló intézményi kapacitások felhasználásával
- Korszerű, hatékony és eredményes pedagógiai szakszolgálat és pedagógiai szakmai szolgáltatások biztosítása valamennyi tanulónak és nevelési-oktatási intézménynek

Az esélyegyenlőség (benne különösen a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlősége) témakörében rendelkezésre álló források több esetben megegyeznek a fentebb felsorolt pályázati forrásokkal, ezért ebben a fejezetben csak címszavakban utalunk rájuk - a pályázati források részletes bemutatását korábban megtettük.

Az ÚMFT operatív programjai

Infrastrukturális fejlesztést támogató (benne kiemelten az esélyegyenlőség megteremtését célzó) fejlesztési programok:

- ◆ Dél-dunántúli Operatív Program DDOP-2007-3.1.2./2F

Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése

- ◆ Dél-dunántúli Operatív Program DDOP-2007-3.1.1.

Közszolgálati intézmények akadálymentesítése (Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz)

- ◆ Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program TIOP 3.1.1.

Az oktatási infrastruktúra fejlesztése – Az iskolarendszerű oktatás informatikai fejlesztése – az „Intelligens iskola”

Szakmai-tartalmi fejlesztést, tematikus hálózatok kiépítését támogató fejlesztési programok:

- ◆ Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP)

3. prioritás: A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek

3.1.3	Innovatív iskolák
3.1.4	Infrastrukturális fejlesztés tartalmi támogatása
3.1.5	Pedagógiai kultúra korszerűsítése
3.1.6	Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
3.1.7	Pedagógusok új szerepben
3.2.2	Területi együttműködések, társulások, hálózati tanulás
3.3.2	Az oktatási esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása
3.3.3	Integrációs gyakorlatot folytató iskolák minőségbiztosítása, szakmai szolgáltató hálózatokkal történő együttműködésük támogatása
3.3.5	Tanoda programok támogatása
3.3.6	Lemorzsolódás kezelését célzó programok működtetése, Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai pályafutásának nyomon követése
3.3.7	Antidiszkriminációs jelzőrendszer kiépítése

5. prioritás: A társadalmi befogadás, részvétel erősítése

5.2.2.	A korai beavatkozást középpontba helyező Biztos Kezdet program a leghátrányosabb helyzetű térségekben
5.2.3.	Integrált helyi programok a gyerekszegénység csökkentésére
5.2.4.	Biztos Kezdet program országos elterjesztése
5.2.5.	Gyermekek és fiatalok integrációs programjai

Országos, regionális, megyei és egyéb források

Szakmai-tartalmi fejlesztést, hálózatfejlesztést támogató fejlesztési programok:

[Oktatásért Közalapítvány](#) pályázatai

Fogyatékos Gyermek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány pályázatai

Útravaló Ösztöndíjprogram

Gandhi Közalapítvány

Szociális és Munkaügyi Minisztérium/ESZA Kht. Hazai Programigazgatósága pályázatai

- o esélyegyenlőség témájú pályázatok
- o fogyatékosügyi pályázatok
- o gyermek és ifjúsági célú pályázatok
- o gyermek- és ifjúságvédelmi pályázatok
- o kábítószer-prevencióval kapcsolatos pályázatok

2. Szakmai megújulás a kistérségben

2.1. Eredményesség a szakmai fejlesztési pályázatokban

A kistérség óvodáinak pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok Csurgó óvoda		Nyertes pályázatok Csurgó Óvoda		
2004	1	Kistérségek magalakulását ösztönző pályázat	1	Kistérségek magalakulását ösztönző pályázat	3 500 000.-
2005	1	1. SM Közoktatási Közalapítvány Sportrendezvények támogatása	1	1. SM Közoktatási Közalapítvány Sportrendezvények támogatása.	15 000 500.-
2006	2	2. Intézmények felújítására benyújtott pályázat.	2	2. Intézmények felújítására benyújtott pályázat.	12 270 000.-
2007	2	SM Közoktatási Közalapítvány Eszköznorma teljesítésére kiírt pályázat	2	SM Közoktatási Közalapítvány Eszköznorma teljesítésére kiírt pályázat	8 339 000.-

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A kistérség óvodáinak pályázati eredményei 2007/2008

A kistérség óvodáinak: Csurgó, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok óvoda			Nyertes pályázatok Óvoda		
	db	Téma	összeg	db	Téma	összeg
2007	1	Eszköznorma teljesítés	180 000	1	Eszköznorma teljesítés	180 000
2008						

A kistérség óvodáinak: Gyékényes, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok óvoda			Nyertes pályázatok Óvoda		
	db	Téma	összeg	db	Téma	összeg
2007	1	Tánc	60.000	1	Tánc	60.000
2008	2	Tánc Informatika	50.000 2.100.000	2	Tánc Informatika	50.000 2.100.000

A kistérség óvodáinak: Iharosberény, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok óvoda			Nyertes pályázatok Óvoda		
	db	Téma	összeg	db	Téma	összeg
2007	1	Taneszköz felszerelés tárgyi eszközei	480 e. Ft.	1	Taneszköz felszerelés tárgyi eszközei	100 e. Ft.
2008	1	IPR			IPR	1.4 mill. Ft.

A kistérség óvodáinak: Órtilos, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok óvoda			Nyertes pályázatok Óvoda		
	db	Téma	összeg	db	Téma	összeg
2007						
2008	1	Zöld Óvoda Cím	-	1	Zöld Óvoda Cím	-
	1	Szakmai és Inf.	2 000 000	1	Szakmai és inf.	1 538 204
	1	IPR	342 500	1	IPR	342 500

A kistérség óvodáinak: Pogányszentpéter, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok óvoda			Nyertes pályázatok Óvoda		
	db	Téma	összeg	db	Téma	összeg
2007	1	Eszközbeszerzés	396.000 Ft	1	Eszközbeszerzés	85.000 Ft
2008						

A kistérség óvodáinak: Szentá, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok óvoda			Nyertes pályázatok Óvoda		
	db	Téma	összeg	db	Téma	összeg
2007						
2008	1	Infrastruktúra fejlesztése	1.561000 Ft	1	Infrastruktúra fejlesztése	1.561000 Ft

A kistérség óvodáinak: Zákány, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok óvoda			Nyertes pályázatok Óvoda		
	db	Téma	összeg	db	Téma	összeg
2008	1	Szakmai és informatikai feladatok támogatása	1963285	1		1941315
2008	1	Óvodai fejlesztő program támogatása	479500	1	Óvodai fejlesztő program támogatása	479500

Berzence, Iharos és Inke nem közölt adatot.

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Sikeres iskolai pályázatok a 2005/2006 tanévben

	téma	városi	megyei	országos	összesen
Eötvös	SNI tanulók felzárkóztatása		120 000 Ft		120 000 Ft
	Komplex tanulmányi versenyek támogatása		80 000 Ft		80 000 Ft
	HEFOP HHH tanulók integrált nevelés			4 800 000 Ft	4 800 000 Ft
Somogyudvarhely	HHH tanulók integrált nevelése			4 600 000 Ft	4 600 000 Ft
	Tanulási zavarosok segítése logopédussal		250 000 Ft		250 000 Ft

KISTÉRSÉG			450 000 Ft	9 400 000 Ft	9 850 000 Ft
------------------	--	--	-------------------	---------------------	---------------------

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Sikeres iskolai pályázatok a 2006/2007 tanévben

	téma	városi	megyei	országos	összesen
Eötvös	SNI tanulók felzárkóztatása		100 000 Ft		100 000 Ft
	Megyei és kistérségi tanulmányi verseny		100 000 Ft		100 000 Ft
Iharosberény	HEFOP-2.1.5-05/1.-2006-01-0043/1.0			4 200 000 Ft	4 200 000 Ft
	Wesselényi (tornaterem és uszoda bérleti díja)			450 000 Ft	450 000 Ft
	Színházlátogatás			70 000 Ft	70 000 Ft
	Színhátszó szakkör		90 000 Ft		90 000 Ft
	Logopédia		180 000 Ft		180 000 Ft
	Sport		65 000 Ft		65 000 Ft
	Közüoktatási Közalapítvány		360 000 Ft		360 000 Ft
	Speciális tanulók támogatása		420 000 Ft		420 000 Ft
	Apáczai Kiadó (könyvtárellátás)			50 000 Ft	50 000 Ft
	Roma ösztöndíj			540 000 Ft	540 000 Ft
Berzence	Sporteszköz			140000	140000
	Oktatási eszköz	120000			120000
Somogyudvarhely	Esélyegyenlőséget, felzárk. seg. integr.			1 414 500 Ft	1 414 500 Ft
	Tanulási zavarosok segítése logopédussal		90 000 Ft		90 000 Ft
KISTÉRSÉG		120 000 Ft	1 405 000 Ft	6 864 500 Ft	8 389 500 Ft

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A kistérség iskoláinak pályázati eredményei: 2007/2008

A kistérség iskoláinak: Berzence pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok iskola			Nyertes pályázatok iskola		
	db	Téma	Összeg	db	Téma	összeg
2007	1	integrációs	1.100.000	1	integrációs	1.100.000
	1	Színházlátogatás	80.000	1	Színházlátogatás	80.000
	1	Eszközfejlesztés	140.000	1	Eszközfejlesztés	140.000
2008	1	informatika	500.000	1	informatika	300.000
	1	integrációs	2.900.000	1	integrációs	2.900.000
	1	Színházlátogatás		1	Színházlátogatás	
	1		80.000	1	Erdei túra	80.000
	1	Erdei túra	80.000	1		60.000
1	védőoltás	400.000	1	védőoltás	0	

A kistérség iskoláinak: Csurgó, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok iskola			Nyertes pályázatok iskola		
	db	Téma	Összeg	db	Téma	összeg
2007	1	Integrált Pedagógiai Rendszer	10.701.000.-	1	Integrált pedagógia rendszer	7.380.000.-
	1	Integrált pedagógiai rendszer	1.414.500.-	1	Integrált pedagógiai rendszer	1.414.500.-
	1	Informatika	220.000.-	1	Informatika	220.000.-
2008	1	Eszközbeszerzés (művészeti)	90.000.-	1	Eszközbeszerzés	90.000.-
	1	Alapfokú művészeti oktatási intézmények támogatása	2.382.260.-	1	Alapfokú művészeti oktatási intézmények támogatása	2.382.260.-
	1	Integrált Pedagógiai Rendszer	1.291.500.-	1	Integrált Pedagógiai rendszer	984.000.-
	1	Szakmai-informatikai Tehetséggondozó munka támogatása	3.925.820.-	1	Szakmai-informatikai Tehetséggondozó munka tám.	3.925.820.-
	1	Tanulmányi és tehetséggondozó versenyek támogatása	144.000.-	1	Tanulmányi és tehetséggondozó versenyek tám.	100.000.-
	2	Integrált Pedagógiai Rendszer	508.000.-	2	Integrált Pedagógiai Rendszer	180.000.-
	1	Integrált Pedagógiai Rendszer	6.642.000.-	1	Integrált Pedagógiai Rendszer	6.642.000.-

A kistérség iskoláinak: Iharosberény, pályázati eredményei

Év	Beadott pályázatok iskola			Nyertes pályázatok iskola		
	db	Téma	Összeg	db	Téma	összeg
2007	2	Megyei KK (sport, logopédia)	375.000	2	Megyei KK (sport, logopédia)	375.000
2008	1	Megyei KK (sport)	80.000	1	Megyei KK (sport)	80.000
	1	DDOP 3.2.2. (infrastrukturális)	621.000.000	1	DDOP 3.2.2. (infrastrukturális)	621.000.000
	1	TÁMOP 3.1.4. (kompetencia alapú oktatás)	44.000.000	1	TÁMOP 3.1.4. (kompetencia alapú oktatás)	44.000.000
	1	TIOP 1.1.1. (IKT eszközök)	12.000.000	1	TIOP 1.1.1. (IKT eszközök)	12.000.000
	1	ÖTM (villamosítás korszerűsítése)	18.000.000	1	ÖTM (villamosítás korszerűsítése)	18.000.000
	1	OKM (szakmai informatikai)	2.621.000	1	OKM (szakmai informatikai)	2.409.000

Inkéről és Zákányról nem közöltek adatot.

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

A pedagógiai munka megújításának szükségessége és lehetséges irányai a kistérség iskoláiban⁷

A megújulás területei a helyzetelemzésből következően az alábbiak:

- 1. A kistérség közoktatási intézményrendszerének átszervezése.**
- 2. A pedagógiai munka a célrendszernek megfelelő megújítása.**
- 3. Kistérségi feladatellátás és együttműködés megerősítése.**
- 4. Tudatos humánerőforrás tervezés és fejlesztés.**

1.A kistérség közoktatási tervének - az országos, és a régiós fejlesztési tervekkel összhangban - legfontosabb része az intézményrendszer átszervezése. Az új struktúra kialakításának fontosságát az adja, hogy a demográfiai tendenciák, a megújuló szakmai követelmények, és a racionális gazdálkodás kikényszeríti az integrált oktatási hálózatok és központok létrehozását.

Javasoljuk az olyan intézményi struktúra létrehozását, amely:

Képes megőrizni az egyes intézménytípusok és intézmények értékeit, eredményeit, ugyanakkor megoldást kínál a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelésére, így különösen:

- a tartósan alacsony osztálylétszámra a községi iskolákban
- a folyamatosan tapasztalható létszámcsökkenésre a kistérség iskoláiban
- lemorzsolódási arány csökkentésére a középfokú oktatási intézményekben
- az esélyegyenlőség biztosítását nehezítő tényezőkre
- esélyegyenlőségi terv kidolgozása a kistérség óvodái számára is
- a tárgyi, infrastrukturális feltételek fejlesztését összehangoltan végzi, folyamatos eszközfejlesztést biztosít
- az inklúzív nevelési szemlélet megerősítését, a befogadó intézménnyé válás feltételeinek kialakítását a kistérségben normaként kezeli

⁷ Készült a Dombóvári Kistérség Közoktatási Fejlesztési Stratégiájának pedagógiai szakmai munkaanyagainak felhasználásával.

- munkaerő-piaci igényekhez a jelenleginél jobban alkalmazkodó, versenyképes szakképzési struktúra kialakítására törekszik
- a humán erőforrás problémáira is koncentrálnak
- a fenntarthatóságot szem előtt tartják.

Támogatja az olyan fejlesztést és tartalmi átalakulást, amely

- a nevelés és oktatás szereplőit hálózati típusú együttműködésre készíti
- a kistérség területén működő óvodák, általános- és középiskolák integrált intézményekké alakulása nyomán segíti a nevelési-, pedagógiai munka összehangolását
- a szervezeti integráció biztosíthatja a szakos pedagógus ellátottságot, és lehetőséget ad az alacsonyabb óraszámú szakokat tanító pedagógusok teljes munkaidőben történő alkalmazására
- javíthatja a pedagógus továbbképzés eddigi rendszerét, jobban szolgálva a kistérség igényeit
- biztosíthatja kistérségi pedagógiai munkaközösségek működését.

Elősegíti az országos és regionális stratégiák kiemelt céljainak megvalósulását:

- törekvés integrált intézményi hálózat létrehozására az intézmények többcélúvá alakításával
- a kompetencia alapú oktatás elterjesztése
- a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű tanulók integrációjának fokozottabb érvényesítése
- az oktatás esélyt teremtő szerepének erősítése
- az egész életen át tartó tanulás feltételeit megalapozó pedagógiai programok bevezetése

Lehetséges irányok:

- olyan intézményi struktúra kialakítása, amely képes alkalmazkodni a demográfiai folyamatokból eredő kihívásokhoz
- kistérségi szintű együttműködéssel az intézmények közötti szoros kapcsolat
- az intézményműködtetés valós igényekhez igazítása és a folyamatos fejlesztést biztosítani képes intézményi struktúra kialakítása
- olyan iskolaközpontok létrehozása, melyek elősegítik a gazdaságos működést, a fizikai, pénzügyi és humán erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodást és a szakmai feladatok eredményesebb teljesítését

2.A pedagógiai szakmai munka megújítása nem kevésbé fontos, mint a struktúra átalakítása. Az intézmények eredményessége bizonyos területeken felülvizsgálatra, beavatkozásra szorul. A pedagógiai munka megújítása elkerülhetetlen, az új

kihívásokhoz történő alkalmazkodás nem várhat. A megújulás anyagi feltételeit biztosítani kell.

Javasoljuk a pedagógiai szakmai munka megújítását oly módon, hogy az óvoda-iskola:

Képes legyen felkészíteni az egész életen át tartó tanulásra, melynek eszközei:

- a kompetencia alapú oktatás bevezetése, elterjesztése
- az alapkészségek és a kulcskompetenciák fejlesztésének magalapozását középpontba helyező nevelési programok megismertetése és elterjesztése
- az alapkészségek kialakítását és elsajátítását tartalmazó pedagógiai program alkalmazása
- az információs, kommunikációs technológiák elsajátítása, az ún. IKT kompetenciák kialakítása
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásának, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítése
- az intézmények közötti szabályozott együttműködés kialakítása, az átmenetek zökkenőmentessége érdekében a pedagógiai programok illesztése és egymásra építése

Biztosítsa az esélyegyenlőséget:

- egységes esélyegyenlőségi terv alkalmazása
- az átlaghoz igazodó fejlesztés helyett a gyerekek fejlettségéhez igazodó fejlesztés, a differenciált tanulásszervezési módszerek, módszertanok megismertetése és alkalmazása
- a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelését segítő működő programok megismertetése és elterjesztése
- a hátrányos, halmozottan hátrányos tanulók integrációs felkészítése és fejlesztése
- a sajátos nevelési igényű tanulók integrációjának fokozottabb érvényesítése, inkluzív szemlélet kialakítása
- a szakszolgálati tevékenységek teljes kiterjesztése a kistérségben

Az Óvodai (bölcsődei) Nevelés és a Nemzeti Alaptanterv céljainak és feladatainak megfelelő magas szintű pedagógiai munkát végezzen:

- segítse elő a pedagógusok módszertani kultúrájának javítását
- az alapkompentenciák fejlesztését elősegítő tanulási környezet kialakítását
- a gyerekek megismerésére épülő fejlesztési rendszer működtetéséhez az egyéni fejlődést nyomon követő program kistérségi szintű kidolgozása (bölcsőde-óvoda), továbbvitele az iskolába (egyéni tanulási út figyelemmel kísérése)
- a játék, a mozgás, a játékba integrált tevékenységek, tapasztalat-, élményszerzés mint a legfőbb tanulási mód tudatosabb alkalmazása

- minden intézmény nevelési programja tartalmazza sajátosságaiából adódó specialitásait
- új módszerek beépítése az óvodai-iskolai programokba
- az informatika és a hírközlés nyújtotta lehetőségek kihasználása
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás, az utánpótlás nevelés feltételeinek biztosítása a kistérségben
- környezettudatos szemlélet szerinti oktatás-nevelés kialakítása, fejlesztése
- az alapfokú művészetoktatás biztosítása szélesebb területen

Alkalmazzon egységes, minden területre kiterjedő értékelési rendszert

- az intézményi és pedagógus teljesítmények egységes mérési, értékelési rendszerének kidolgozása, alkalmazása
- az azonos minőségű óvodai-iskolai szolgáltatás biztosítása érdekében egységes minőségfejlesztési és értékelési rendszer kidolgozása, működtetése
- a tanulói teljesítmények egységes mérési- értékelési rendszerének kialakítása, alkalmazása
- a szakmai munka fenntartók általi ellenőrzése és értékelése, az ezt megalapozó szempontrendszerek közös megegyezésen alapuló elfogadása és alkalmazása

Lehetséges irányok:

- az intézmény hatékony működését biztosító intézményi dokumentáció elkészítése
- a szakmai működést biztosító egységes pedagógiai program
- befogadó környezet kialakítása
- megfelelő infrastruktúra kiépítése
- a pedagógus továbbképzések hatékony, tervszerű bonyolítása
- az iskolai folyamatok szabályozása
- kistérségi szakmai együttműködések szervezése
- egységes mérési-, ellenőrzési rendszer kialakítása
- megfelelően működő szakértői, szaktanácsadói háttér biztosítása
- az OKÉV mérések egységes értékelése
- egységes pályázati rendszer működtetése

3.A kistérség közoktatási rendszerének átszervezését, a feladatellátás új intézményi struktúrában történő megvalósítását több tényező is indokolja. Talán az egyik legfontosabb tényező a finanszírozás. A tanulócsoport-alapú finanszírozás egyre kevésbé fedezi az intézmények fenntartásának költségeit, az önkormányzatok sem tudják kiegészíteni a normatívát, úgy, hogy intézményeik megfelelően

finanszírozottak legyenek. Fontos szempont a csökkenő gyermeklétszám, mely elsősorban a kistelepülésekre jellemző. Az egységes pedagógiai elvek mentén szerveződő szakmai munka lehetővé teszi, hogy az integrált intézményhez csatlakozó kistelepülések tanulói helyben megkapják azokat a lehetőségeket, amelyekért eddig a városi iskolákba jártak. Az új kistérségi struktúra kialakítása fontos lépés lehet a problémák megoldásában.

Javasoljuk a kistérségi közoktatási feladatellátás megszervezését oly módon, hogy:

A kistelepülések önkormányzatainak intézmény-fenntartási költségei csökkenjenek:

- induljon meg az intézményközi és a kistérségi együttműködések kialakítása
- megfelelő intézményi struktúrák felvázolása alapuljon közmegegyezésen
- alakuljon meg a kistérség önkormányzatainak egyeztető fóruma
- a szakmai egyeztetések, tervek készítése kapjon nyilvánosságot.

A kistelepülések gyermeklétszám csökkenése ne feltétlen idézze elő a kisiskolák bezárását:

- adatgyűjtés és helyzetelemzés készítése, ismertetése
- várható tendenciák felvázolása a települési önkormányzatoknak
- megfelelő intézményi együttműködések, integrált intézmények, intézményi hálózatok kialakítása
- a kistelepülések intézményeit úgy kell integrálni, hogy a létszámhatárok betartása biztosított legyen.

A kistelepülések gyermekei megfelelő színvonalú ellátásban részesüljenek:

- megfelelő színvonalú oktatási intézményhez, hálózathoz, hálózati központhoz csatlakozás
- az oktatási központok megfelelő eszközöket, szakmai munkát biztosítsanak a kistelepüléseken is
- a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megsegítése speciális szakmai programokkal, intézményi háttérrel
- a SNI, a fogyatékkal élő, illetve részképesség-hiányos tanulók megfelelő szakszolgálati és szakmai ellátása
- az idegen nyelv oktatási feltételeinek biztosítása
- a tehetséges tanulók megfelelő segítése tehetséggondozó programokkal, tanórai és tanórán kívüli keretben
- alapfokú művészetoktatás biztosítása, kiterjesztése a kistérségben.

4. A kistérség közoktatásának szükségessé váló átszervezése a térség iskoláinak alkalmazottait is érinti. A pedagógusok új helyzetek, illetve kihívások elé néznek, melyek megoldásában a szakmai megújulás elkerülhetetlen.

Javasoljuk a humánerőforrás kistérségi szintű működtetését oly módon, hogy:

A kistérség valamennyi oktatási intézményében biztosított legyen a szakos ellátottság:

- hatékony feladatellátás és munkaszervezés
- a szakszolgálati működés időbeni lehetőségének növelése, a jelentkező igényekhez igazítása
- az utazó gyógypedagógiai szolgáltatás teljes körű biztosítása érdekében pedagógusok továbbképzésének támogatása
- utazó pedagógusok alkalmazása a kötelező és nem kötelező tevékenységek és a szakszolgálati feladatok ellátásában
- jól szervezett helyettesítési rendszer működjön

Megfelelő szakmai munka biztosítása:

- kistérségi szintű, a pedagógusok hiányzó kompetenciáinak pótlását segítő továbbképzési terv kidolgozása
- mentorálási, segítő szakmai szolgáltatások biztosítása
- szakmai szolgáltatást nyújtó bázis intézmény kialakítása, melynek feladatai
 - szakmai továbbképzések
 - tanácsadás
 - programfejlesztő munka szervezése
 - munkaközösség működtetése
 - kapcsolattartás szakmai szervezetekkel, felsőoktatási intézményekkel
 - gyakorló helyek biztosítása
- fejlődjön pedagógusok szemléletváltása és az azon alapuló önértékelő munka
- a nem szakrendszerű oktatás bevezetése és működtetésének összehangolása
- a kompetencia alapú és integrált oktatás módszertani és szemléleti alapjainak elsajátításához nélkülözhetetlen képzéseken való részvétel
- a tapasztalatok megosztása iskolán belül és az iskolák között a hálózati tanulás erősítésével
- új módszerek kialakításához szakértői segítség igénybevétele
- pedagógusok módszertani kultúrájának gazdagítása (projekt módszer, csoportmunka, kooperatív tanulás, epocha, stb.)

- beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek eredményes nevelése érdekében fejlesztő pedagógusi ismeretek elsajátításának biztosítása
- a nevelési- és pedagógiai programok összhangja a továbbképzési programokkal és beiskolázási tervekkel
- a gyermekvédelmi feladatok ellátásának segítése szakmai programokkal, továbbképzésekkel
- mérési, értékelési szaktudás biztosítása
- a pedagógusok képesek legyenek a Sulinet Digitális Tudásbázist az oktató-nevelő munkájukban felhasználni, az e-learning módszereket alkalmazni.

Értelemszerű feltétel, hogy az iskola-közi társulások, vagy az integrált oktatási hálózatok keretében történő összefogás elmélyítését meg kell, hogy előzze a települések közti együttműködési készség erősödése. Ugyanis csak erre az alapra építkezhetnek a közösen finanszírozott szolgáltatások, és az intézményfenntartói együttműködések. Ezek szükségességét a helyzetelemzés adatai és a fent vázolt fejlesztési elképzelések együttesen indokolják.

Mire támaszkodhatunk?

Az alábbiakban számba vesszük, melyek azok a kistérség számára elérhető fejlesztési programok, amelyek már rendelkezésre állnak, vagy amelyek viszonylag kis erőforrás-bevonással a pedagógiai munka megújításának szolgálatába állíthatók.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR) kistérségi szintű kiterjesztése

Az IPR kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, s nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutató különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

Ha az integrációs nevelés ezt a célt eléri, működőképessé válik. A különböző intézmények a kialakított struktúrát már a saját pedagógiai programjuknak és helyi tantervüknek megfelelő tartalmakkal

A kistérség több iskolájában évek óta folyik az IPR. Különböző pályázati források felhasználásával konzorciális jelleggel működtetik a rendszert. A pályázatok által támogatott folyamatok részben kifutóban vannak. Célszerű lenne kistérségi és mikrotérségi szinten a meglévő tapasztalatokra épülő, egységes Kistérségi Integrációs Program kidolgozása, tekintetbe véve a kistérségen belüli viszonyokat. Az egységes pedagógiai hatás érdekében itt is javasolható a nem települési önkormányzatok által fenntartott iskolák számára a programban való részvétel.

Pedagógiai paradigmaváltás: kompetencia alapú nevelés-oktatás

A 21. század elején a pedagógiai folyamatokban jelentős paradigmaváltás történik. A lényege a kompetencia alapú nevelés és oktatás. A paradigmaváltás folyamatát a OKM Tudást Mindenkinék 2006-2010-ig akcióterve alapján szabályozzák. Ehhez, akár összehangolt kistérségi szintű akciótervvel (az ellenőrzés és visszacsatolás alkalmazásával!) lehetne alkalmazkodni. A kistérségi kompetencia alapú nevelés- oktatás akcióterv a kulcskompetenciák fejlesztésén alapul, az Európai Bizottság ajánlásainak figyelembe vételével. A hazai oktatási fejlesztések kiemelten a kompetencia-alapú oktatásra építenek, ill. a HEFOP 3.1-es programjának tapasztalataira építve az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretei között is folytatják a fejlesztéseket a kulcskompetenciák területén. Miután a fejlesztések pályázati úton minden magyar közoktatási intézmény számára hozzáférhetővé válnak, így kistérségünk szempontjából kiemelten fontos ezeknek figyelemmel kísérése és a fejlesztésekbe való bekapcsolódás.

Kistérségi adatbank létrehozása

A mindennapok tanügy-igazgatási gyakorlata megmutatta az, hogy mily nagy szükség van egy állandóan karbantartott adatbank létrehozására. Nagyon nehéz naprakész adatokhoz jutni – nyilván az adatok birtoklása felelősséget és erőforrást is jelenthet – és ez akár a taktikai, akár a stratégiai tervezőmunkát megnehezíti. Elkerülhetetlen egy Kistérségi adatbank létrehozása. A kistérségi adatbank legfontosabb tartalmi lehetnek:

- demográfiai adatok (születések, halálozások, migráció);
- a közoktatásban-nevelésben résztvevők számadatai (óvodások, iskolások, pedagógusok, technikai személyzet stb.);
- a közoktatással, neveléssel összefüggő alapvető infrastrukturális adatok; a normatívák feletti fenntartói ráfordítások adatai,
- intézményi jó gyakorlatok;

- feladatbank;
- szakmai témájú kiadványok;
- mérési és értékelési eljárások;
- intézményi programok, aktualitások, stb.

A kistérségi oktatás-irányítás megszervezése

A kialakuló mikro-térségi és körzetközponti társulásokkal kapcsolatosan szükségesnek tűnik olyan pedagógiai szakvizsgával és tanügy-igazgatási gyakorlattal rendelkező szakember foglalkoztatása, aki egyrészt a tervező-elemző munkában, másrészt a napi operatív ügyekben segíti a kistérségi iroda tevékenységét. A kistérségi fejlesztési tevékenységek koordinálásra pedig javasolt egy olyan szakember megbízása, akinek feladatrendszerét képezhetné a pályázati források követése, az aktuális fejlesztési források becsatornázása a kistérségi közoktatásba. A mikro-társulások szakmai segítése minden szinten a minőségi munkát követeli meg. A szülők mindig a gyermekük számára legstabilabbnak tűnő iskolát fogják választani, függetlenül a fenntartói (önkormányzati) szándéktól. Ezért a kistérségi irodának, a CSKTT Oktatási Bizottságának és a segítő szakembernek folyamatos feladata kell, hogy legyen a korszerű pedagógiai szemléletmód kialakítása és meghonosítása, valamint a versenyképességet javító oktatás előmozdítása a helyi intézményekben. Szükséges a térség iskoláira kiterjedő munkaközösségi hálózatok, igazgatói munkaközösségek létrehozása felélesztése. Úgy tűnik igény van egy kistérségi szintű időszakos pedagógiai, módszertani folyóirat létrehozására is, melynek a múltban hagyománya rejlik.

A „BÁZIS” intézmény működtetése és a KKFT-ben jelzett fejlesztési célok szolgálatába állítása

2007. szeptember 1-től megalakult a csurgói nevelési-közoktatási és művészetoktatási intézmények összevonásából egy „új” iskola a Csurugói Általános Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat – közös igazgatású közoktatási intézmény. Az intézmény alapvető nevelés-oktatás filozófiája az, hogy az intézményegységek szakmai önállóságát messzemenően figyelembe hagyva, mégis egységes szolgáltatást nyújtson az iskolahasználók részére. Megőrizve azt a sokszínűséget, melyeket a jogelőd intézmények képviseltek, de a materiális és a humánerőforrások javait racionálisabban és gazdaságosabban használja fel. Felkészülve természetesen arra, hogy a környező kistérségek iskoláit – a fentiekben vázolt hatások miatt – integrálni, tagintézményként befogadni tudja.

Az iskola tanulólétszáma – Gyékényes és más települések iskoláinak tagintézményként való csatlakozásával – jóval 700 fő feletti, ami csaknem az egész kistérség tanulói létszámának felét teszi ki. Így a Csurugó Városi

Iskolák felelőssége nem csak kvantitatív, de elsősorban kvalitatív jellegű lesz. Olyan szervezeti, infrastrukturális és szakmai erőforrásokkal kell bírnia, amely valóban bázisiskolává teszi.

A bázisintézmény működésének javasolt területei

Módszertani, informatikai központ

Pedagógiai program készítésének-, elemzés, értékelés utáni célszerű korrekciójának segítése.

Helyi tantervek készítésének, beválás vizsgálatának segítése, speciális képzési programok összeállításában történő közreműködés az adott iskola kérésére.

Az információáramlás segítése, amelynek keretében – elsősorban az informatikára alapozva – az intézmény összekötő kapoccsá válik a pedagógiai módszertani központok és az oktatási intézmények között.

Tanítás-módszertani segítség adása az ezt igénylő – főleg pályakezdő – pedagógusok részére „nyitott órák” keretében, illetve közös továbbképzési napokon „bemutató órák” szervezésével, ahol a bázisiskola körzetének bármely iskolája vállalhat szerepet.

Képzés, átképzés megszervezésében történő részvétel, amely a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény és a bázisiskola előzetes megállapodásán alapszik.

Az azonos műveltségi területeken dolgozó vagy az azonos kompetenciák fejlesztésében érdekelt pedagógusok bázis szintű munkaközösségeinek megszervezése, amelyek a szakmai, módszertani együttműködés és műhelymunka kereteit adják meg. Különös jelentősége van az osztályfőnökök bázis-munkaközösségeinek, amelyek feladatként szabhatják maguknak az aktuális nevelés-módszertani kérdések megválaszolását, illetve a mai pedagógia követelményeinek megfelelő a tanulók különbözőségéhez illeszkedő, differenciált nevelési eljárások alkalmazásának támogatását.

Statisztikák összeállítása, amely tájékoztat körzeti versenyeredményekről, megyei és országos versenyeken történő körzeti részvételről, azok eredményeiről, a körzet iskoláinak főbb tanulmányi- és beiskolázási mutatóiról.

Szervezési központ

Továbbképzések szervezése, amely kiterjed az év eleji és évközi szakmai továbbképzésekre.

Szakmai tanfolyamok szervezése is lehet a bázisiskola feladata, ha a pedagógiai szakmai szolgáltató, vagy a bázisiskola kezdeményezésére kihelyezett tanfolyamok szervezésében állapodik meg a két fél (például számítástechnikai tanfolyam).

Konferenciák, vitafórumok

A konferencia megszervezésére azok a bázisiskolák vállalkozzanak, ahol a feltételek az adott téma megvitatására jobbak az átlagosnál. A feladat vállalása a kistérség intézményei közötti kommunikációt, a horizontális tanulás megalapozását segíti elő.

Tanügyirányítás segítése

A bázisiskola segítséget adhat az iskolafenntartóknak is, ha vállalja tanügy-igazgatási, tanügy-irányítási fórumok szervezését.

Igazgatók, igazgató helyettesek, munkaközösség vezetők fóruma

Az iskolaszövetséghez tartozó iskolák igazgatói, igazgató helyettesei rendszeresen kell, hogy találkozzanak, kicseréljék tapasztalataikat, meghatározzák a további, közös teendőket az intézményirányítás, az iskola társadalmi környezetével való kapcsolat és a fenntartóval történő együttműködés területein. E tapasztalatcserék generálója is lehet a bázisiskola.

Versenyek szervezése

Ennek keretében a bázisiskola a tanulói versenyek szervező központjaivá válnak.

Mérési központ

Mind az általános-, mind a középiskolák életében egyre nagyobb szerepet játszik a tanulói teljesítmény megbízható mérése. Az elérhető mérőeszközök adoptálásában, és új eszközök létrehozásában is fontos szerep hárulhat a bázisiskolák által koordinált szakmai műhelyekre.

- Kipróbált mérőlapok felhasználása tantárgyanként (műveltségi területenként)
- A mérések megszervezése a körzetben
- Az országos kompetenciamérések adatainak elemzésének támogatása

A bázisiskola irányítása és vezetése egészen új szemléletet követel meg. Az elsőszámú vezetőknek elsősorban a stratégiai és az ebből fakadó marketing kérdésekkel kell foglalkoznia. Különös mértéktartással ügyelni arra, hogy az intézményegységek önálló arculatuk, egyediségük minden értékét megtartva, de mindig a közös célok a globális feladatok mentén haladjanak. Az intézményegység vezető, igazgatóhelyettesek a gyakorlatilag a „része az egésznek” elvét kell figyelembe venniük a rájuk bízott intézményrész irányításakor.

Kistérségi 12 osztályos egységes iskola

A CSKTT jelenleg csak az alapfokú nevelésiben és közoktatásban érdekelt. Azonban a tervezési ciklus végére, 2013-ra el lehetne érni, hogy térségi

rálátással 12 évfolyamos egységes iskola működhessen. Ehhez a feltételek adottak, hiszen a körzetközpontban két középiskola működik. A rendszer kialakításához három dolog szükséges. Először a CSKTT-től független fenntartók (Somogy-megyei Önkormányzat, Somogyi Református Egyházmegye) együttműködési szándéka, másodsor az intézmények oktatási profiljának tisztítása (pl.: Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium – gimnáziumi képzés, Nagyváthy János Középiskola szakközépiskolai és szakképzés), a harmadik pedig a CSKTT területén lévő iskolák feladata, mégpedig az, hogy a tanulók továbbtanulási szándékát a CSKTT-n belül működő középiskolák felé tereljék. Javasolható és erőteljesen megfontolandó, hogy bentlakásos jelleggel, az arra rászoruló diákok részére felzárkóztató és tehetséggondozó programot indítsunk (pl.: Arany János Tehetséggondozó Program)., miután a körzetközpontban kihasználatlan kollégiumi férőhelyek vannak.

2.3. Javaslatok a pedagógiai munka megújításában résztvevő lehetséges partnerekre és tevékenységekre: szakszolgálat, szakmai szolgáltatás, munkaközösségek

A kistérség nevelési-oktatási intézményeiben elhatározott szakmai megújulás fontos segítői, támogatói lehetnek a pedagógiai szakszolgálat és a szakmai szolgáltatás intézményei, szervezetei.

2.3.1. A pedagógiai szakszolgálat feladatai, ellátásuk

A Csurgói Városi Iskolák alapításával egy régóta esedékes intézményrész is létrejött: a Pedagógiai Szakszolgálat. A Pedagógiai Szakszolgálat a városi iskola intézményegységként működik, de kistérségi feladatokat is ellát majd. Az első időszakban logopédiai és gyógy-testnevelési feladatokkal foglalkozik. A közeljövőben azonban javasolt egy komplex nevelési tanácsadó létrehozása (esetlegesen a kormányprogram keretén belül a gyermekvédelmi szolgálathoz való integrálódással) is, hiszen térségi szinten komoly szükség lenne erre a szolgáltatásra. A nevelési tanácsadás az ÚMFT kereteiben belül kiemelt fejlesztést élvez majd.

2.3.2. Pedagógiai szakmai szolgáltatás

A jogszabályban meghatározott pedagógiai szakmai szolgáltatásokat az intézmények illetve a fenntartók fizetség ellenében, vagy ÚMFT pályázati forrásból vehetik igénybe. A kistérség intézményeinek szervezeti és szakmai megújulása során számba kell venni azokat az intézményi és fenntartói igényeket, melyeket szakmai szolgáltatások megvásárlásával lehet kielégíteni.

A pedagógiai szakmai szolgáltatók széles kínálatából célszerű kiválasztani azt a néhányat, melyek könnyen elérhetők, és kiváló szakmai minőséget nyújtanak. A szakmai szolgáltatások megvásárlásának tervezésekor a

helyi intézmények szükségleteire építve az alábbi szempontokat kell érvényesíteni:

- 1) a szolgáltató referenciái;
- 2) a szolgáltató által kínált ár;
- 3) a szolgáltató hozzáférhetősége, rendelkezésre állása;
- 4) a szolgáltatás pályázati forrásból történő kielégítése.

2.3.3. Munkaközösségek

Szükség van azonban a horizontális tanulási folyamatok beindítása, illetve megerősítése érdekében Kistérségi igazgatói és szakmai munkaközösségek létrehozására, illetve egy olyan szakmai fórum létrehozására (internetes portál vagy folyóirat) mely segíti a kistérségben dolgozó pedagógusok munkáját.

A munkaközösségek szerveződése lehet: műveltségterületi, azonos kompetencia-területek fejlesztésben dolgozó, módszertani kultúrát fejlesztő pedagógusok közössége, de izgalmas projekt lehet egy kistérségi szakmai feladatot megoldó időszakos műhely felállítása is (pl. kistérségi tantervfejlesztés).

2.4. Javaslat a közoktatási feladatellátás minőségirányításának kialakítására

Egységes minőségirányítás kidolgozása

Ahhoz, hogy a CSKTT szintjén egységesen lehessenek kezelhetők a közoktatási és nevelési intézmények szükséges a minőségirányítási rendszer közös kidolgozása. A közoktatási törvény ezt az intézmények és a fenntartók saját hatáskörébe utalja, azonban érdekes, sőt példamutató próbálkozás lehetne, legalább a fő alapelvek esetében elgondolkodni az egységes minőségirányításon. Nyilván ennek vannak olyan részei, melyet országosan, központilag irányítanak (pl.: kompetenciamérések), de el lehet képzelni a CSKTT-ban egységesen alkalmazott egyéb mérőrendszereket is. A tanügyigazgatásban dolgozók esetében is bizonyára van mód a minőségi munka mérésének egységesítésére (pl. minőségi bérpótlék adásának kritériumai stb.)

A kistérségi közoktatási minőségértékelés és minőségirányítás kialakításának alapelvei lehetnek:

1. Olyan átlátható minőségirányítási rendszer létrehozása a Kistérség Intézményeivel közösen, amely egységes, összehasonlítható módon értékeli:
 - a pedagógusok szakmai munkáját,
 - a pedagógusok hozzáadott értékében kifejtett tevékenységet,
 - az iskolai programokban való aktivitást,
 - a szülőkkel való együttműködés minőségét- amelyből az intézmények maguk bonthatják le saját IMIP-üket.
2. Bátorítsa és támogassa, hogy az érdekeltek, (tanárok, tanulók, vezetők, szülők és partnerek) bekapcsolódhassanak az iskolák külső és belső értékelésébe (az iskolák jobbításában való megosztott felelősség).
3. Tegye lehetővé az iskolák egymástól való tanulási képességének kialakítását, menedzselését. Mindezen célokra építve feladata lehet az integrált iskolahálózatban részt vevő intézményeknek.

Ennek érdekében javasoljuk egy kerekasztal-megbeszélés lefolytatását a kistérségben, amelynek résztvevői az intézményvezetők és az oktatásért felelős döntéshozók és témái:

- a KKFS és az intézményi nevelési, pedagógiai programok viszonya;
- a fenntartói minőségirányítási programok áttekintése, a közös célok meghatározása;

- közös irányelvek megfogalmazása a fenntartói értékelésre, az intézményi minőségirányítási folyamatokra vonatkozóan (pl. rendszeres belső értékelés, tanulói értékelés, a pedagógusok munkájának értékelése, a rendelkezésre álló szakmai szolgáltatások minőségének értékelése, kulcsfontosságú teljesítménymutatók, nyilvánosság, stb.);

A közösen kialakított megállapodások rendszerbe foglalása képezi az alapját a kistérségi alapon működő minőségirányítási tevékenységnek, melynek értékelése

3.3. Közös irányelvek a külső értékelések számára (fenntartói értékelés)

Meg kell határozni objektív alapokon nyugvó az országos kompetenciaméréseken, a versenyeredményeken, a továbbtanulási arányokon, a hozzáadott értékeken alapuló külső fenntartói értékelés irányelveit. Az esetlegesen szükséges beavatkozások kompetenciáit. A fenntartói értékelési rendszer kidolgozására önálló munkacsoportot kell létrehozni!

Az értékelési rendszer javasolt szerkezete:

1. Külső értékelési eljárások céljának meghatározása
2. A külső értékelésnél fel kell használni az intézményi minőségbiztosítási eljárások eredményét
3. Az értékelési folyamat célnak való megfelelése, a kitűzött célnak megfelelő eljárások alkalmazása, a célcsoportok (tanulók, szülők) bevonása
4. Külső értékelésen alapuló döntések magalapozottsága azt jelenti, hogy az értékelésnek a feltárt eredményeken kell alapulnia, azzal koherensnek kell lennie, az értékelésnek megbízhatónak kell lennie;
5. Az értékelési folyamat eredményének nyilvánosságát biztosítani kell, közérthető formában minden érintett rendelkezésére kell bocsátani.
6. Értékelési ciklusok, amelyek előzetes megállapodáson alapulnak, rendszeresen ismétlődnek
7. A külső (fenntartói) értékelés utánkövetési eljárásait abban az esetben kell alkalmazni, ha az értékelés folyamatos beavatkozásokat és azok hatásainak elemzésére vonatkozó javaslatokat tartalmaz.
8. A külső értékelések tapasztalatainak rendszerbe foglalása, elemzése is szükséges abból a célból, hogy a kistérségi feladatellátáshoz kapcsolódó általános tapasztalatok leszűrhetőek legyenek, a problémák azonosítása megtörténhessen, a KKFS formálódhasson.

4. Építmenyi és mőszaki fejlesztések, berendezések, jármővek

Csurgó Városi Iskolák és Óvodák

Óvodai fejlesztések

Mókuskert Óvoda – tagintézmény:

- Tetőtér kialakítása közösségi térként, melyet időjárástól függetlenül használhatnának
- Energetikai korszerősítés
- Nyílászárók cseréje
- Világítás korszerősítés

Mesevár Óvoda – tagintézmény:

- Sporteszközök beszerzése
- Öko-óvi program feltételeinek megteremtése

Általános Iskolai fejlesztések

II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola – intézményegység:

- A meglévő tervek alapján tetőtér beépítés
- Aula, ebédlő és melegítőkonyha építése
- Az „új” szárnyban tantermek bővítése
- Könyvtár és műtermek építése
- Teljes akadálymentesítés
- Drámapedagógiai gyakorlóterem kialakítása
- Kisiskolai játéktér kialakítása
- Sportpálya felújítása: lelátó, palánkok, futópálya
- Iskolai tanösvény bemutatóhely kialakítása az udvaron (Az Integrált Városfejlesztési Stratégia részeként a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola az egyik végpontja a „Városi Tanösvény”-nek.)

Eötvös József Általános Iskola - intézményegység:

- Sportudvar létrehozása
 - Műfüves kispályás focipálya kapukkal, világítással, kerítéssel, palánkkal
 - Kosárlabdapálya kialakítása
 - Kézilabdapálya burkolatának felújítása, és világítása
 - Kisiskolai játéktér kialakítása
- Energetikai eszközök korszerősítése, nyílászárók cseréje
- Világítás korszerősítése
- Tornacsarnok szellőztetésének megoldása
- Alapszintű akadálymentesítés

- Járdák felújítása
- IKT eszközök fogadására képes környezet kialakítása

Gyékényesi Általános Iskola - intézményegység

- A tárgyi eszközök folyamatos fejlesztése
- IKT eszközök fogadására képes környezet kialakítása
- Játék és sportudvar fejlesztése
- Tornatermi vizesblokk teljes felújítása

Pedagógiai Szakszolgálat – intézményegység:

- A szakszolgálat önálló épületének kialakítása
- Teljes akadálymentesítés
- Irodák kialakítása
- Fejlesztő szobák kialakítása
- Sport szoba kialakítása

Inke

Gróf Bethlen István Általános Iskola és Óvoda

- A tárgyi eszközök folyamatos fejlesztése
- IKT eszközök fogadására képes környezet kialakítása
- Játék és sportudvar fejlesztése

Iharosberény – Iharos - Pogányszentpéter

Körzeti Általános Iskola és Óvoda Iharosberény

- Az épület teljes akadálymentesítése,
- Világításkorszerűsítés,
- Fűtési hálózat korszerűsítése,
- Nyílászárók cseréje,
- IKT eszközök fogadásához szükséges átalakítások: hálózatok kialakítása, festés, tornaszoba többfunkciós terem alakítása.
- Külön épületben tornacsarnok létesítése kiszolgáló helyiségekkel + 2 tanteremmel

Zákány – Zákányfalu - Őrtilos

Zákány, Zákányfalu és Őrtilos Önkormányzatai Körzeti Általános Iskolája

- Akadálymentesítés továbbfejlesztése
- Felszerelési jegyzék maradéktalan ellátása

- Játék és sportudvar továbbfejlesztése
- A tanulók közlekedésének megoldása iskolabusszal

Berzence

Kavulák János Általános és Zeneiskola

- A tárgyi eszközök folyamatos fejlesztése
- IKT eszközök fogadására képes környezet kialakítása
- Játék és sportudvar fejlesztése

Somogyudvarhely

Arany János Általános Iskola

- A tárgyi eszközök folyamatos fejlesztése
- Játék és sportudvar fejlesztése

Középiskolai, szakközépiskolai, kollégiumi fejlesztések

Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium

- Épületek belső és külső felújítása
- Energiatakarékos megoldások keresése (fűtés, világítás, nyílászárók, stb)
- Taneszközök és szaktantermi rendszer minőségi mennyiségi fejlesztése
- Az arborétum és a park rekonstrukciója

Iskolabusz hálózat fejlesztése

A Csurgói Kistérségi Társulás jelenleg is működtet iskolabuszokat a Csurgóra bejáró gyermekek érdekében. A CSKTT Oktatási Bizottsága már több ülésén foglalkozott az iskolabuszok üzemeltetésének kérdésével. A 2007/2008-as tanévtől kezdődően egészen új helyzet áll fenn, hiszen Zákány – Zákányfalu – Órtilos között; illetve: Somogybükkösdről, Porrogszentpálról, Porrogról, Porrogszentkirályról, Szentáráról, Inkéről és Somogycsicsóból - Csurgóra kell mozgatni a gyermekeket. Nagyon komoly szervező munkát igényel a feladat, elképzelhető az is, hogy egy-egy útvonalon több járat indítására is szükség lesz. Meg kell majd oldani a Pedagógiai Szakszolgálattal és az „utazó tanárokkal” kapcsolatos szállításokat is. Ugyancsak alapvető kérdés, hogy az iskolabusz használata

állampolgári jog, vagy csak azokat illeti meg, akik önkormányzati iskolába járnak.

5. Tervezői állásfoglalás, javaslatok az intézménystruktúrára és a szakmai fejlesztésekre vonatkozóan

A tervezői csoport javaslatait úgy alakította ki, hogy figyelembe vette a térség társadalmi-kulturális hagyományait, a fenntartók igényét és a pedagógus szakma megújuló követelményeit, a gazdaság elvárásait. A javaslatok megfogalmazásával a cél az volt, hogy a helyzetelemzés során feltárt problémák orvosolhatók legyenek, azaz:

- a községi iskolákban folyamatosan csökkenő tanulólétszám, az ebből következő alacsony osztálylétszám, kihasználtsági mutatók alacsony volta kezelhető legyen;
 - a humán erőforrás problémák megoldódjanak (szaktanár-ellátottság, képzések, módszertani kultúra)
 - egyenlőtlenségek, aránytalanságok az intézmények feladatvállalásában, az esélyegyenlőség biztosítását nehezítő tényezők kezelhetővé váljanak;
 - a hatékony gazdálkodásra való törekvés teret nyerjen;
 - az önkormányzatokra nehezedő intézmény-fenntartási gondok erősödése
- hatékony megoldását segítse a tervezői csoport.

A javaslatok megtételekor figyelembe vette a tervezői csoport azt, hogy az intézményi struktúra átalakítása mellett a pedagógiai szakmai munka megújítását is kiemelt feladatként kell kezelni a kistérségben (kompetencia mérések figyelmeztető adatai, használható tudás elvárása, oktatás esélyteremtő szerepének fontossága).

Csurgón a Városi Óvodák, az Eötvös József Általános Iskola, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény valamint a Réti József Zeneiskola összevonásra került: Csurgói Általános Iskola, Óvoda, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakszolgálat néven.

Gyékényes Önkormányzata befejezte - 2007. szeptember 1-vel - az integrációs folyamatát a Csurgói Városi Iskolák és Óvodákhoz. A csatlakozás jószerével „iskola-példa” is, hiszen várhatóan még más települések is csatlakozni fognak. A 7-8. évfolyamba járó gyékényesi tanulók a Csurgói Városi Iskolák és Óvodákba járnak be, Gyékényesen pedig 1-6. évfolyamos intézményegység működik.

Inkén a létszámadatok alapján még fenntartható lenne az általános iskola, de a Költségvetési törvény rendelkezései miatt az 1500 fő alatti lakossággal rendelkező önkormányzatok hátrányt szenvednek az ÖNHKI pályázatnál amennyiben iskolát tartanak fenn. Lehetséges megoldási irányok: Integrálódás a Csurgói Városi Iskolák és Óvodákhoz, vagy az Iharosberény, Iharos és Pogányszentpéter intézményfenntartó mikrotársulásához.

Iharosberény, Iharos és Pogányszentpéter tanulói az iharosberényi iskolába járnak. Az iskolafenntartó mikrotárségi társulás jelenős eredményeket ért el a felzárkóztató (IPR, HEFOP, Roma) programok terén. A jövőbeni demográfiai adatok alapján az iskola hosszútávon működőképes.

Zákány, Zákányfalu, és Órtilos iskolatársulást hozott létre mikro-társulás szinten. Elvégezték a szükséges leépítéseket. Az iskola a létszám adatok alapján hosszútávon működőképes és stabil.

Berzence továbbra is fenntartja önállóan iskoláját. Az iskola a létszám adatok alapján működőképes, de az ÖNHKI-hez való jutásuk később kétségessé válhat. Lehetséges megoldási irányok: ~~Somogyudvarhellyel társulásba lépni, vagy~~ csatlakozni a csurgói iskolafenntartó mikrotársuláshoz.

Somogyudvarhely a kistérség többi önkormányzatától eltérően nem helyben, nem mikro-társulásban keresi jövőjét. Egy transzregionális rendszerben működő iskolához kívánt csatlakozni, a budapesti székhelyű „Kincsház Alapítványi Általános Iskola és Gimnázium” tagintézménye lett volna. Azonban a fogadó iskola csődhelyzete megghiúsította ezt a lehetőséget. A legcélszerűbbnek Berzencével való egyesülés megfontolása tűnik. Az iskola az elmúlt években nagyarányú infrastrukturális fejlesztést hajtott végre. A Somogyudvarhelyi Arany János Általános Iskola a 2008/2009-es tanévtől csatlakozott a Csurgói Városi Iskolák és Óvodákhoz.

A tervezőcsoport javasolja a kistérségben a közoktatási feladatellátás új struktúrában történő biztosítását annak érdekében, hogy

- csökkenjen az önkormányzatok intézmény-fenntartására fordított kiadásai
- a községi iskolák biztosítsák, hogy tanulóik megkapják mindazon lehetőségeket helyben, melyet ez idáig a városi iskolák biztosítottak
- a térség valamennyi pedagógusa számára biztosítva legyen a szakmai megújulás lehetősége
- a községekben élő tanulók megfelelő színvonalú ellátása érdekében ne háruljon aránytalanul magasabb teher a szülőkre.

Javaslat az új struktúrára:

Jelenleg három mikrotárségi iskolafenntartó társulás működik a CSKTT-ban. (Csurgó, Iharosberény, Zákány). Három település „de jure” nem tartozik társuláshoz (Inke, Berzence, Somogyudvarhely).

Inke Csurgóhoz való csatlakozási szándéka jogilag lehetséges de a 25 km-nyi távolság meglehetősen megnehezíti a valódi intézményes együttműködést és ellentmond a földrajzi és demográfiai tényezőknek,

így célszerű lenne inkább az Iharosberényi mikrotársuláshoz való csatlakozása.

Berzence és **Somogyudvarhely** által létrehozandó iskolafenntartó mikrotársághoz szükséges adottságok rendelkezésre állnak. Amennyiben a két település nem hoz létre közös társulást, célszerű lenne a kistérségen belüli valamelyik mikrotársuláshoz csatlakozniuk. A két település döntésétől függően, négy vagy három mikrotársulás működne a térségben.

Felmerült a lehetősége, hogy a CSKTT, mint egységes iskolafenntartó működjön közre. A már működő, mikrotársulások tapasztalatai azonban, inkább egy olyan szerkezet realitását vetítik előre amelyben a CSKTT koordinációs szerepet tölt be a szakmai, fejlesztési valamint a gyakorlati munkában.

Megfontolandó ugyan akkor, hogy a CSKTT már rövidtávon is szerepet vállaljon a **középfokú oktatási ellátás** szervezésében, mit fenntartó. Egy 21. századi oktatási központ kialakításához nélkülözhetetlen a középfokú oktatás elérhetőségének biztosítása, illetve az alap és középfok pedagógiai és oktatási programjainak integrálása. Ez a jelenlegi kistérségi oktatási struktúrában nem biztosítható.

Nyomon követés és értékelés

A DDKFS-ben megfogalmazott elvárások

A stratégia megvalósítása – a fejlesztési programok és a szükséges erőforrások tervezése - folyamatos nyomon követést és értékelést tesz szükségessé. Ennek legfontosabb eszközei lehetnek:

- A kiépítendő ágazati minőségértékelési rendszer keretei között elkészítendő rendszeres elemzések, azok régiós vonatkozásai
- A stratégia eredményességi céljaihoz rendelt, a célrendszerben kidolgozásra javasolt indikátorok számára rögzített referenciapontok időpontjában (2008-ben, 2010-ben, 2013-ban) elkészített időközi értékelő jelentés a stratégiában megfogalmazott célok teljesüléséről,
- az Oktatási és Kulturális Minisztérium által tervezett régiós és ágazati koordinációs mechanizmus, illetve az általa gyűjtött információk,
- a DD stratégia támogató rendszerében jelezett testületek és koordinációs csoportok együttműködéséből és tevékenységéből kialakítandó értékelési elemek,
- Regionális közoktatási információs rendszer működtetése,
- Regionális szintű mérések, értékelések elvégzése, visszacsatolása,
- Monitoring program kidolgozása és folyamatos működtetése.

A KKFT szempontjából ezek a pontok az alábbi módon értelmezhetők:

A stratégia megvalósítása – a fejlesztési programok és a szükséges erőforrások tervezése – folyamatos nyomon követést és értékelést tesz szükségessé. Ennek legfontosabb eszközei a kistérségben a következők lehetnek:

- Az évente lebonyolított kompetenciamérések adatainak kistérségi elemzése, a kapcsolódó beavatkozások tervezése;
- Referenciapontok meghatározása: ROP tervezési ciklushoz igazodóan 2009-ben és 2011-ben, a KKFS felülvizsgálata;
- Információgyűjtés és elemző munka elvégzése az OKÉV Tanácsadó Testületének munkájával kapcsolatban, az értékelési elemek becsatolása a KKFS felülvizsgálatába;
- A regionális közoktatási információs rendszerből nyert adatok figyelemmel kísérése;
- Kistérségi monitoring program kidolgozása és folyamatos működtetése.

A kistérségi monitoring programmal szemben támasztott elvárások⁸

A monitoring program célja a KKFS céljai időközi teljesülésének vizsgálata, a bekapcsolódott intézmények projekt-tevékenységének folyamatos nyomon követése, a stratégia megvalósításában közreműködő intézmények, szervezetek számára adatok szolgáltatása, jelentések készítése, vizsgálatok és elemzések elvégzése.

A monitoring akkor lesz hatékony, ha

- megfelelő módon meghatározza, milyen gyakorisággal és milyen felhasználási céllal szükséges gyűjteni és elemezni az adatokat;
- a megfelelő információ megfelelő helyre való eljuttatásával időben értesül az irányítás különböző szintjein a beavatkozás esetleges szükségességéről.

A projekt monitoring rendszer az a keret, ami elengedhetetlen bármely projekt monitoringja megfelelő elvégzéséhez. Olyan monitoring rendszer szükséges, amely meghatározza a projekt kereteit a célok-erőforrások-idő háromszögében. A rendszernek figyelembe kell vennie a stratégia környezetét és a szervezeti kapcsolatokat.

A monitoring rendszer feladata meghatározni az egyes vezetési/irányítási szintek információ (típus és gyakoriság) igényét.

A monitoring rendszer működési szabályait dokumentálni kell, és minden esetben aszerint kell eljárni. Egy új monitoring rendszer bevezetésekor minden érintettet tájékoztatni kell a rendszer működéséről és annak korlátairól.

⁸ Pillars Kft – TINTA Tanácsadó Kft alapján

A monitoring alapja a megfelelő adatgyűjtés. A monitoring adatok, indikátorok, illetve azok értékei segítenek a projekt végrehajtás eredményességének mérésében.

A monitoring adatoknak – amennyire csak lehet – objektív forrásból kell származniuk, ezzel is hozzájárulva a projekt menedzsment transzparenciájához.

Az adatgyűjtési periódus zárásaként monitoring jelentést kell készíteni, amely tartalmazza az adatok meghatározását, a monitoring folyamat módszertanát, az indikátorszámokat, ezek értékeit és forrásait, de mindezekon túlmenően konszolidálni kell az adathalmazt, elemzést kell készíteni, illetve javaslatokat tenni az irányítás felé egy esetleges beavatkozás érdekében.

A végleges monitoring program a kidolgozott indikátor rendszer alapján készül el, és alkalmas lesz a kimeneti, eredmény és hatás indikátorok nyomon követésére, és a programhoz kapcsolódóan meghatározott célok teljesülésének vizsgálatára.

A monitoring programban ki kell dolgozni azt is, hogy az egyes vizsgálatok, adatfelvételek és elemzések mely konkrét tevékenységekre, hatásvizsgálatok esetén célcsoportokra irányulnak, és milyen mintán hajtják végre a vizsgálatokat.

A monitoring programnak ki kell terjednie a Munkaszervezet által végzett ellenőrzési és értékelési tevékenységek adatainak elemzésére is.

A részletes monitoring program javasolt tartalma:

1. a tervezett tevékenységek ütemezése,
2. az alkalmazott módszerek,
3. a vizsgálatba bevontak körének részletes meghatározása,
4. a tevékenységek tervezett erőforrás ráfordítása (szakértői órában)
5. forrásigénye (egyéb ráfordítások megjelölésével),
6. azon vizsgálati tevékenységek kiemelése, amelyek lehetővé teszik a program lefutása során idősoros elemzések végrehajtását.

Adatkezelő és adatszolgáltató rendszer kialakítása és működtetése

A monitoring tevékenységek végrehajtása alatt keletkezett adatok kezelését érdemes egy olyan integrált, széles körben használható, de magas adatbiztonságot nyújtó és egyszerűen kezelhető szoftverrel támogatni, amely képes kezelni a folyamatok során keletkezett adatok szinte teljes spektrumát. A rendszer a bemeneti adatok struktúrájára épül, és lehetővé teszi azok lekérdezését, rendszerezését, összegzését. A széleskörű hozzáférések támogatására a rendszer internet alapú, azaz szükség esetén minden jogosult felhasználó a régió minden pontjáról elérheti, amennyiben rendelkezik megfelelő internet kapcsolattal.

Az adatbevitel meghatározott időközönként történhet az erre a célra kialakított internetes felületen vagy kistérségi adatbankon keresztül.

A monitoring program programszintű minőségirányítási rendszerének kidolgozása

A monitoring program/tevékenység minőségbiztosítási rendszerét ki kell dolgozni. A minőségbiztosítási rendszernek

- tartalmaznia kell a vizsgálandó indikátorok pontosításának, az alkalmazott mérőeszközök átdolgozásának lehetőségét,
- ki kell térnie a kapcsolattartás módjára,
- a monitoring tevékenység belső dokumentációs és adatkezelési rendjére, az adatkezelés szabályaira,
- az átadott információk, adatok és dokumentumok védelmét biztosító szabályokra,
- tartalmaznia kell a kapcsolattartás rendjére, ütemezésére vonatkozó terveket,
- meg kell határozni a monitoring program megvalósításának kulcs szereplőit, azok programban betöltött szerepét.

Jelen KKFT-t, a rendkívüli helyzetektől eltekintve (pályázati kiírások, jogszabályi változások, stb.) célszerű minden évben, a tervezési időszakban értékelni, felülvizsgálni és legitimálni. Nyilvánosságát a Polgármesteri Hivatalokban, a közoktatási intézményekben és a kistérség honlapján kell biztosítani.

Csurgó 2008. január 22.

MELLÉKLETEK

1. A közoktatási intézmények részletes bemutatkozása

II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola

Tárgyi feltételek:

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola egyházi fenntartású intézmény volt. Régi patinás épületrészét többször is javították, átalakították éppen az aktuális igényeknek és lehetőségeknek megfelelően. Tíz évvel ezelőtt már halaszthatatlanná vált a külső felújítás, ekkor nyerte el jelenlegi arculatát, sajnos a belső felújításra már nem voltak meg a lehetőségek. A közeljövőben elkerülhetetlenné válik a teljes felújítás a kor követelményeinek megfelelően. Az épületben 12 terem áll rendelkezésre, ezekből vannak kialakítva az osztálytermek, informatika – és szaktantermek ill. könyvtár. Folyamatban van a színházterem kialakítása a színjátszás oktatásához. Az informatika terem 16 számítógéppel rendelkezik, ami az oktatásához pillanatnyilag elégséges, viszont a többségük cseréjére van szükség. Az iskolai könyvtár állományát 9675 kötet teszi ki. Az iskolához közvetlenül egy tornaterem is kapcsolódik. Többnyire az órákat megfelelő szaktantermekben lehet tartani. A tantermek nem alkalmasak nagy létszámú osztályok befogadására, így a csoportlétszám meghatározásánál ezt a tényt figyelembe kell venni. Az osztálytermek bútorzata nagyobb részben elavult, felszereltsége hiányos. A megvilágítás nem felel meg a mai követelményeknek, a nyílászárók rosszak. A közeljövőben a cseréjük, pótlásuk elkerülhetetlen lesz. A Kistérségi Többcélú Társulás megalakítására kiírt pályázaton nyert összegből volt lehetőségünk egy logopédiai terem kialakítására, ami megfelel a kor közoktatási követelményeinek. Egy osztályterem bútorzatát tudtuk ebben a tanévben kicserélni a HEFOP pályázat segítségével. Az oktatástechnikai, didaktikai eszközök mielőbbi pótlása az eszközjegyzékben felsoroltaknak megfelelően, elengedhetetlen feltétele a tantervi követelmények, a Pedagógiai Programban vállaltak teljesítéséhez. Az intézményhez tartozó étkeзде épülete néhány éve volt festve, mázolva. Mára azonban szükségessé vált egy nagyobb felújítás, illetve a melegítőkonyha megfelelő kialakítása. Az iskola épületét park övezi, ami lehetőséget ad a gyerekek mozgásigényeinek kielégítésére ill. pihenésére a kialakított sportpályával együtt.

A képzőművészet oktatás bevezetését 2001-től engedélyezte a fenntartó szakértői vélemény alapján. Azt megelőzően a közoktatási törvénybeli követelményeknek kellett eleget tenni, azaz meg kellett teremteni a tárgyi

és személyi feltételeket. Kialakítottunk egy erre alkalmas rajztermet és egy kerámiaműhelyt az épület pincéjében.

Személyi feltételek:

A pedagógusok végzettsége jól megfelel a jogszabályi előírásoknak és követelményeknek. Az oktató-nevelő munkát egy könyvtáros tanár is segíti. Egy fő a múlt tanévben végezte el a drámapedagógiai szakot. Korábbi években létszámhiánnyal dolgoztunk, ami a feladatok túlórában való ellátásával volt biztosított. A gyógytestnevelést és a logopédiai ellátást a Csurgó Kistérségi Többcélú Társulás segítségével biztosítjuk. A képzőművészeti oktatást egy fő kinevezett és további belső alkalmazott látja el áttanítással. A kerámia tanszak indításával a foglalkozásokat egy külső óraadó keramikussal láttatjuk el. Kimondhatjuk, hogy a szakos ellátottság teljes mértékben megfelelő mind az általános iskolai oktatás, mind az alapfokú művészetoktatás területén. A pedagógus továbbképzési időben, illetve másoddiploma megszerzése keretében teljesültek egyéni és csoportos akkreditált tanfolyamok. Jelenleg a HEFOP pályázat részeként teljesítjük a kapcsolódó képzéseket. A pedagógusok munkáját egy szakértő is segíti.

Tartalmi munka:

Az intézmény működése harmonizál a közoktatási törvény, a KT rendeletek, az SZMSZ és a Pedagógiai Programban meghatározottakkal. Az intézmény nyolc évfolyammal és napközis csoportokkal működik. Viszonylag sok a bejáró gyerekek száma. Ez többletfeladatot jelent, mert az intézmény vállalja a tanulók buszhoz való kikísérését, ami a pedagógusok munkaköri feladata. Sajátosságként jelentkezik az a tény is, hogy Csurgónak ebben a térségében nagyobb a munkanélküliségi ráta, ezáltal nagyobb számban vannak szociálisan hátrányos helyzetben, (a tanulók közel 50%-a).

A felmerülő gondok ellenére a családok igyekeznek előteremteni a tanuláshoz szükséges eszközöket, tankönyveket. Az ingyenes tankönyvellátás segítséget jelent a rászorulóknak az egyre növekvő tankönyvárak mellett.

A tanulók 35% -a étkezési kedvezményben részesül. Öt napközis csoport működik, ahol biztosított a tanulók számára a megfelelő ellátás és felügyelet. A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tanulmányi eredményeinek javítása, az esélyegyenlőségük megteremtése érdekében az Eötvössel és a kistérségből még három iskolával közösen nyújtottuk be a HEFOP pályázatot az IPR bevezetésére.

Az említett nehézségek ellenére is az iskola jó tanulmányi eredményeket tud felmutatni. A továbbtanulási mutatók jónak mondhatók, a tanulók gimnáziumban, szakközépiskolában és szakképző intézményben tanulnak tovább. A továbbtanulásukkor visszajelzett eredmények a helyállásukról

tanúskodik. A nevelőtestület a továbbtanulás sikeressége érdekében az „Út a középiskolába” pályázaton támogatást nyert a hátrányos helyzetű tanulók tanulásának segítésére. A tanulmányi és képzőművészeti versenyeken résztvevők száma nemcsak növekszik, hanem a teljesítményük is figyelemre méltó. Magyar nyelv és irodalomból, matematikából, német nyelvi levelező országos versenyeken tanulóink jó eredményeket értek el, amit oklevéllel, ajándéktárgyakkal és kirándulással jutalmaztak. Ugyanez tapasztalható a sport területén is, mind az egyéni, mind a csapatversenyeken. A képzőművészeti oktatás is nagyon népszerű az iskolában. Munkáikból helyi és városi kiállításokat szerveznek, a tanévet egyhetes művészeti táborral zárják. Bővítettük a művészetoktatást színjátszással, is ami szintén tantervi követelményeket teljesít. Tervben volt a komplex művészeti oktatás bevezetése a zeneiskola közreműködésével. A szakkörök iránt is nagy az igény a tanulók és szülők részéről (természetjáró, iskolarádió, énekkar, stb.) Ennek köszönhetően tudtuk ismételtén Csurgón megszervezni a hagyományos XX. dél-somogyi Dalos-találkozót, amin 400 tanulót láttunk vendégül. Az önszerveződés jogán a tanulók a segítőtanárokkal Diákönkormányzatot működtetnek, ami egyre nagyobb szerepet tölt be az iskola életében, felelősségtudatra, demokratikus elvek-, mások jogainak tiszteletben tartására nevelvén őket. Az iskola hagyományai, rendezvényei, ünnepségei színesítik a diákéletet, mellette közösségépítő szerepet is betöltenek.

Mindezek a sikerek elképzelhetetlenek lennének a pedagógusok hozzáértő, odaadó, kitartó munkája nélkül

Eötvös József Általános Iskola

Az iskola épületét 1983-ban építették az akkori érvényben lévő szabványok szerint. Bár az idő teltével az épület állaga romlani kezdett, de a pályázati lehetőségekkel élve a fenntartó a szükséges javításokat elvégezte (fűtőkorszerűsítés, tetőfelújítás, tetővilágítás cseréje, nyílászárók cseréje, korszerű konyha kialakítása, stb.), így összességében kimondható, hogy a legtöbb paramétere megfelel a kor közoktatási követelményeinek. Azonban a világítás korszerűsítése csak a felmérés szintjéig jutott el, előrelépés nem történt. Szükséges a mihamarabbi további önkormányzati intézkedés a szabványnak megfelelő világítás kialakítása mind egészségi mind takarékosági célokból.

Az épületet park övezi, kültéri játékokkal illetve sportpályával lehetőséget adva a gyerekek mozgásigényeinek kielégítéséhez. Viszonylag csendes, nyugodt környezetet biztosít a pedagógiai munkához. A park fái többnyire elöregedtek, életveszélyessé váltak. Szükséges a további fiatalítás, a park folyamatos karbantartása, rendezése, a járdák, az udvari építmények rendbetétele, megfelelő parkoló kialakítása.

Az intézményben 17 tanterem és 5 szaktanterem áll rendelkezésre a szaktárgyi ismeretek átadása, elsajátítása céljából. Az oktatás egyik legfontosabb segédeszköze a könyvtár. Az iskolai könyvtár több mint

13 000 kötetével áll a tanulók rendelkezésére. Ezen kívül az épületben tanári szoba és egy sportcsarnok is található. A sportcsarnok ad otthont a diákok testedzésén és az iskola kézilabda csapatának edzésein kívül a városi rendezvényeknek is (városi kézilabda mérkőzések, Őszi Fesztivál). A tantermek nem alkalmasak a nagy létszámú osztályok befogadására, így a tanulócsoporthoz kialakításánál erre figyelni kell. A tantermek bútorzatának állapota problémaként jelentkezik, cseréjére lesz szükség a közeljövőben. Továbbá a tartalmi munka eredményességét, a Pedagógiai Programban megfogalmazott célok megvalósítását nagymértékben befolyásolja az oktatástechnikai és a didaktikai eszközellátottság. A helyi tanterv eszközjegyzéke és a rendelkezésre álló eszközök közötti különbséget, mint hiányosságot minél hamarabb pótolni kell.

Személyi feltételek:

Az intézmény az általános iskolai oktatás, a speciális iskolai oktatás (felmenőben megszüntetve a fenntartó által) személyi feltételeivel rendelkezik. A feladatellátáshoz a szakos ellátottság biztosított, eleget téve a közoktatási törvény követelményeinek, ezzel mintegy garantálva a Pedagógiai Programban vállaltakat. Az emeltszintű oktatás által a sport, illetve az idegen nyelv területén megfelelő képzettségű és tanárok készítik fel a gyerekeket a versenyzetetésre, illetve a nyelvvizsgára. A nevelőtestület munkáját egy szaktanácsadó is segíti.

Tartalmi munka:

Az intézmény a közoktatási törvény, a KT rendeletek és határozatok, az SZMSZ és a Pedagógiai Programban meghatározottak szerint működik. A helyi akkreditált tanfolyamok szervezésével a szakmai színvonal növelését, új módszerek bevezetését és alkalmazását tették lehetővé. Így került bevezetésre a kooperatív oktatás is. A továbbtanuláshoz szükséges alapkompenciák és alapkészségek fejlesztése kiemelt terület az oktató-nevelőmunka mindennapjaiban. A tehetséges tanulók felkészítése, a tehetséggondozás az intézményben hagyományosan jól működik – ezt igazolják a versenyeken a továbbtanulásban elért eredmények. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma az utóbbi években növekedett, a törvényi kötelezettségből is nagyobb odafigyeléssel biztosítja számukra az esélyegyenlőséget. A velük való megfelelő bánásmód kialakítása érdekében az iskola a HEFOP pályázati lehetőséggel élt. Jelenleg folyamatban van a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs nevelésének bevezetése, az IPR kialakítása. Nagy gondot fordít az iskola a szociális együttélési szokások kialakítására a fegyelem, a kitartó munkavégzés javítása érdekében. A gyógytestnevelés és a logopédiai ellátás biztosított a Kistérségi Többcélú Társulás segítségével. Az iskola nyolc évfolyammal és napközis csoportokkal működik, ahol biztosított számukra a megfelelő ellátás és felügyelet.

A Diákönkormányzat egyre nagyobb szerepet vállal az iskolai életben, annak színesebbé tételében, a tanulók értékrendjének alakításában, a viselkedési normák betartásában, a demokratikus elvek elsajátításában. Az intézmény egyik vonzó területe az emeltszintű sportoktatás, amihez az önkormányzat 12,5 órával járul hozzá. Az iskola kézilabdacsapata évek óta kiemelkedő, országos szintű teljesítményt nyújt. Az emeltszintű nyelvoktatás lehetővé teszi, hogy a tanulók a nyolcadik osztály befejezéséig alapfokú nyelvvizsgát tehessenek. A csoportbontások megszervezése az alaposabb felkészülést biztosítja, amit a továbbtanulási mutatók is igazolnak. Jellemzően évek óta a tanulók gimnáziumban, szakközépiskolában, szakmunkásképzőben, míg a speciális tagozat végzősei a szakmunkásképzőben tanulnak tovább. Továbbá az iskolai életet színesítik és nevelő, közösségépítő szerepüket töltik be a hagyományosan, egyre színvonalasabban megszervezett rendezvények, megemlékezések, ünnepek. Szintén hagyományként lehet említeni az iskola a partnerség jegyében kialakított és jól működő kapcsolatait a fenntartóval, szülőkkel, közvetlen partnerintézményekkel, más önkormányzati intézményekkel és civil szervezetekkel.

A Gyékényesi Általános Iskola Helyzetelemzése

Gyékényes község 1100 fős település Somogy és Zala megye találkozásánál a horvát határ mentén. Lakosainak kb. 60 %-a időskorú. Ez részben abból adódik, hogy az utóbbi évtizedekben egyre kevesebb gyermek született, másrészt az egyre növekvő munkanélküliség miatti elvándorlás következménye.

Mindez kihat a helyi általános iskola létszámának alakulására is. Jelenleg iskolánk létszáma 58 fő. A tanítás 1-6-ig osztott osztályokban folyik. Az elkövetkezendő években – 2008/09-es év kivételével – 10-15 fős létszám várható.

Iskolánkban teljes a szakos ellátottság. Tárgyi feltételeink a 8 tanteremmel, számítástechnika teremmel, fejlesztő teremmel, emeleti előadóval, könyvtárral valamint tornateremmel jónak mondható. Az udvar rendezett füves, fás. Itt található a bitumenes kézilabda pálya, és a körülötte kialakított salakos futópálya, valamint távolugró gödör.

A fűtés korszerű (gáz).

Célunk értékeink megóvása, s anyagi lehetőségeink alapján folyamatos korszerűsítés, fejlesztés (pl. HEFOP pályázattal 4 tanterem bútorzatának cseréje, egyéb szemléltető eszközök, taneszközök vásárlása)

Zákány, Zákányfalú és Őrtilos Önkormányzatai Körzeti Általános Iskolája

Zákány, Zákányfalú és Őrtilos Önkormányzatai Körzeti Általános Iskolája 2007. július 1. hatállyal kezdte meg működését két intézmény – a Zrínyi

Miklós Általános Iskola, illetve Zákánytelepi Általános Iskola – összevonásának eredményeként. Ezek közül a Zrínyi Miklós Általános Iskola jogutóddal megszűnt; a Zákánytelepi Általános Iskola megtartva jogállását, OM azonosítóját a fenti névvel működik tovább.

A közalkalmazotti létszám a következő képen alakul:

- 18 fő pedagógus
- 1 fő közoktatási asszisztens
- 2 fő fűtő-karbantartó
- 2 fő takarító.

A fenntartó határozata értelmében 14 osztállyal és 3 napközis csoporttal indítottuk az évet. A 18 engedélyezett pedagógus létszámból jelenleg 17 fő végez aktívan munkát, két fő GYED-en van. Az ő feladatukat helyettesítő tanárral, illetve belső helyettesítéssel oldjuk meg.

Az intézményi tanulói létszámadatok a 2007/2008. tanévben:

- iskolai összlétszám 181 fő
- Körzeti Általános Iskola: 118 fő
- Zrínyi Miklós Iskola: 63 fő

A tanulói létszám megoszlása a települések szerint:

Zákány	Zákányfalva	Órtilos	más település
87 fő	41 fő	47 fő	6 fő

A pedagógia program, illetve a helyi tanterv elkészítésekor az alapkészségek elsajátítására, az informatika és az idegen nyelv oktatására helyeztük a hangsúlyt. Alsó tagozaton plusz órákat biztosítunk a matematika és a magyar tantárgyak oktatására, az angol nyelv 4.osztálytól kerül oktatásra heti 3 órában, valamint bevezetésre került szintén 4.osztálytól az informatika oktatása.

Az alapvető oktatási feladatok mellett minden iskolának vannak kiegészítő tevékenységei is, amelyek a tanulók csak egy meghatározott körét érinti. Ezek finanszírozása is a fenntartót terheli. Ebből az okból adódóan alaposan megvizsgálva az igényeket, csak olyan tevékenységek indítását engedélyeztem, amelyekre komoly igény mutatkozott. Szakköreink tehát a következők: énekkar, tömegsport, informatika. Tovább működik a furulya-szakkör is. Az iskolai könyvtárak működése is a megszokott módon folyik. A sajátos nevelési igényű tanulóink ellátását szakképzett logopédus-gyógypedagógus végzi. Tevékenységét sikerült kiterjeszteni a helyi óvodára is. A továbbtanulás előtt álló tanulóink számára három tárgyból (matematika, magyar, angol) középiskolai előkészítő foglalkozásokat indítottunk. Tovább működik az iskola zenei tagozat is; itt 51 gyermek kap alapfokú képzést a következő tanszakokon: fuvola, klarinét, rézfúvós és zongora. A néptánc-csoport működése is az eddigi hagyományok szerint folytatódik.

Gazdálkodás tekintetében az iskola részben önállóan gazdálkodónak minősül, a költségvetéssel kapcsolatos feladatok ellátását a Zákányi Önkormányzat pénzügyi szerve végzi.

Arany János Általános Iskola

A somogyudvarhelyi Arany János Általános Iskola a település egyetlen alapfokú nevelési - oktatási intézménye, nyolc osztállyal működik.

Az épületet 2004-ben jelentős pályázati támogatással felújították, így szebb, korszerűbb, kulturáltabb környezet várja tanulóinkat.

Tanulólétszámunk jelenleg 97, melyből 77-en helybeliek, 20-an pedig a szabad iskolaválasztás jogával élve két szomszédos településről választották iskolánkat. Gyermekeink közül 48 azoknak a száma, akiknek családja rendszeres gyermekvédelmi támogatásra szorul.

A szülők közül többen munkanélküliek, a falu a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott települések között van nyilvántartva. A szülők iskolai végzettségét tekintve 10 - 15 % a diplomások aránya, zömében szakmával rendelkeznek, amit nem igazán van lehetőségük hasznosítani.

Az anyagi okon kívül több más szempont is van, ami miatt gyermekeink több figyelmet, gondoskodást, egyéni törődést igényelnek és kapnak. 17-20% a különböző részképesség zavarokkal, magatartási, beilleszkedési problémákkal küszködő tanulók száma. A velük való foglalkozás, felzárkóztatás, a hátrányok kompenzálása fejlesztő foglalkozásokon, egyéni foglalkozásokon, egyéni fejlesztési terv szerint történik.

Meglévő erőforrásainkat kihasználva kiemelten kezeljük a tanulók közvetlen tapasztalatszerzési alkalmainak növelését, tanulmányi sétára, kirándulni, erdei iskolába igyekszünk vinni őket.

A személyes törődés természetesen nem szorul kizárólag tanórai keretek közé. Indulási hátrányaik, kedvezőtlen szociális háttérük kompenzálására versenyeket, színházlátogatást szervezünk számukra, hogy minél többféle tartalmas időtöltésre, kommunikációs helyzet megismerésére legyen lehetőségük.

A szabadidő tartalmas eltöltése és a tehetségek gondozása céljából szakköröket működtetünk. Alsóban: matematika, angol, felsőben színjátszó, modern tánc, polgári védelem, háztartási ismeretek, számítástechnika, csecsemőgondozás. Az ötödik évfolyamon a tanulás tanítása évek óta szerepel programunkban. A nyolcadikosoknak magyarból, angolból, történelemből és matematikából középiskolai előkészítőt biztosítunk.

Megvalósítottuk a mindennapos testnevelést, melynek kereteit a tanórákon kívül tömegsport és sportköri foglalkozások adják. Úszásoktatást szerveztünk tanulóink számára a közeli város uszodájába.

Tanulóink több mint egyharmada néptánc oktatásban vesz részt, melyet egy művészeti iskolával együttműködve biztosítunk számukra.

Elballagó tanulóink körülbelül fele szakközépiskolát vagy gimnáziumot választ, a többiek szakmát tanulnak. Utóbbiak közül egyre többen vállalkoznak az érettségi megszerzésére.

A 2001 / 2002-es tanévtől integráltan oktattunk egy súlyosan halláskárosodott, gyakorlatilag siket - néma leányt. Valamennyi

évfolyamot eredményes elvégzése után érettségit adó középiskolába nyert felvételt. Jelenleg is van egy súlyosan halláskárosodott tanulónk.

Nevelőink felelősségérzetét, elhivatottságát jelzi, hogy jelenleg nincs lemorzsolódott, évismétlő tanulónk.

A tantestület 11 főállású pedagógusból áll. 70%-nak két diplomája van, jelenleg is ketten vesznek részt másoddiplomás képzésben, gyógypedagógia és gyógytestnevelés területen. A továbbképzések, az új módszerek megismerése iránti igény jellemzi valamennyiüket. A 2006-os tanévben pedagógiai szolgáltatásként az egész testület elkezdett megismerkedni a kooperatív tanítási technikával, majd a HEFOP 2.1.5 pályázat keretében mélyítettük el ez irányú ismereteinket, kiegészítve a differenciált tanulásszervezéssel. Nyitottak vagyunk minden lehetőség iránt, ami segíthet kompenzálni a szociokulturális helyzetből eredő hátrányokat. Esélyt akarunk biztosítani minden tanulónknak a megfeleléshez. Kezdetből bekapcsolódunk az Útravaló Ösztöndíjprogramba.

Az oktatást érintő átszervezések bennünket sem hagytak érintetlenül. Veszélyben van iskolánk további önálló működése. 2007. szeptember 1-jétől az óvoda és vele együtt a konyha különvált tőlünk. Jelenleg - szakmai önállóságunk megtartása mellett- gazdaságilag részben önálló intézményként működünk.

2. Forráslista

1. Intézményi adatgyűjtés – A kitöltött adattáblák, elektronikus formában, jelen KKFT szerves mellékletét képezik.
2. KSH Adatbázis – www.ksh.gov.hu
 - KSH Népeségtudományi Kutató Intézet
 - KSH Pécsi Igazgatóság
3. Kistérségi Iroda adatgyűjtései
4. Dél-dunántúli Humán közszolgáltatások fejlesztése Stratégiai Fejlesztési Program (DDRFÜ)
5. Dél-Dunántúli régió közoktatás-fejlesztési stratégiája (OKÉV)
6. Nemzeti Fejlesztési Ügynökség pályázati kiírásai és segédanyagai – www.nfu.gov.hu
7. Szakmai követelményrendszer és háttér a DDOP „Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése” c. konstrukciójának lebonyolításához. (TINTA Tanácsadó Kft.)
8. A kistérségi monitoring programmal szemben támasztott elvárások (Pillars Kft – TINTA Tanácsadó Kft)
9. A Dombóvári Kistérség Közoktatás Fejlesztési Stratégiájának pedagógiai szakmai munkaanyagai.

2. Táblázatok

A kistérség lakosságának megoszlása életkori csoportonként

Települések Mikrotérségek	Állandó népesség száma 1990	Lakó- népesség száma 2006	Állandó népesség száma 2006	Állandó népességből 2006. évben			
				0-2 évesek száma	3-5 évesek száma	6-14 évesek száma	15-18 évesek száma
1 Curgó	5937	5497	5638	163	157	592	307
2 Curgónagymarton	211	201	197	7	9	17	17
3 Gyékényes	1353	1029	1060	22	26	106	47
4 Porrog	287	254	265	5	10	29	17
5 Porrogszentkirály	410	331	327	8	13	28	11
6 Porrogszentpál	119	98	96	4	1	9	5
7 Somogybükkösd	157	100	106	4	4	7	3
8 Somogycsicsó	223	184	194	6	6	25	16
9 Szentá	524	432	471	13	18	59	20
Curgói mikrotérség összesen:	9221	8126	8354	232	244	872	443
10 Iharos	630	499	523	20	15	54	30
11 Iharosberény	1434	1327	1388	52	46	176	81
12 Inke	1337	1322	1309	41	43	200	84
13 Pogányszentpéter	518	532	528	14	25	81	29
Iharosberényi mikrotérség összesen:	3919	3680	3748	127	129	511	224
14 Órtilos	738	629	625	25	11	66	33
15 Zákány	2069	1117	1261	21	37	124	68
16 Zákányfalu	..	652	595	17	17	46	51
Zákányi mikrotérség összesen:	2807	2398	2481	63	65	236	152
17 Berzence	2904	2630	2670	65	63	268	122
18 Somogyudvarhely	1347	1136	1171	18	39	102	58
Berzence és Somogyudvarhely össz.:	4251	3766	3841	83	102	370	180
KISTÉRSÉG ÖSSZESEN:	20198	17970	18424	505	540	1989	999

Forrás: KSH

Kistérségi népesség-előreszámítás

Alapváltozat

Kistérség: Csurgói
Megye: Somogy
Régió: Dél-Dunántúl

Mutató	2001	2006	2011	2016	2021
Népesség száma	19253	18562	17928	17414	17002
férfiak	9188	8892	8625	8422	8256
nők	10065	9670	9303	8992	8746
	2001	2006	2011	2016	2021
0-4 évesek	1036	939	908	912	927
5-9 évesek	1266	1011	921	895	901
10-14 évesek	1283	1273	1017	930	906
15-19 évesek	1235	1283	1283	1035	947
20-24 évesek	1343	1147	1199	1211	980
25-29 évesek	1328	1294	1108	1166	1183
30-34 évesek	1282	1258	1223	1048	1107
35-39 évesek	1154	1253	1227	1196	1024
40-44 évesek	1441	1132	1231	1210	1183
45-49 évesek	1467	1392	1094	1200	1184
50-54 évesek	1238	1410	1341	1057	1167
55-59 évesek	1068	1135	1306	1251	993
60-64 évesek	1021	979	1054	1225	1180
65-69 évesek	1017	907	883	961	1125
70-74 évesek	890	853	774	765	842
75-79 évesek	689	676	663	613	614
80-84 évesek	281	428	436	440	417
85+ évesek	214	192	260	299	322
0-19 évesek	4820	4506	4129	3772	3681
20-64 évesek	11342	11000	10783	10564	10001
65+ évesek	3091	3056	3016	3078	3320
0-19 évesek (%)	25,0	24,3	23,0	21,7	21,7
20-64 évesek (%)	58,9	59,3	60,1	60,7	58,8
65+ évesek (%)	16,1	16,5	16,8	17,7	19,5
Átlagos kor	39,0	39,9	40,7	41,4	41,9

Forrás: KSH Népességtudományi Kutató Intézet, Előreszámítási adatbázis, 2003.

Megjegyzés: Az előreszámítást az NKFP 5/175/2001. sz. kutatási program támogatta.

Záradék: A Csurgó Kistérségi Közoktatás- Fejlesztési Tervet a Csurgó Kistérségi Többcélú Társulási Tanácsa a 7/2008 (II. 7.) sz. CSKTT határozatával jóváhagyta, majd azt a 25/2009. (IX.3.) sz. CSKTT határozatával aktualizálta.